

UNIS INSTITUT ZA EKOLOGIJU, ZAŠTITU NA RADU I ZAŠTITU OD POŽARA - ISTOČNO SARAJEVO NAUČNO - ISTRAŽIVAČKI INSTITUT

JIB: 4400577900003; PDV broj: 400577900003; Matični broj: 01887653;
Žiro račun: 554-013-00000-22-773 Naša Banka; 567-483-11000103-94 Atosbank

Ul. Srpskih ratnika br. 35, 71420 Pale, tel: 00387 (0) 57/378-180; 223-732; fax: 378-188
e-mail: institut@unis-institut.com; www.unis-institut.co

DOKAZI UZ ZAHTJEV ZA IZDAVANJE EKOLOŠKE DOZVOLE Broj:776/2025

NOSILAC PROJEKTA: "ANDRIĆ-FARM" D.O.O. Pelagićevo,

OBJEKAT: FARMA PILIĆA, KAPACITETA 40. 000 KOMADA / TURNUSU

**LOKACIJA: K. Č. BR. 251 I DIJELA KAO K. Č. BR. 252 K. O. ORLOVO POLJE,
OPŠTINA PELAGIĆEVO**

Istočno Sarajevo, jun 2025. godine

Istočno Sarajevo 057/378-180	Pale 057/223-732	Višegrad 058/620-073	Vlasenica tel.056/710-920	Banja Luka 051/218-552
Direktor 065/524-121	Mob. 065/524-121	Mob. 065/888-502	Mob. 065/888-508	Mob. 065/888-504

PREDMET:	Dokazi uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole
NOSILAC PROJEKTA	“ANDRIĆ-FARM” D.O.O. Pelagićevo, Orlovo Polje, Parići 34, Pelagićevo
OBJEKAT	FARMA PILIĆA (ZA UZGOJ BROJLERA) SA PRATEĆIM SADRŽAJIMA
LOKACIJA	ORLOVO POLJE, OPŠTINA PELAGIĆEVO
KAPACITET	40 000 brojlera po turnusu
PROJEKTNIA ORGANIZACIJA	"UNIS" – INSTITUT ZA EKOLOGIJU, ZAŠTITU NA RADU I ZAŠTITU OD POŽARA, ISTOČNO SARAJEVO
DATUM IZRADE	jun, 2025. godine
BROJ PROTOKOLA	776/2025
U IZRADI PROJEKTA UČESTVOVALI	Mirjana Knežević, dipl. ing tehn. Danijela Karać, dipl. ing polj. Risto Furtula, dipl.ing.maš. Zvezdana Kajkut, dipl.ekol. Jelena Zgonjanin, <i>dipl. inž. zaštite ž. s.</i>
DIREKTOR INSTITUTA	prof. Đorđe Milišić

SADRŽAJ :

UVOD.....	3
a) OPIS POSTROJENJA I AKTIVNOSTI, UKLJUČUJUĆI DETALJAN OPIS PROIZVODNOG ILI RADNOG PROCESA, TEHNOLOŠKE I DRUGE KARAKTERISTIKE.....	11
b) OPIS OSNOVNIH I POMOĆNIH SIROVINA, OSTALIH SUPSTANCI I ENERGIJE KOJA SE KORISTI ILI KOJU PROIZVODI POSTROJENJE ODNOSNO PRIKAZ VRSTE I KOLIČINE POTREBNE ENERGIJE I ENERGENATA ZA PROIZVODNI I RADNI PROCES	26
v) OPIS STANJA LOKACIJE NA KOJOJ SE NALAZI POSTROJENJE, UKLJUČUJUĆI REZULTATE IZVRŠENIH INDIKATIVNIH MJERENJA, KOJI OBUHVATAJU STEPEN ZAGAĐENOSTI VAZDUHA, NIVO BUKE, NIVO ZRAČENJA, KVALITET POVRŠINSKIH VODA, NIVO PODZEMNIH VODA, BONITET I NAMJENU ZEMLJIŠTA, KAO I SADRŽAJ ŠTETNIH I OTPADNIH MATERIJU U ZEMLJIŠTU	29
g) OPIS PRIRODE I KOLIČINE PREDVIĐENIH EMISIJA IZ POSTROJENJA U SVE DIJELOVE ŽIVOTNE SREDINE (VAZDUH, VODA, ZEMLJIŠTE), ODNOSNO PRIKAZ VRSTE I KOLIČINE ISPUŠTENIH GASOVA, VODE I DRUGIH OTPADNIH MATERIJU..., PO TEHNOLOŠKIM CJELINAMA, UKLJUČUJUĆI EMISIJE U VAZDUH, ISPUŠTANJE U VODU I ZEMLJIŠTE, BUKU, VIBRACIJE, SVJETLOST, TOPLOTU I ZRAČENJE (JONIZUJUĆA I NEJONIZUJUĆA), KAO I IDENTIFIKACIJU ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU I ŽIVI SVIJET U CJELINI, KAO I ZDRAVLJE LJUDI ZA VRIJEME IZGRADNJE, REDOVNOG RADA POSTROJENJA ILI OBAVLJANJA AKTIVNOSTI.....	53
d) OPIS PREDLOŽENIH MJERA, TEHNOLOGIJA I DRUGIH TEHNIKA ZA SPREČAVANJE, SMANJIVANJE, UBLAŽAVANJE ILI SANACIJU ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU, PROPISANE OVIM ZAKONOM I DRUGIM PROPISIMA, TRETMAN I UPRAVLJANJE OTPADOM I UPRAVLJANJE NUS PROIZVODIMA KAO I MJERE U SLUČAJU INCIDENTNIH SITUACIJA	62
đ) OPIS OSTALIH MJERA RADI USKLAĐIVANJA SA OSNOVNIM OBAVEZAMA ODGOVORNOG LICA, POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA KOJE MOGU UTICATI NA SPREČAVANJE ILI SMANJIVANJE ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU	68
e) OPIS MJERA PLANIRANIH ZA MONITORING EMISIJA U ŽIVOTNU SREDINU, UKLJUČUJUĆI GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA PROPISANE POSEBNIM PROPISIMA, PARAMETRE NA OSNOVU KJOJIH SE MOGU UTVRDITI ŠTETNI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU I MJESTA, NAČIN I UČESTALOST MJERENJA U TVRĐENIH PARAMETARA	69
ž) OPIS RAZMATRANIH ALTERNATIVNIH RJEŠENJA U ODNOSU NA PREDLOŽENU LOKACIJU I TEHNOLOGIJU, KAO I DRUGE RAZLOGE ZBOG KOJIH SE ODLUČILO ZA PREDLOŽENA RJEŠENJA	70
z) PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM IZRAĐEN U SKLADU SA PROPISOM KOJE REGULIŠE UPRAVLJANJE OTPADOM.....	71
i) PRILOG	77
NETEHNIČKI REZIME	108

UVOD

Postrojenja koja mogu ugroziti životnu sredinu i koja mogu imati negativn uticaj na životnu sredinu stavljaju se pod poseban režim kontrole koja se sprovodi putem:

- uslova propisanih za dobijanje ekološke dozvole
- obaveza lica odgovornog za rad preduzeća o redovnom dostavljanju svih potrebnih podataka i informacija nadležnim institucijama vezano za ispunjenje propisanih uslova o zaštiti životne sredine
- sanacionih mjera za sprečavanje zagađenosti i dr.

Preradarstvo je grana stočarstva koja je postigla značajan nivo razvijenosti u Republici Srpskoj, što za posljedicu ima značajna ulaganja u ovoj oblasti tj. grade se namjenski objekti odnosno farme. Brojni su faktori koji utiču na brz razvoj preradarstva i sve veću zastupljenost proizvoda od mesa peradi u prehrani stanovništva.

Nakon obavljene Prethodne procjene uticaja na životnu sredinu i Rješenja Ministarstva za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju Republike Srpske, broj: 15.4.1-96-50/25 od 28.05.2025 godine, kojim Nosilac projekta „Andrić-Farm“ d.o.o. Pelagićevo, nije dužan sprovesti procjenu uticaja na životnu sredinu, niti pribavljati studiju uticaja na životnu sredinu za projekat izgradnje farme za tov pilića, ukupnog kapaciteta od 40.000 komada po turnusu, K.O. Orlovo Polje, opština Pelagićevo. (Rješenje u prilogu).

Nosilac projekta je dužan pokrenuti postupak za izdavanje ekološke dozvole u Ministarstvu za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju za navedeni projekat određenu ovim rješenjem i lokacijskim uslovima, u skladu sa odredbama člana 85. Zakona o zaštiti životne sredine.

Nosilac projekta posjeduje **Lokacijske uslove broj: 03/6-364-1/25 od 31.01.2025 godine**, izdate od Odjeljenja za opštu upravu, prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove opštine Pelagićevo, a na osnovu Stručnog mišljenja i Urbanističko tehničkih uslova broj: SMUTU 161-12/24AT od decembra 2024.g urađeni od strane „Atrij“ d.o.o. Doboj, izrađena je investiciono-tehnička dokumentacija za izgradnju farme pilića (za uzgoj brojlera), na zemljištu označenom kao k.č. broj 251 i dio 252, K.O. Orlovo Polje, Republika Srpska (Lokacijski uslovi u prilogu dokumenta).

Dokazi uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole moraju biti usklađeni sa mišljenjem Ministarstva zdravlja i socijalne zaštite, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Republičkog zavoda za zaštitu kulturno - istorijskog i prirodnog nasljeđa, te mišljenjem Opštine Pelagićevo.

Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite, odnosno JZU „Institut za javno zdravstvo Republike Srpske“, u stručnom mišljenju broj 500-3688-1/25, sa javno-zdravstvenog stanovišta navodi sljedeće:

„Uvidom u dostavljenu dokumentaciju uočava se da se radi o farmi za tov pilića „Andrić-Farm“ u opštini Pelagićevo, oko 5 km od centra, na rjeđe naseljenom području, a u bližem okruženju se nalaze poljoprivredne obradive površine i domaćinstvo vlasnika sa drugom farmom (87 m) sa individualnim stambenim objektima (oko 439 m / 432 m / 443 m). Objekat je u obuhvatu Prostornog plana opštine Pelagićevo za period 2012–2032. godina.

Podaci za prethodnu procjenu su sveobuhvatni i u njima su razrađeni potencijalni rizici, opisani štetni uticaji na okruženje i načini njihovog smanjenja na mjestu nastanka, te su predložene mjere za smanjenje i prevenciju. Sanitarne otpadne vode se odlažu na higijenski način u septičku jamu, a vode padavina sa manipulativnih površina u susjedne obradive površine vlasnika. Depozicija stajnjaka vrši

se na susjednoj farmi na adekvatan način, ali prilikom manipulacije i transporta do/od lagune moguća je kontaminacija sa izvjesnim količinama podzemnih voda i tla.

Izvršena indikativna mjerenja kvaliteta vazduha, u skladu sa zahtjevima Uredbe o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12), ukazuju da nema zagađenja, te da su izmjerene koncentracije SO₂, CO, NO₂, NH₃ i suspendovanih čestica (PM10) značajno ispod zakonom definisanih maksimalnih vrijednosti. Buka koja se povezuje sa radom ventilatora ima izmjerene vrijednosti od 65 dB, što je svrstava u 4. zonu (područja mješovite namjene – područja većinske poslovne namjene: poslovno-stambena, trgovačko-stambena područja) i područja neposredno uz magistralne i glavne saobraćajnice, u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima intenziteta zvuka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 2/23).

Kvalitet vode iz bunara sa hidroforiskim sistemom koji se koristi u objektima nije prikazan, ali je ocjenu kvaliteta vode za piće, koja će se koristiti u predmetnim objektima za piliće, potrebno vršiti prema Pravilniku o zdravstvenoj ispravnosti vode namijenjene za ljudsku potrošnju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 88/17, 97/18 i 93/23), jer se neispravnost vode može povezati sa stomahnim tegobama kod pilića i slabijim napretkom.

U vodi za piliće potrebno je pratiti sljedeće fizičko-hemijske parametre: mutnoću, pH, oksidoredukcioni potencijal, oksidativnost, sadržaj amonijaka, nitrite, nitrate, gvožđe, mangan, hloride, sadržaj kalcijuma, magnezijuma, elektrolitičku provodljivost, ukupnu tvrdoću vode, sulfate, cink, bakar, olovo, natrijum, kao i mikrobiološku ispravnost. Ovi parametri ulaze u ocjenu zdravstvene ispravnosti vode koja se koristi na farmi pilića, a u skladu su sa međunarodnim standardima i EU zahtjevima.

Tabela sa kategorizovanim vrstama otpada prema Pravilniku o kategorizaciji i klasifikaciji otpada („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 19/15, 79/18) je priložena, te su tabelarno prikazane kategorije opasnih otpadnih materija koje će se, kroz ugovoreni odvoz, za pojedine vrste proizvedenog otpada, zbrinjavati putem licenciranog pravnog lica i veterinarske stanice nadležne za predmetnu farmu, uz redovno izvještavanje nadležnih institucija.

Potrebno je imenovati lice odgovorno za upravljanje otpadom, izraditi Plan upravljanja otpadnim materijama na prostoru predmetne farme i voditi urednu dnevnu evidenciju o generisanim vrstama otpadnih materija u skladu sa Katalogom otpadnih materija i važećom zakonskom regulativom.

Takođe, neophodno je spriječiti kontaminaciju zemljišta azotnim materijama i fosforom, odnosno stvaranje nitratno osjetljivih zemljišta (Nitratna Direktiva 91/676/EEZ), zbog čega je lokaciju za odlaganje guana potrebno držati pod kontrolom. Dispozicija otpadnih tehnoloških voda (koje sadrže visok broj fekalnih bakterija i prisustvo dezinfekcionih sredstava) mora se vršiti na higijensko-sanitarni način, kao i uklanjanje pilećeg fekalnog materijala sa prostirkom nakon završenog turnusa.

Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (SZO), neophodno je sprječavati nastanak osjetljivih nitratnih područja zbog tzv. „sindroma plavih beba“, kada se umjesto oksihemoglobina stvara methemoglobin i proces ćelijske respiracije ne odvija na odgovarajući način, usljed čega djeca dobijaju plavičastu boju kože i sluzokože.

Zaključno mišljenje:

S obzirom na to da su podaci za prethodnu procjenu uticaja na životnu sredinu obuhvatili sve segmente zaštite životne sredine, rad farme se može organizovati uz minimalno zagađenje, te nije potrebno izrađivati studiju uticaja na životnu sredinu.

Potrebno je redovno sprovoditi DDD mjere zaštite zdravlja ljudi i životinja u okviru protivepidemijskih mjera. Za susjedne objekte oko farme, pored buke ventilatora, predmet žalbe može biti i neprijatan miris sa farme, naročito tokom ljetnih sparnih mjeseci sa visokim temperaturama, zbog čega se preporučuje dezodoracija i osvježavanje vazduha na izlazima iz tunelskih otvora ventilatora.

Odgovor na dostavljeno mišljenje:

Postupice se u skladu sa preporukama sadržanim u predmetnom mišljenju i preporuke kao i zaključke iz mišljenja koje ste dali sa aspekta javnog zdravlja, kao i usklađenost planiranih aktivnosti sa važećim propisima i standardima, kako slijedi:

- ✓ **Kvalitet vode** – Biće izvršena analiza kvaliteta vode iz bunara koji će se koristiti u objektima, a u skladu sa Pravilnikom o zdravstvenoj ispravnosti vode namijenjene ljudskoj potrošnji. Redovno će se vršiti praćenje fizičko-hemijskih i mikrobioloških parametara, u skladu sa važećim propisima i preporukama.
- ✓ **Upravljanje otpadom** – Biće imenovano lice odgovorno za upravljanje otpadom, izrađen Plan upravljanja otpadnim materijama i vođena dnevna evidencija o generisanim vrstama otpada, u skladu sa Katalogom otpadnih materija i relevantnim zakonodavstvom. Ugovori sa licenciranim firmama za zbrinjavanje opasnog otpada i saradnja sa veterinarskom stanicom biće pravovremeno zaključeni.
- ✓ **Smanjenje rizika po okolinu** – Manipulacija stajnjakom, sanitarne otpadne vode i padavinske vode biće tretirane na način koji sprečava kontaminaciju tla i podzemnih voda. Lokacija za odlaganje biće pod stalnim nadzorom.
- ✓ **Kvalitet vazduha i buka** – Biće preduzete mjere za smanjenje buke i neprijatnih mirisa, naročito tokom ljetnih mjeseci, uključujući upotrebu dezodoransa na ventilacionim otvorima objekata.
- ✓ **Preventivne mjere** – Redovno će se sprovoditi DDD mjere u cilju zaštite zdravlja ljudi i životinja, u skladu sa protivepidemijskim mjerama.
- ✓ **Zaštita radnika** – Biće obezbijedene lične i kolektivne mjere zaštite na radu, kao i redovni zdravstveni pregledi zaposlenih u nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

Investitor u potpunosti prihvata zaključak da, s obzirom na sveobuhvatnost prethodne procjene uticaja na životnu sredinu i usklađenost sa zakonskom regulativom, nije potrebno izrađivati posebnu studiju uticaja na životnu sredinu.

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u mišljenju broj: 12.03.5-330- 1031/25 navodi: "Pregledajući ponuđene dokumente, pažnju smo usmjerili na rješenja koja su data za korišćenje i zaštitu voda i poljoprivrednog zemljišta, a u nadležnosti su našeg Ministarstva. S obzirom na to da se radi o prethodnoj procjeni uticaja na životnu sredinu, na osnovu dostupnih podataka, mišljenja smo da je sadržaj dokumentacije prihvatljiv, s tim da se uobziri sljedeće: u narednim fazama ponuditi rješenje za odvođenje i tretman otpadnih voda sa radnih posršina, kao i platoa za skladištenje pilećeg stajnjaka, a koje će biti u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselja gdje nema gradske kanalizacije („Službeni glasnik

Republike Srpske", broj 68/01). Osigurati da voda koja se koristi za čišćenje objekata prije ispuštanja ispunjava kriterijume date Pravilnikom o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode („Službeni glasnik Republike Srpske" broj 44/01).

S obzirom da će izgradnjom objekata za tov pilića doći do promjene namjene na predmetnom zemljištu, te je potrebno pristupiti pribavljanju poljoprivredne saglasnosti u skladu sa članom 27. i 34. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik Republike Srpske", br. 93/06, 86/07, 14/10, 5/12, 58/19, 119/21 i 106/22). Efikasno planiranje i sprovođenje mjera zaštite voda i zemljišta neophodno je kontinuirano sprovoditi, primjenom odgovarajućih rješenja navedenih dostavljenim dokumentom, kojim će se štetni uticaji svesti u zakonski propisane norme i na taj način sačuvati ekološki kapacitet životne sredine."

Odgovor na dostavljeno mišljenje:

Uvažavajući dostavljeno mišljenje Ministarstva, ovim putem potvrđujemo da su svi komentari i sugestije pažljivo razmotreni i da će biti u potpunosti uzeti u obzir u narednim fazama izrade dokumentacije i realizacije projekta izgradnje objekata za tov pilića.

Date su odgovarajuće mjere sprječavanja i minimiziranja, koje su prikazane u poglavlju d) Opis predloženih mjera, tehnologija i drugih tehnika za sprječavanje, smanjivanje, ublažavanje ili sanaciju štetnih uticaja na životnu sredinu, propisane zakonom i drugim propisima, tretman i upravljanje otpadom i upravljanje nusproizvodima, kao i mjere u slučaju incidentnih situacija u predmetnom dokumentu.

U predmetnim Dokazima poglavlje e) Opis mjera planiranih za monitoring emisija u životnu sredinu, uključujući granične vrijednosti emisija propisane posebnim propisima, parametre na osnovu kojih se mogu utvrditi štetni uticaji na životnu sredinu i mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara, detaljno naveden plan monitoringa. Navodimo da je cilj monitoringa da se utvrdi efikasnost predviđenih preventivnih mjera ublažavanja negativnih uticaja na kvalitet životne sredine, kao i da se identifikuje svaka promjena u novonastaloj životnoj sredini.

Saglasnost za promjenu namjene zemljišta – Svjesni činjenice da će doći do promjene namjene poljoprivrednog zemljišta izgradnjom objekta, pribavljena je poljoprivredna saglasnost u skladu sa članovima 27. i 34. Zakona o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik Republike Srpske", br. 93/06, 86/07, 14/10, 5/12, 58/19, 119/21 i 106/22), u prilogu je predmetnog dokumenta.

Republički zavod za zaštitu kulturno - istorijskog i prirodnog naslijeđa u svom mišljenju broj: 07/625-303/25 navodi: „Izgradnja objekta za uzgoj brojlera sa pratećim sadržajima planirana je na zemljištu označenom kao k.č. broj 251 i dijelu k.č. broj 252 K.O. Orlovo Polje, opština Pelagićevo. Na susjednoj parceli već egzistiraju i funkcionišu dva objekta iste namjene. Uvidom u Registar zaštićenih prirodnih dobara i drugu dokumentaciju Zavoda, utvrđeno je da se predmetna lokacija ne nalazi u zaštićenom prirodnom području ili području planiranom za zaštitu. Takođe je utvrđeno da u obuhvatu uticaja predmetnog projekta nisu evidentirane druge prirodne vrijednosti. Imajući u vidu navedeno, procjenjujemo da se predmetno postrojenje može izgraditi i pustiti u rad, sa stanovišta zaštite prirode uz obavezu pridržavanja svih mjera za sprečavanje, smanjivanje, ublažavanje ili sanaciju štetnih uticaja na životnu sredinu, propisanih prethodnom procjenom uticaja na životnu sredinu. Pored navedenog, ustanovljeno je da se predmetna farma i širi praoizvodni kompleks ni

danas nemaju formiran zeleni pojas, u svrhu smanjenja uticaja na životnu sredinu, te pored mjera navedenih u prethodnoj procjeni predlažemo sljedeće mjere:

-redovno održavati zelene površine u krugu kompleksa, kako bi se spriječilo širenje invanzivnih i stranih vrsta;

- na mjestima gdje je moguće, u krugu kompleksa i na njegovim obodima potrebno je formirati zasade drveća. Ukoliko zbog nedostatka prostora nije moguće formirati višeredni zasad drveća, a da bi se postigla što bolja funkcija zaštite, prijedlog je da se zasadi obrazuju od što više vrsta drveća različitih osobina (brzine rasta, visine, gustine i oblika krošnje) i izvrši sadnja drveća što većeg prečnika krošnje u jednom redu i manjeg u dva reda. Da bi se ostvarila zaštita i u toku zimskog perioda, pored lišćarskih, potrebno je učešće zimzelenih i četinarskih vrsta.

Na osnovu pregleda dokumenta i uvida u dokumentaciju Zavoda, utvrđeno je da na predmetnom obuhvatu nisu evidentirani arheološki lokaliteti niti objekti graditeljskog nasljeđa. Obaveza nosioca projekta je da u skladu sa članom 53. Zakona o kulturnim dobrima, ukoliko u toku izvođenja građevinskih i drugih radova naiđe na arheološka nalazišta ili arheološke predmete, odmah bez odlaganja prekine radove i obavjesti Zavod, te da preduzme mjere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mjestu i u položaju u kome je otkriven."

Odgovor na dostavljeno mišljenje:

Svi navodi iz mišljenja su uzeti u obzir i dopunjeni u Mjere za zaštitu pejzaža.

Mjere uključuju:

- obavezu formiranja zelenog pojasa gdje god je to moguće, sa sadnjom drveća različitih karakteristika (lišćarskih, zimzelenih i četinarskih vrsta),
- redovno održavanje zelenih površina s ciljem sprečavanja širenja invazivnih i stranih vrsta,
- kao i poštovanje svih propisa i mjera utvrđenih prethodnom procjenom uticaja na životnu sredinu, uključujući i preventivne mjere u slučaju eventualnog pronalaska arheoloških nalaza, u skladu sa članom 53. Zakona o kulturnim dobrima.

Shodno tome, može se potvrditi da su preporuke i zahtjevi Zavoda ugrađeni u mjere za zaštitu pejzaža, u predmetnom dokumentu.

Odjeljenje za opštu upravu i prostorno uređenje, Opština Pelagićevo u mišljenju broj 03- 96-1/25 navodi: „Mišljenja smo da se projekat može realizovati na naznačenoj lokaciji. Takođe smo mišljenja da nije neophodno raditi procjenu uticaja na životnu sredinu jer je kapacitet farme ispod utvrđenih pragova i da je procjena uticaja na životnu sredinu rađena za farme u neposrednoj blizini ove lokacije i istoga vlasnika, te je Ministarstvo donijelo Rješenje o odobravanju iste. **Mišljenje se izdaje** u svrhu prethodne procjene za farmu za uzgoj brojlera u Orlovom Polju, opština Pelagićevo."

Odgovor na dostavljeno mišljenje:

Slažemo se sa navodima iz mišljenja Odjeljenja za opštu upravu i prostorno uređenje Opštine Pelagićevo, broj: 03-96-1/25, te smatramo da su uslovi za realizaciju projekta na naznačenoj lokaciji ispunjeni, kao i da nije neophodno sprovođenje procjene uticaja na životnu sredinu, imajući u vidu kapacitet farme i prethodno provedene postupke za objekte istog vlasnika.

Cilj ovih Dokaza, je procjena mogućeg uticaja na životnu sredinu navedenog objekta na predmetnoj lokaciji, i davanje preporuka u cilju usklađivanja tehničko-tehnoloških rješenja sa zakonski propisanim normama za parametre zagađenja radne i životne sredine.

Uloga Dokaza za izdavanje ekološke dozvole postrojenju, tj. objekata u sistemu zaštite životne sredine je višestruka, ali je primarna i prevashodna preventivna uloga. Dokazi se rade kako bi se zaustavila dalja degradacija životne sredine, spriječio uvoz i uvođenje zastarjelih i tzv. „prljavih“ tehnologija i postrojenja, koja su veliki i potencijalno opasni zagađivači životne sredine, kao i da bi se spriječili hemijski ili ekološki incidenti ili udesi širih razmjera.

Svi zaključci i mjere zaštite koji su proistekli iz ovih Dokaza predstavljaju obavezu koja se mora sprovoditi i ugraditi u dokumentaciju.

Prilikom izrade Dokaza uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole rukovodili smo se sledećim propisima:

- Zakon o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 71/12, 79/15, 70/20),
- Zakon o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/24),
- Zakon o zaštiti vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/11, 46/17),
- Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 111/13, 106/15, 70/20, 63/21 i 65/21),
- Zakon o vodama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 50/06, 92/09, 121/12, 74/17),
- Zakon o rudarstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 62/18)
- Zakon o geološkim istraživanjima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 110/13, 91/17, 107/19)
- Zakon o kulturnim dobrima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 11/95, 103/08)
- Zakon o uređenju prostora i građenju („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 40/13, 106/15, 3/16, 84/19)
- Zakon o zaštiti na radu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 01/08 i 13/10)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 93/06, 86/07, 14/10, 05/12, 58/19)
- Zakon o šumama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 75/08, 60/13, 70/20)
- Zakon o lovstvu („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 60/09, 50/13)
- Zakon o zaštiti od požara („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/19)
- Zakon o zaštiti od nejonizujućih zračenja („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 36/19)
- Zakon o zaštiti i spasavanju u vanrednim situacijama („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 121/12, 46/17)
- Uredba o klasifikaciji voda i kategorizaciji vodotoka („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 42/01),
- Pravilnik o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12),
- Pravilnik o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12),
- Pravilnik o načinu održavanja riječnih korita i vodnog zemljišta („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 34/03),
- Pravilnik o mjerama zaštite, načinu određivanja, održavanja i obilježavanja zona sanitarne zaštite („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 76/16)
- Pravilnik o uslovima ispuštanja otpadnih voda u površinske vode („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/01),
- Pravilnik o uslovima ispuštanja otpadnih voda u javnu kanalizaciju („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 44/01),
- Pravilnik o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područja gradova i naselja gdje nema javne kanalizacije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/01),
- Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 19/15, 79/18),
- Uredba o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12),
- Uredba o merenjima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 5/2016),
- Uredba o strogo zaštićenim i zaštićenim divljim vrstama („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12),
- Pravilnik o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma („Službeni list SRBiH“, broj 46/89),
- Pravilnik o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 2/23),

- Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima („Službeni glasnik Republike Srpske", broj 92/14)
- Pravilnik o sadržini programa, projekata i elaborata geoloških istraživanja ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 84/14)
- Pravilnik o načinu skladištenja, pakovanja i obilježavanja opasnog otpada („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/15“)
- Pravilnik o zdravstvenoj ispravnosti vode namjenjene za ljudsku potrošnju («Službeni glasnik Republike Srpske, br. 88/17);
- Pravilnik o graničnim i remedijacionim vrijednostima zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu („Službeni Glasnik Republike Srpske“ 82/21)

U skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik Republike Srpske, br. 71/12, 79/15 i 70/20) i Pravilnikom o postrojenjima koja mogu biti izgrađena i puštena u rad samo ukoliko imaju ekološku dozvolu („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 124/12) nosilac projekta d.o.o. "Andrić - Farm" Pelagićevo za planirani predmetni objekat - Farma pilića (za uzgoj brojlera) sa pratećim sadržajima, koja će se nalaziti na zemljištu označenom kao k. č. br. 251 i dijela kao k. č. br. 252 K. O. Orlovo Polje-novi premjer, opština Pelagićevo, planiranog uzgojnog kapaciteta 40 000 komada brojlera po turnusu, podnosi Dokaze uz zahtjev za izdavanje ekološke dozvole. Uzimajući u obzir namjenu i kapacitet objekta ovim Zahtjevom za izdavanje ekološke dozvole se dostavljaju podaci o predmetnoj farmi.

**a) OPIS POSTROJENJA I AKTIVNOSTI, UKLJUČUJUĆI DETALJAN OPIS
PROIZVODNOG ILI RADNOG PROCESA, TEHNOLOŠKE I DRUGE
KARAKTERISTIKE**

a.1) Opis Lokacije

Lokacija planiranog predmetnog objekta sa pratećim sadržajima nalazi se oko 5 km sjeverozapadno od centra opštine Pelagićevo, u k. o. Orlovo Polje.

Na lokaciji je predviđena 1 farma sa 40.000 brojlera sa jednim silosom i internim saobraćajnicama i platoima i dezo-barijerom kod ulaza na parcelu, koji se vežu na susjednu parcelu sa već izgrađena dva objekta farme u vlasništvu investitora koji su pušteni u rad. Na toj susjednoj parceli su izvedeni i pomoćni objekat u službi farmi, platoi za agregat i za glavni elektro ormar, na koji se priključuje sa instalacijama i ovaj predmetni objekat kao treći, i to instalacije: vodovoda i kanalizacije sa hidrantskom mrežom i elektropriključak sa agregatom.

Predmetna parcela nalazi se u Orlovom Polju. Objekat je lociran u okviru predmetnih parcela. Prilaz objektu omogućen je sa postojećeg puta naselju i preko internih saobraćajnica.

Objekat je u svojoj namjeni predviđen kao objekat primarne poljoprivredne proizvodnje – farma brojlera. Farma je maksimalnog kapaciteta od 40.000 komada/turnus.

Maksimalne horizontalne gabaritne dimenzije objekata su: 22,50mx133,95m zajedno sa bočnim dijelovima i silos prečnika 3,0m.

Ulaz u farmu je preko trijemova i 2 ulaza sa čeonu strane direktno u farmu. Sa l desnog trijema se ulazi u komandnu sobu koja ima i direktan izlaz u farmu. Na bočnim stranama su klima komore u koje se može ući sa trijemova. Sa jedne strane uz klima komoru predviđen je pripadajući silos za hranu. Objekat farme ima još jedan ulaz sa bočne strane koji se koristi za transport pilića. Ima još i dvoja vrata na istoj strani – izlaze ka zajedničkom platou koja su planirana prvenstveno za potrebe evakuacije.

Teren na lokaciji je ravan i pogodan za izgradnju traženog objekta. Ne postoji rizik od plavljenja zemjišta niti pojave klizišta. Veličina i oblik parcele oblikom i dimenzijama zadovoljavaju potrebe za nesmetano održavanje i funkcionisanje predmetnog objekta.

Investitor u sklopu porodičnog imanja posjeduje još proizvodnih objekata iste namjene za koje posjeduje ekološke dozvole. Nosilac projekta već duži niz godina bavi se živinarstvom, te je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava. Investitor je kooperant preduzeća „Perutnina Ptuj S” d.o.o. Povelich, opština Srbac za koju vrši usluge tovljenja pilića, a na osnovu Ugovora o tovu brojlera br. 07-47/22 (Ugovor u prilogu predmetnog dokumenta).

Slika 1. Satelitski prikaz lokacije (Google Earth)

Slika 2 : Izgled predmetne lokacije i parcele na kojoj je planirana farma pilića

a.2) Fizičke karakteristike objekata

Ulaz na parcelu omogućen je sa projektovanog puta širine ulaza od 8,0 m. Lokacija za gradnju objekta je relativno ravna, tako da prilikom izvođenja zemljanih radova nije potrebno vršiti veća zasijecanja ili nasipanja terena. Projektovana nula objekata je u odnosu na vanjsko uređenje uzdignuta za 0.20 m.

Pristupni-manipulativni put planiran je od jedinstvenog donjeg i gornjeg nosivog sloja asfalta DBNS 32 d=8cm. Sve popločane i asfaltirane površine izvedene su na gotovoj podlozi, uvaljanoj i isplaniranoj posteljici. Preko je izvedena podloga od nasutog i nabijaog drobljenog šljunka sa granulacijom od 8-32 30cm, sitnom sa granulacijom od 0-8 10cm i finom granulacijom od 0-4 5cm, u slojevima od 10-15cm sa nabijanjem do potrebne zbijenosti od 40Mpa.

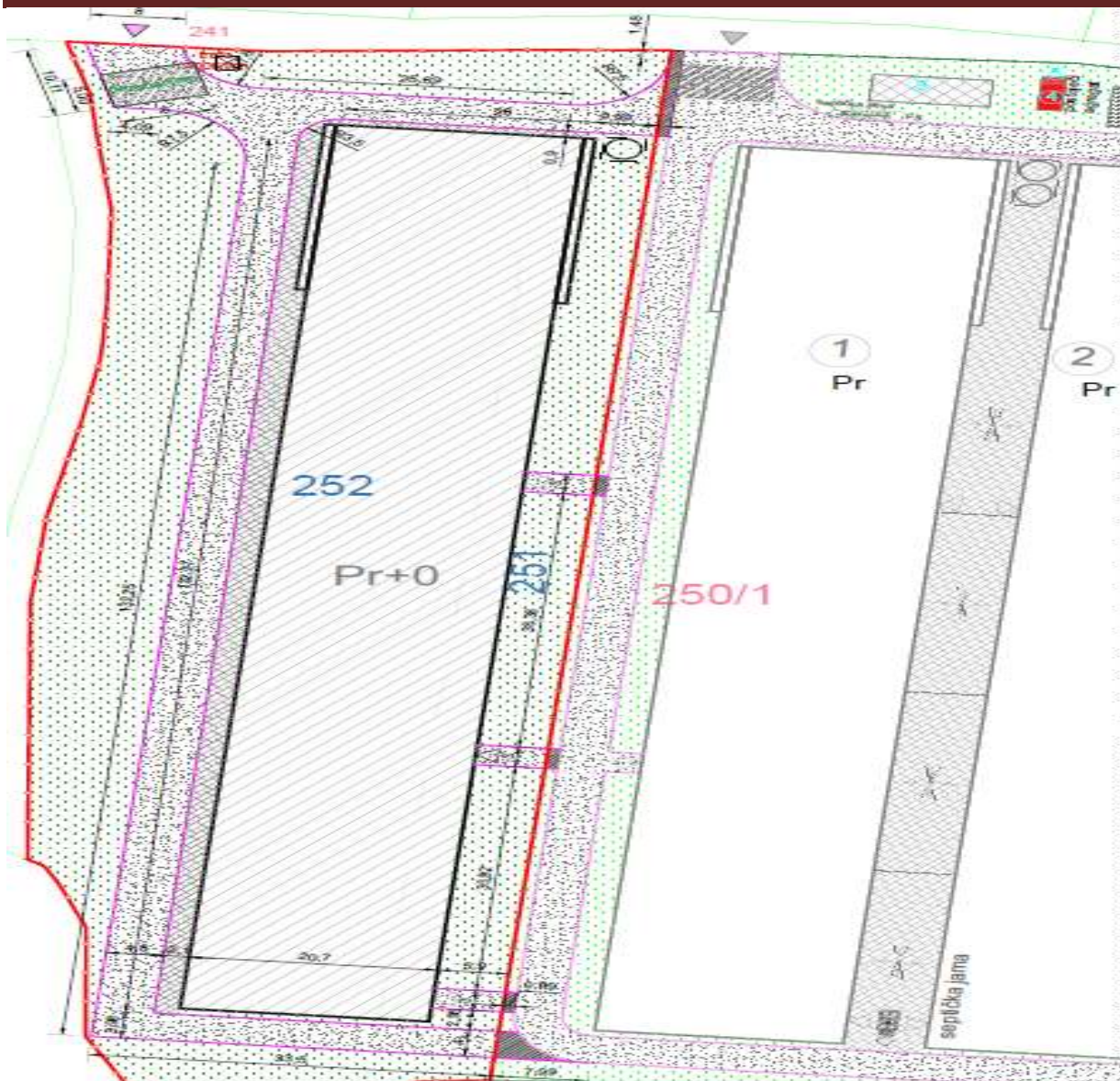
Oko asfaltiranih površina izgrađen su visoki ulični ivičnjaci u betonskoj podlozi. Sve manipulativne i površine sa internim saobraćajem su u nagibu od oko 0,25%.

Na jednoj podužnoj i prednjoj čeonj strani farme planiran je armirano-betonski plato d=12cm sa betonom MB30 sa mašinskom ugradnjom i armaturnom mrežom Q188, sa Istovremenim izvođenjem padove prema zelenoj površini kao i dilatacijama gdje površine ne smiju biti veće od 25m. Plato se izvodi na tampon podlozi kao i sve asfaltne površine.

Ispred ulaza na parcelu predviđena je i dezinfekciona barijera, izvedena u betonu sa betonskim koritom. Efikasna i brza odvodnja površinskih voda sa saobraćajnih površina prema zelenoj površini omogućena je uzdužnim i poprečnim padovima od objekta. Odvodnja oborinske vode sa krova je na okolni teren oko objekata koji će da upije vodu s obzirom da ima dosta travnih površina.

PREGLED POVRŠINA :

Manipulativni put-asfalt:	P= 1.049,30m ²
Asfaltni plato za povezivanje:	P= 35,64m ²
Zatravnjena površina:	P= 2.587,55m ²
Betonski plato:	P= 327,05m ²
UKUPNO:	P= 3.999,54m ²

Slika br.3 Model predviđene farme pilića na lokaciji

U pogledu namjene objekta, proizvodni objekat – farma za tov brojlera kapaciteta 40.000 kom., u proces ulaze jednodnevni pilići koji se tove 42 dana do ciljane težine, a izlazni proizvod su brojleri.

Arhitektonsko rješenje:

Maksimalne horizontalne gabaritne dimenzije objekata su: 22,50m x 133,95m zajedno sa bočnim dijelovima i silos prečnika 3,0m.

Ulaz u farmu je preko trijemova i 2 ulaza sa čeonu strane direktno u farmu. Sa desnog trijema se ulazi u komandnu sobu koja ima i direktan izlaz u farmu. Na bočnim stranama su klima komore u koje se može ući sa trijemova. Sa jedne strane uz klima komoru predviđen je pripadajući silos za hranu. Objekat farme ima još jedan ulaz sa bočne strane koji se koristi za transport pilića. Ima još i dvojna vrata na istoj strani – izlaze ka zajedničkom platou koja su planirana prvenstveno za potrebe evakuacije.

Konstrukcija:

U konstruktivnom smislu objekti će biti zidani sa nosivim obodnim zidovima u kombinaciji sa AB stubovima kroz sredinu preko kojih su planirane čelične rešetkaste grede. Zidovi su ojačani sa armirano – betonskim horizontalnim i vertikalnim serklažima. Temelji su predviđeni kao AB trakasti temelji i temeljne stope. Krovna konstrukcija je čelična rešetka, pokrivena profilisanim panelnim bojenim limom ("PIR") 10cm, sa svim opšavima i olucima od pocinčanog bojenog lima d = 0,55 cm. Krov je kosi dvovodni, sa nagibom krovnih ravni od 7,5°, što je i nagib rešetke. Krovni panel je ujedno plafonska površina. Svi materijali moraju biti otporni na isparenja od pilića.

Spoljna obrada:

Sve spoljne površine zidova biće obložene „demit“ fasadom kao termoizolatorom i silikatnom fasadom kao završnom obradom, u boji po izboru investitora. Ventilacione i klimat.prostorije biće sa bočnih strana obložene čeličnim fasadnim panelnim limom, a sa fasadne strane opremljena mašinskom opremom sa saćem. Prozorske klupice su od plastificiranog lima.

Unutrašnja obrada:

Svi konstruktivni i vanjski zidovi su od giter bloka zidanog na 25cm u prod.malteru. Samo jedan pregradni zid je od pune opeke na 12 cm zidan u p.c.m. Svi zidovi sa unutrašnje strane se malterišu prod.malterom.

Kao završni pod u objektu predviđen je beton.

Slojevi podne konstrukcije farme su:

ab ploča 10 cm

šljunak 10 cm

Svi zidovi se boje krečom dva do tri puta. Vanjska i unutrašnja stolarija je od PVC profila. Oluci su od bojenog pocinčanog lima.

ANALIZA POVRŠINA: FARMA 1:								
Bruto površina:								
Prizemlje:	2.814,43	m ²						
UKUPNO:	2.814,43	m²						
PRIZEMLJE:								
P.6p Prostorija:a	P(m2)	Pk(m2)	NETO:Pk(m2)	O(m1)	POD	ZID	PLAFON	
1 Trijem:	24,43	12,22	12,22		beton:	min.fasada	lim	
2 Trijem:	24,43	12,22	12,22		beton:	min.fasada	lim	
3 Komandna soba:	19,40	19,40	18,82	23,27	beton:	disperzija	disperzija	
4 Farma:	2599,67	2599,67	2521,68	327,64	beton:	disperzija	disperzija	
5 Klima/vent.1:	18,45	18,45	18,45		beton:	min.fasada / lim	lim	
6 Klima/vent.2:	18,45	18,45	18,45		beton:	min.fasada / lim	lim	
UKUPNO -PRIZEMLJE:								
	2704,83	2680,40	2601,83	350,91				
UKUPNA POVRŠINA:								
	2704,83	2680,40	2601,83	350,91				
P korisno neto:			2.601,83	m²				

U vezi sa zahtjevom za dostavu podataka o količini i masi tovnih pilića prema fazama uzgoja, radi utvrđivanja optimalnih uslova uzgoja i izbjegavanja prenaseljenosti koja može negativno uticati na proizvodni proces, zdravlje jedinki i okolinu, dostavljamo sljedeće podatke, uzimajući u obzir planirani kapacitet od 40.000 tovnih pilića po turnusu:

Osnovni podaci:

- Korisna neto površina objekta za uzgoj: 2.601,83 m²
- Broj jedinki po turnusu: 40.000 kom
- Maksimalna dozvoljena biomasa (EU i domaći standardi): 33–38 kg/m² (zavisi od sistema upravljanja – ventilacija, stelja, klima itd.)

Izračun stvarne gustoće naseljenosti i biomase

Gustoća naseljenosti (jedinki/m²):

40.000 kom

2.601,83 m² ≈ 15,37 jedinki/m²

Ova gustoća je u skladu s preporukama za završnu fazu tova (13–15 jedinki/m²).

Ukupna biomasa na kraju tova (pretpostavljena masa po jedinki: 2,5 kg):

40.000 kom × 2,5 kg = 100.000 kg = 100 t

Biomasa po m²:

100.000 kg / 2.601,83 m² ≈ 38,44 kg/m²

Ova vrijednost je na gornjoj granici preporučenog opsega (33–38 kg/m²). Pri ovakvoj gustoći potrebno je osigurati visok nivo kontrole mikroklimе, ventilacije i upravljanja stajnjacima, kako bi se izbjegli negativni uticaji na zdravlje i okolinu.

Da bi se obezbijedio nesmetan rad farme i ispoštovali svi standardi zaštite životne sredine i dobrobiti životinja, preporučuje se:

- Visokoefikasan ventilacioni sistem,
- Redovno održavanje stelje,
- Pravilno odlaganje i upravljanje otpadom,
- Praćenje koncentracije amonijaka i vlažnosti,
- Eventualno prilagođavanje broja jedinki ukoliko se uslovi promijene.

Parametri uzgoja tovnih pilića za površinu 2.601,83 m² (kapacitet 40.000 kom)

Faza uzgoja	Starost (dani)	Prosječna masa po jedinki (kg)	Ukupna masa (t)	Gustoća (jedinki/m ²)	Biomasa (kg/m ²)	Napomena
Starter	1–14	0,04 – 0,60	1,6 – 24,0	15,37	0,6 – 9,22	Bez ograničenja
Grower	15–28	0,60 – 1,80	24,0 – 72,0	15,37	9,22 – 27,67	Pojačana potreba za ventilacijom
Finisher	29–42	1,80 – 2,50	72,0 – 100,0	15,37	27,67 – 38,44	Na gornjoj granici dozvoljene biomase

- Gustoća naseljenosti: 15,37 jedinki/m² je prihvatljiva.
- Maksimalna biomasa (38,44 kg/m²) je na granici preporučenog opsega (do 38 kg/m² prema EU i domaćim standardima).
- Neophodne su pojačane mjere kontrole mikroklimе, posebno u završnoj fazi tova.

Da bi se obezbijedio tov pilića u pilićarniku potrebno je u istom predvidjeti sve sadržaje koji se podrazumjevaju u objektima ove namjene, odnosno koji su sastavni dio proizvodnog procesa: aneks sa prostorijama za komandnu tablu-uređaj i elektroormar, prostorije za nadzor nad tovom, prostor za smještaj uređaja za pripremu vode, prostor za isporuku pilića i sl. Neposredno pred ulazom u objekat su postavljene pojedinačne dezobarijere za dezinfekciju obuće zaposlenih.

Opšti uslovi gajenja koje treba obezbijediti i sprovoditi u toku procesa proizvodnje su:

1. priprema objekta za naseljavanje,
2. naseljavanje živine,
3. uspostavljanje evidencije,
4. obezbjeđenje i kontrola ambijentalnih uslova,
5. osvetljenje objekta,
6. sistem hranjenja i pojenja.

Osnovni uslovi koje mora da zadovolji svaki objekat ili prostorija za tov pilića

To su suvoća, provjetrenost, obezbjeđenje potrebne temperature i vlažnosti vazduha, osvetljenje, čistoća (mogućnost lakog i detaljnog čišćenja, pranja i dezinfekcije) i zaštita od ulaska nezaposlenih osoba, odnosno pristupa domaćih i divljih životinja (naročito grabljivica i drugih ptica koje žive slobodno u prirodi i glodara).

Pilićarnik se ubraja u onu vrstu zahvata koja svojom izgradnjom i korištenjem nema većeg uticaja na životnu sredinu, ali je bez obzira na to potrebno preduzimati sve mjere zaštite kako bi se mogući uticaj sveo na minimum (smanjenje širenja neprijatnih mirisa, tretman otpada, tretman otpadnih voda, provođenje zdravstvenih i higijensko-sanitarnih mjera uz nadzor veterinarske službe, pravilno i hitno postupanje u mogućim akcidentnim situacijama i sl.).

Prostirka je veoma značajna kao činilac okoline u podnom sistemu držanja. Pravilo je da se prostirka mjenja za svaki turnus pilića i da se prostire u sloju debljine 3 do 5 cm ljeti, i 5 do 8 cm zimi. Za prostirku se može koristiti šuška mekog drveta, sjeckana pšenična i ražena slama (u objektu je u upotrebi sjeckana slama), sjeckana kukurozovina, pozder, prekupljene koćanke kukuruza, ljuske suncokreta, bundeve ili sličnog materijala koji je dostupan i koji dobro upija vlagu. Prostirka mora biti suva i zdrava; nikad se ne smije koristiti materijal koji je truo i miriše na buđ, koji sadrži ostatke raznih hemijskih preparata (pesticida) i koji je na ma koji način sumnjiv materijal. Tokom toga prostirka se mora održavati u rastresitom stanju.

Kad je u pitanju zdravlje pilića, naglasak je na preventivi, jer je ona daleko najbolji i najekonomičniji način kontrole bolesti. U slučaju da dođe do bolesti u intenzivnoj brojerskoj proizvodnji, teško je ili pak nemoguće zaustaviti je, a posljedice su veliki ekonomski gubici (povišeno uginuće, visoki troškovi liječenja, slabi završni rezultati). U slučaju bilo kakvih promjena na pilićima, ili u njihovom ponašanju, najbolje je što prije pozvati nadležnu veterinarsku službu.

Proizvođači su obavezni da sprovode redovan program vakcinacije svojih jata u skladu sa propisanim programom. Vakcinacija se vrši u saradnji sa nadležnom veterinarskom službom.

Predmetni objekat

Objekat je pojedinačnog tipa, otvorenog položaja, i u njemu je predviđeno grijanje 24 časa dnevno, temperature u objektu, prema zahtjevu tehnološkog projekta. Dimenzije objekta 133,95m x 22,5m.

Kotlovnica

Objekat je priključen na postojeću kotlovnicu koja nije predmet ovog projekta. Do ovog objekta, tj na R/S, dolazi crna cijev DN 80. Količina toplote potreba za zagrijavanje objekta je 390kW, koja se obezbjeđuje toplom vodom temperature 85°C /65°C.

Cijevni sistem

Cijevni razvod grejnog fluida (Topla voda temperature 85/65°C) predviđen je da se radi crnim čeličnim cijevima vidno po zidu ispod stropa objekta. Razvod vode od R/S do kalorifera je predviđen crnim čeličnim bezšavnim cijevima i izolovan armaflex izolacijom debljine 13 mm. Sa R/S, u objektu idu dvije grane (cijevi DN 65), koje napajaju po 3 kalorifera snage po 65kW, na svakoj grani je postavljena cirkulaciona pumpa.

Odzračivanje cijevnog sistema riješeno je odzračnim ventilima na grejnim tijelima i automatskim ozračnim lončićima na najvišim tačkama instalacije i na R/S. Pražnjenje sistema vrši se slavinama za punjenje i pražnjenje koje se nalaze u najnižoj tački na razdeljnicima.

Obezbjeđenje termičkih dilatacija cjevovoda riješeno je pravilnom konfiguracijom cjevovoda, a kako je prikazano na crtežima horizontalnog cijevnog razvoda i pravilnim načinom oslanjanja cjevovoda a kako slijedi.

Fiksni oslonci nalaze se na sredini pravih dijelova dionica. Klizni oslonci nalaze se duž pravih dijelova dionica, dok se prvi oslonci od mjesta lomljenja cjevovoda postavljaju na udaljenosti od mjesta lomljenja cjevovoda tako da njihovo rastojanje odgovara rasponu datom u opštim tehničkim uslovima, i ovi oslonci moraju biti ravanski oslonci, kako bi se izbjegla dodatna naprezanja usljed termičkih dilatacija cjevovoda.

Predviđeni sistem grijanja je pomoću toplovodnih kalorifera koji se napajaju toplom vodom. Kroz objekte je proveden cjevovod za napojni i povratni vod tople vode, a kao ogreivna tijela koristi se 6 kalorifera sa sljedećim tehničkim podacima: Kapacitet grijanja nominalno 65 kW

Zagrijavanja toplom vodom moguć je rad bez ventilacionog sistema u toku prvih 5 dana tova i ulaz vazduha se može zatvoriti. Manji zahtjevi za ventilacijom se odražavaju na znatno nižu potrošnju tople vode za grijanje objekta.

Kaloriferi su ovješeni u cik cak rasporedu 1metar od podužne ose objekta, ispod sljemena duž objekta na visinu približno 1m iznad brojlera. On se može podići prema plafonu prilikom izdubrirvanja pomoću ručnog ili električnog vitla tako da ne smeta trктору ili utovarivaču.

Vazduh u objektu koji je već zagrijan se povlači iz gornje zone objekta i vodi kroz izmjenjivač toplote sa lamelama. Topla voda takođe prolazi kroz izmjenjivač. Struja vazduha preuzima toplotu i nakon toga potiskuje ventilatorom iz Klorifera. Vazduh se ispušta iz klorifera kroz distribucionu kutiju postavljenu ispod, u radijalnom pravcu raspodjeljenom pod uglom 360 °. Domet je 14 m sa svake strane tako da se može zagrijati objekat širine 22,5 m.

Zahvaljujući lamelama, koje se mogu odvojeno podesiti, struja toplog vazduha može se podesiti pojedinačno u cilju garantovanja optimalne raspodjele toplote. Šestougaoi profil otvora za izduvavanje garantuje distribuciju bez mrtvih zona.

Za navedeni objekte je predviđena hidrantska mreža i protivpožarnom oprema u skladu sa tehničkim propisima.

Klimatizacija i ventilacija

Objekat je izveden sa sistemom klimatizacije: kontrolisani ulaz i izlaz vazduha, uz održavanje skoro konstantnog potpritiska od 10 do 30 Pa u objektu, održavanje željene temperature i vlažnosti, te odgovarajuće brzine strujanja vazduha.

To se postiže upotrebom sistema za ulaz vazduha sa servo-motorom za upravljanje otvorom klapni, ventilatorima za izlaz vazduha(ljeti čeonu tunelski, zimi krovni), tunelskim otvorima za hlađenje u ljetnjem periodu, sistemom za grijanje i sistemom za ovlaživanje vazduha.ventilacija obezbjeđuje

Znači zimi se koristi krovna ventilacija, ventilatori krovni Ø630, sa 13000m³/h, 12 komada i otvori , klapne za ulaz vazduha dimenzija 0,31x0,66m, ima ih 2x40komada, a ljeti se koristi tunelska ventilacija gdje je za objekat potrebno obezbijediti 580 000m³/h vazduha, što se postiže čeonim tunelskim ventilatorima ES 140, protoka 41300m³/h po ventilatoru i ima ih 13komada i tunelskim otvorima u prednjem dijelu objekta dimenzija 1,4m x1,4m, i ima ih 2x12 komada.

Ulaz vazduha

Ulaz vazduha treba da obezbedi zahtjevani i ravnomjeran ulaz vazduha i održavanje konstantnog potpritiska u objektu. U uslovima hladnijeg vremena vazduh ulazi prvenstveno kroz ulazne otvore na bočnim zidovima. Ulazni otvori se sastoje od okvira sa klapnom koja promjenom nagiba mijenja ulazni otvor vazduha. U uslovima spoljašnje temperature iznad 20°C i kod odraslih brojlera (operjalih) zatvaraju se bočni, a otvaraju tunelski otvori, vazduh struji duž objekta i rashlađuje perad, stvarajući optimalnu efektivnu temperaturu, dok iznad 30°vanjske temperature, mora da se primjenjuje evaporativno hlađenje.

Bočni ulaz vazduha

Ulazni otvori dimenzija 0,31x0,66m postavljeni duž objekta, 40 otvora na bočnoj strani, kapaciteta 2000 m³/h pri 40 Pa, otvaraju se svega 5-6 mm pri minimalnoj ventilaciji, do 270 mm pri maksimalnoj ventilaciji. Maksimalna ventilacija putem bočnih klapni je 156 000 m³/h, dovoljno za rad 12 krovnih ventilatora prečnika 680 mm. Nakon toga se uključuje tunelska ventilacija. Klapne u maksimalno otvorenom položaju zauzimaju negativan ugao i dodatno hlade perad.

Upravljanje klapnama pomoću Motornog vitla CL-75A-3, 24V, koje dobija komandu od klima računara i otvara klapne prema definisanom zahtjevu. Mehanički prenos ostvaren zateznim šipkama M 8x5000 galv.kpt., prenosima na montažnom setu. Provjera održavanja potpritiska obavlja se meraćem potpritiska 10-600Pa.

Tunelski ulaz vazduha

U uslovima povišene spoljašnje temperature, kod odraslih, operjalih brojlera, automatski se prelazi sa sistema bočne ventilacije na tunelsku ventilaciju, čime se postiže efekat hlađenja peradi. Vazduh ulazi u koridore sa obe strane, na početku proizvodnog prostora. Prolazi kroz saće dimenzija 15x2 m, zatim ubrzava kroz tunelski otvor dimenzija 1,4x 1,4 m x 12komx2 i u obliku mlaza ulazi u objekat tako da uvek dostiže sredinu objekta, sprečavajući tzv. mrtve zone. Vazduh zatim prostrujava kroz objekat, uzdužno, tako da hladi perad. Maksimalna brzina strujanja dostiže 2.2-2.5m/s. Brzina strujanja regulisana, putem računara, u zavisnosti od spoljašnje temperature i starosti peradi.

Tunelski otvor zatvara se zavjesom (155gr/m²) crno-zeleno 150cm visoka/gornji i donji keder, Keder-šipka ALU-6000, Cev za namotavanje ALU-6000, a pokretanje se vrši motornim vitlom EWA-60 za tunelski otvor i kardanskim mehanizmima. Gornji i donji položaj definisan krajnjim prekidačima.

Krovni ventilatori

U uslovima niskih temperatura i početka tova potrebno je precizno regulisati izbacivanje vazduha, kako bi se spriječio gubitak toplote, promaja, a istovremeno efikasno izbacili produkti fizioloških procesa peradi.

Značaj minimalne ventilacije:

1. Izbacivanje produkata fizioloških procesa peradi,
2. Održavanje zadate temperature
3. Održavanje zadate vlažnosti
4. Održavanje dobrog stanja prostirke na podu objekta

U objektu je ugrađeno 12 krovnih ventilatora prečnika 630 mm ,
Kapacitet ventilatora od 13000 m³/h (min. Ventilacija 9000 m³/h) do 12x 13 000 m³/h, ukupno 156 000 m³/h.

Čeoni ventilatori

Nakon dostizanja potrebe za kapacitetom ventilacije većim od kapaciteta bočnih ventilatora od 156 000 m³/h, uključuju se koraci ventilacije realizovani ventilatorima postavljenim na zadnje čelo objekta: Ventilator ES 140 nerđ.čel. 41 300m³/h 3PH 50Hz. Maksimalna potrošnja ventilatora , pri 40 Pa potpritisaka, je oko 1500 W. Ventilatori opremljeni zatvaračima (žaluzinama) sa centrifugalnim mehanizmom za otvaranje. Ventilatori izuzetno stabilni na povećanom potpritisaku.

U uslovima niskih spoljašnjih temperatura i jednodnevnih pilića ventilatori se moraju dodatno zatvoriti izolacionim pločama. Za ostvarenje maksimalne čeoone ventilacije od 580 000 m³/h koristi se 13 čeonih ventilatora, koji se koriste u koracima kao tunelski ventilatori .

Sistem hlađenja

U uslovima visokih spoljašnjih temperatura, iznad 30°C, tunelski efekat hlađenja prestujavanjem vazduha nije više dovoljan, usljed razređenja vazduha na ulazu i visoke temperature vazduha koji ulazi u objekat. Zbog toga je objekat opremljen koridorom, tzv "pasjom kućicom" na kojem je sa obje spoljašnje strane, na početku proizvodnog dijela, postavljeno saće za hlađenje dimenzija 15mx2m. Saće je izrađeno od celuloznog materijala, sa posebno oblikovanim kanalima za protok vode i prostrujavanje ulaznog vazduha, za stvaranje optimalnih uslova za evaporaciju vode. Na taj način vazduh se odmah na ulazu u koridor hladi, zatim ubrzava kroz tunelski otvor.

Za evaporaciju se koristi voda koja se potopljenom pumpom AV200-2DN-S 1.10kW 230/50, 6A , prebacuje u integrisani rezervoar u okviru i razvodi kroz kanale na saću.

Očekivana potrošnja vode pri maksimalnim performansama sistema: oko 1600 l/h kad je spoljašnja temperatura 40 °C, vlažnost 20%, a da se dobije unutar objekta 26 °C i 70% vlažnost.

Sistem upravljanja

Da bi se uskladio rad opisanog sistema sa zahtjevima za tov brojlera koristi se klima-proizvodni računar VIPER.

Računar radi prema zadatim krivama za turnus:

- 1.kriva temperature u staji, prema starosti peradi
- 2.kriva temperature grejanja, prema starosti peradi
- 2.kriva vlažnosti u objektu, prema starosti peradi

Računar ima softver koji podešava rad uređajima zadatim vrijednostima, tako da nema iznenadnih promjena, kao što su konfor temperatura, ekstra ventilacija. Računar upravlja klimom u tri zone odgoja.

Pored toga računar upravlja proizvodnim funkcijama:

- 1.Vaganje peradi putem vaga za perad, postavljenih na dva mjesta u objektu, te statistička obrada podataka, Opciono!
- 2.Mjerenje konzumirane vode
- 3.određivanje trajanja svjetlosnog dana

Računar je spojen na senzore:

1. Temperaturni senzor DOL-12 za temperaturu u prostoriji, postavljen na tri mjesta duž objekta
2. Temperaturni senzor DOL-12 za spoljašnju temperaturu
3. Senzor vlažnosti DOL-14 sa priključkom

Uz računar je postavljen uređaj za otvaranje klapni za ulaz i izlaz vazduha na osnovu dostignute temperature u uslovima otkaza rada regulacije sistema . Ukoliko dođe do prestanka napajanja električnom energijom ili pada sistema upravljanja, temperatura u staji može porasti. Kad se dostigne temperatura zadana na uređaju za otkazno otvaranje, automatski dolazi do otvaranja ulaza i izlaza vazduha te izmjene vazduha, da ne bi došlo do gušenja peradi.

Uređaj MC 278-T za temperaturno upravljano otkazno otvaranje opremljen je nezavisnim baterijskim napajanjem 24V, sa izlazom 24V na motorna vitla klapni.

Alarmni sistem

Po propisima EU neophodno je da svaki zatvoreni sistem klimatizacije stočarskih objekata (objekti koji imaju samo upravljane otvore) bude opremljen alarmnim sistemom.

1.Fazna upravljačka jedinica F1021 sa kućištem IP54 3PH 400V,50/60Hz

za alarmiranje svih odstupanja u napajanju , npr. Nedostatka jedne od faza,

2. Minimalna i maksimalna temperatura moraju se svakodnevno postavljati, a pri prekoračenju njihovih vrednosti dolazi do aktiviranja alarma.

3.Sirena postavljena na ulazu u objekat

Alarmna centrala AC 3-T. povratne informacija sa centrale prosleđuju na sirenu. Centrala ima nezavisno baterijsko napajanje .Ventilacija kotlovnice i ugljare je riješena prirodnim putem sa žaluzinama za vrata sa protivokvirom montiranim u otvorima u zidu i sa po jednim prozorom u prostoriji.

Oprema za hranjenje i snabdjevanje vodom

Sistem za hranjenje (total no grill) l=126m x 5

Prvi dan nakon prijema pilića, linije hranjenja treba da je spuštена na podlogu. Hranilica ima podesivo klizno dno te se sa vitlom, dizanjem čitave linije, može podešavati visina hranilice od 50 mm do 80 mm odjednom u svim hranilicama te linije. Hranilica na dozatoru hrane ima 4 otvora kroz koje se hrana ravnomjerno dozira blizu oboda hranilice, čime se omogućava da jednodnevni pilići lakše dođu do hrane. Pri podizanju linije umetak zatvara bočne otvore i hrana se upušta na samo dno u centar hranilice i time se po pravilnom rukovanju onemogućava rasipanje hrane. Ovakva hranilica zadovoljava sve zahtjeve hranjenja pilića od prvog dana do kraja turnusa. Kontrolna hranilica koja se nalazi na kraju svake linije ima ugrađeni mikroprekidač koji automatski zaustavlja dotur hrane preko spirale kada su hranilice pune.

Oprema linije hranjenja

1.početak i kraj linije, usipni koš, kontrolna hranilica naša sa kapacitativnim senz.
 (tehnovikola)

elektromotor sa reduktorom za spiralu

sistem za kačenje linije, 5 kompleta

2.sekcija od 3m, pocin. metalna cev

sa spiralom 4 hranilice po sekciji

zica za pasti..... 210 kompleta

3. upuštač..... 5 kompleta

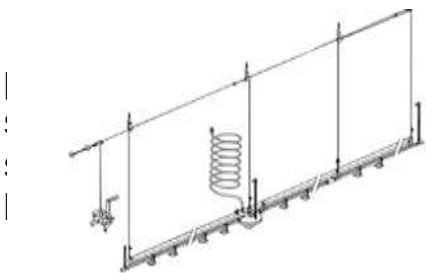

Slika br 4: Oprema linije hranjenja

Silos

Sistem za dotur hrane za brojlere

poliest. silos 46m ³ , 27T	1 kom
Dotur hrane, fi 90, od silosa do linija hrane duž. Do 25m sa 5 ispusta	1 kpl
Adapter sa izuzimačem	1 kpt
vaga ispod silosa za 4 noge nogu	1 kpt
SKOV, sa mernom celijom(modul DOL 199)	
Sistem za napajanje (okrugli nosac ,ogrugla pvc cev)	

Slika br 5:Sistem za napajanje

1 srednji reg.pritiska LUBING i kraj linije, priključak za vodu	
sistem za kačenje	
sistem za podizanje linije.....	6 kompleta
2.sekcija 3m, cev sa 12 niplica	
nosač cevi, spojnice i drugi delovi..	252 kompleta
3. kraj linije sa nivokazom.....	12 kompleta

a.3) Opis tehnologije rada u objektima

Uzgoj tovnih pilića u okviru farme će biti organizovan kroz sljedeće cjeline:

1. Transport i prijem jednodnevni pilića
2. Tov
3. Isporuka utovljenih pilića

Jednodnevni pilići će se useljavati u prostor farme, koji će prethodno biti očišćen, dezinfikovani i u koji će biti unesena prostirka od sjeckane slame.

Tov pilića će se odvijati u tri faze. U prvoj fazi pilići se hrane koncentrovanom hranivom tzv. starterom. Ishrana starterom se primjenjuje cca 14 dana, odnosno dok pilići ne postignu tjelesnu

masu od 500 g. U sljedećem periodu, koji traje cca 21 dan, kao hranivo se daje tzv. grover. U ovom periodu brojleri postignu tjelesnu masu koja u prosjeku iznosi cca 2,1 kg. Hraniva tipa starter i grover pored ostalih komponenti sadrže i materije kao što su riblje ulje, riblje brašno, mesno - koštano brašno i sl. koje pilećem mesu daju neprijatan ukus, stoga se u posljednjoj fazi tova, ishrana vrši tzv. finišerom, hranivom koje ne sadrži navedene materije. Treća faza tova (iščišćavanje), traje cca 7 dana i u tom periodu brojleri izgube malo na težini postignutoj u periodu tova.

Tabela 1 : Sadržaj proteina u hranivu i hranljiva vrijednost

Hrana	Protein (%)	MJ/kg
Starter (0 - 2,2 nedjelja)	23	13,0
Grover(2,5 - 5 nedjelja)	22	13,4
Finišer (poslije 5 nedjelja)	21	13,4

Tabela 2 : Potrošnja hrane i vode

Uzrast brojlera	Prosječna tjelesna masa brojlera (g)	Nedeljna potrošnja hrane (g/pile)	Dnevna potrošnja vode (g/pile)
1 ned.	150	158	35
2 ned.	400	322	85
3 ned.	735	520	145
4 ned.	1.120	660	180
5 ned.	1.555	870	220
6 ned.	2.000	1.030	250

Ishrana i napajanje pilića će se vršiti na principu *ad libitum* - po volji. U predmetnoj farmi proces ishrane i napajanja će biti automatizovan. Za ishranu će se koristiti kompletnim hranivima. Voda za napajanje pilića će se obezbjeđivati iz bunara (mora biti kontrolisana). Napajanje će se vršiti vodom zagrijanom na 20 - 22 °C. Jedna poilica se postavlja na 80 pilića.

Jednodnevni pilići su jako osjetljivi na niske spoljne temperature stoga je u objektu farme neophodno instalirati sistem za zagrijavanje. Pilići će se useljavati u objekat prethodno zagrijan na temperauru od 35 °C. Kako pilići rastu, zahtjevi za zagrijavanjem prostora opadaju, pa se u toku tova temperatura smanjuje nedeljno za cca 2 °C.

Tabela 3 : Temperatura

Uzrast	Temperatura °C
1. dan	33
2. dan	32
od 7. dana	30
2. nedelje	28-26
3. nedelje	25-24
4. nedelje	23
kasnije	20

Kako bi se obezbijedili odgovarajući mikroklimatski uslovi u okviru farme biće instalisan i sistem za ventilaciju, pomoću koga će se vršiti izmjena vazduha i održavati vlažnost vazduha na nivou nižem od 65 %.

Prostor za uzgoj pilića osvjetljava se vještačkim osvjetljenjem. Tov brojlera će se odvijati u sistemu 24 h osvjetljenja. Jačina osvjetljenja od 60 Lux, koja se primjenjuje pri useljenju objekta, u toku tova se smanjuje i pred iseljenje iznosi 20 Lux.

Sistem ishrane, napajanja, ventilacije i zagrijavanja prostora je kompjuterizovan i njime će se upravljati preko komandne table smještene u predsoblju prostorije u kojoj se tov i odvija.

Nakon završenog tova, brojleri će se odnositi na klanje, a prostor u kome je tov vršen se priprema za prijem novog turnusa.

a.4) Opis instalacija

Planirani objekat će biti spojen sa instalacijama vode, kanalizacije i hidrantske mreže na postojeći izvedeni pomoćni objekat sa izvedenim bunarom i septičkom jamom na isusjednoj parceli u vlasništvu investitora.

Oborinska kanalizacija nije projektovana jer za to ne postoji potreba, oborinska voda sa krova odvodi se olucima na okolni teren te nema potrebe za istom.

Vodovod:

U objektu je planiran 1 ulaz za napajanje pilića koja se priključuje na aparaturu koja je kompjuterizovana sa dozatorima za pojenje i to DN 50. Instalacija za napajanje pilića je priključena na postojeće hidroforsko postrojenje na susjednoj parceli u vlasništvu investitora.

Planirana su 4 bočna ulaza za 4 zidna hidranta sa podužne fasade sa DN 63 koji vode kao ogranci sa vanjskog postojećeg prstena DN110 na susjednoj parceli u vlasništvu investitora. Vanjski hidrantski prsten oko predmetnog objekta nastavlja se na postojeći na susjednoj parceli, planirano je još 2 vanjska hidranta da se montiraju a postojeća tri već izvedena koja se nalaze na susjednoj parceli uz predmetnu objekat mogu da se koriste za eventualnu PP zaštitu. Hidrantska mreža se napaja iz hidrantskog postrojenja na susjednoj parceli, izvedena je i u funkciji.

Hidrantsko/hidroforsko postrojenje je izvedeno prema prethodnom projektu na susjednoj parceli na kojoj su izvedene 2 farme, i sve je tehnički primljeno. Kapacitet postrojenja može da opskrbi i potrebe novoplaniranog objekta.

Sanitarna instalacija: Dovod vode sa vanjske strane je podzemnim kablom PEHD DN50. Unutrašnji razvod sanitarne vode, od automata u komandnoj sobi prema krajnjim potrošačima-pojilicama, urađen je od PP cijevi sa svom pratećom opremom.

Sve cijevi u zidovima i podovima dobro fiksirati, a u zemlji zaštititi od oštećenja. Ispred svakog točjećeg mjesta potrebno je postaviti odgovarajući propusni ventil.

Odvođenje vode prema pojilicama je sa DN 50 do sredine objekta farme, a odatle su kratki ogranci lijevo i desno sa DN 32 i DN 25. Krajnji ogranci sa pojilicama su po šest ogranaka lijevo i desno sa DN 20.

Hidrantska mreža: Projektovana je unutrašnja i vanjska hidrantska mreža. Hidrantski vod za unutrašnje hidrante u objektu će biti sa vertikalom na zidu od pocinčanih cijevi, prečnika Ø2", dok ogranci-vodovi u zemlji i ispod poda su od PEHD DN63 sa potrebnim fazonskim elementima. Ogranci unutrašnjih hidranata direktno se povezuju na vanjski hidrantski prsten koji je od PEHD DN 110 sa ograncima za vanjske nadzemne hidrante od PEHD DN 90 na dubini od 90cm od kote terena. U okviru predmetnog objekta projektovana su 4 unutrašnja zidna hidranta, i 3 vanjska nadzemna hidranta.

Kanalizacija:

U objektu nema sanitarnih objekata ali za potrebe pranja objeta farme nakon pražnjenja turnusa, predviđeno 5 unutrašnjih slivnika Φ160 uz podužni fasadni zid sa sifonom i rešetkom koji imaju direktne izlaze sa PVC Φ160 van objekta i uljevaju se u šahtove 80/80cm koji su povezani i preko još tri šahta izvode fekalnu vodu u postojeću septičku jamu na susjednoj parceli, ukupno je planirano 8 šahtova, a krajnji odvodnik do septičke jame je Ø200.

Kompletan unutrašnji razvod, kao i spoj na postojeću septičku jamu, projektovan je da se izvede od tvrdih PVC cijevi uz upotrebu odgovarajućih fazonskih elemenata i dihtunga.

Fekalni odvodnik se ulijeva u septičku jamu na parceli iz koje se kanalizacije odvodi do upojnog recipijenta-bunara.

Sve PVC cijevi u zemlji potrebno je da se polažu u projektovanome padu u sloju pijeska, kao i da su zatrpane prvo slojem pijeska, a tek onda zemljom.

Oborinska kanalizacija

Oborinska kanalizacija nije projektovana jer lučne overtikale odvođe vodu na teren oko objekta isključivo u okviru vlastite parcele.

Snabdijevanje električnom energijom

Predmetno područje je opremljeno javnom elektrodistributivnom mrežom snabdijevanje energijom je kontinuirano i sigurno bez prekida koji mogu ugroziti život na farmi.

Zaštita od atmosferskog pražnjenja planiranog predmetnog objekta biće urađena postavljanjem klasične gromobranske instalacije. Gromobranske instalacije moraju biti izvedene u skladu sa odredbama Pravilnika o tehničkim propisima o gromobranima (Službeni list SFRJ, broj 13/68).

Dezinfekciona barijera će biti postavljena na ulazu u farmu, paralelno sa linijom ulaznih vrata objekta u širini prilazne rampe. Dezinfekcione barijere za vozila i ljude grade se od betona i treba da su dovoljno široke i dugačke da se točkovi najmanje jednom obrnu u dezinfekcionom rastvoru. Visina mora biti tolika da se gume potpuno potope i dezinfikuju.

Najčešće se koristi 2% NaOH. Dezinfekcione barijere za obuću na ulazu na farmu i na ulazima u pojedine objekte su u obliku sunđer. Iznad njih je u visini od 1-2 cm dezinfekcioni rastvor. Dimenzije: 1 m x 0,5 m x 0,02 m. Za dezinfekciju ruku na ulazu u krug farme biće postavljena kofa sa dezinficijensom i kofa sa običnom vodom.

b) OPIS OSNOVNIH I POMOĆNIH SIROVINA, OSTALIH SUPSTANCI I ENERGIJE KOJA SE KORISTI ILI KOJU PROIZVODI POSTROJENJE, ODNOSNO PRIKAZ VRSTE I KOLIČINE POTREBNE ENERGIJE I ENERGENATA ZA PROIZVODNI I RADNI PROCES

Osnovne sirovine i pomoćni materijali koji će se koristiti prilikom rada planiranog predmetnog objekta – farme pilića, svojim svojstvima ne mogu uticati na životnu sredinu prilikom skladištenja i nastajanja otpadnog materijala ukoliko je skladištenje i deponovanje adekvatno obavljeno i ukoliko nije izloženo atmosferskim uticajima.

O bzirom da je pri manipulisanju, skladištenju i odlaganju osnovnih, ali i pomoćnih, materijala potrebno primjenjivati sve neophodne radnje i postupke za smanjenje njihovog eventualnog uticaja, negativni efekti neće postojati ili će biti u prihvatljivim granicama.

Inače, za ovu vrstu proizvodnog procesa, tov pilića, kao osnovna sirovina smatra se hrana za uzgoj istih, a kao energent koji se ubraja u pomoćne materijale koji će omogućiti rad planiranog predmetnog objekta smatraju se električna energija i voda.

Tov pilića se odvija u tri faze. U prvoj fazi pilići se hrane koncentrovanim hranivom tzv. starterom. Ishrana starterom se primjenjuje cca 14 dana, odnosno dok pilići ne postignu tjelesnu masu od 500 g.

U sledećem periodu, koji traje cca 21 dan, kao hranivo se daje tzv. grover. U ovom periodu brojleri postižu tjelesnu masu koja u prosjeku iznosi cca 2,1 kg. Hraniva tipa starter i grover pored ostalih komponenti sadrže i materije kao što su riblje ulje, riblje brašno, mesno - koštano brašno i sl. koje pilećem mesu daju neprijatan ukus, te se u posljednjoj fazi tova ishrana vrši tzv. finišerom, hranivom koje ne sadrži navedene materije.

Treća faza tova (iščišćavanje) traje cca 7 dana i u tom periodu brojleri izgube malo na težini postignutoj u periodu tova.

Tabela 4 : Potrošnja hrane i vode

Uzrast brojlera	Prosječna tjelesna masa brojlera (g)	Nedeljna potrošnja hrane (g/pile)	Dnevna potrošnja vode (g/pile)
1 ned.	150	158	35
2 ned.	400	322	85
3 ned.	735	520	145
4 ned.	1.120	660	180
5 ned.	1.555	870	220
6 ned.	2.000	1.030	250

Ishrana i napajanje pilića će se vršiti na principu *ad libitum* - po volji. U predmetnoj farmi proces ishrane i napajanja će biti automatizovan. Voda za napajanje pilića će biti obezbijeđena iz bunara (mora biti kontrolisana). Napajanje će se vršiti vodom zagrijanom na 20 - 22 °C. Jedna poilica se postavlja na 80 pilića. Pilići se hrane kompletnim, koncentrovanim hranivima. Za uzgoj jednog pileta utroši se cca 3.60 kg hrane. U toku uzgoja jedno pile konzumira cca 0,915 l vode. Snabdjevanje objekta električnom energijom vršiće se posredstvom lokalne elektrodistributivne mreže.

Pomoćne sirovine koje se koriste su;

- dezinfekciona sredstva,
- prostirka,
- električna energija.

Od sredstava za biozaštitu u predmetnom procesu proizvodnje koristi se:

- Sredstva za deratizaciju
- Sredstva za desinsekciju
- Sredstva za dezinfekciju
- Sredstva za održavanje higijene

Deratizacija – pacovi su često uzrok nastajanja neke zaraze, čije uzročnike, neposredno ili posredno, unesu u proizvodni objekat. Glodari se brzo množe i velike su štetočine. Zbog toga je potrebno svakodnevno obavljati deratizaciju primjenom raznih preparata. Kao sredstva za deratizaciju koriste se rodenticidi sa kumulativnim dejstvom koji su najčešće u upotrebi. Najčešći tipovi rodenticida u novije vrijeme su zatrovani mamci (mješavina pšeničnog zrna i otrova). Nakon uzimanja tih mamaca glodavci polako malaksaju i postupno ugibaju naizgled prirodnom smrću ne izazivajući uznemirenost ostalih. Mamci se postavljaju na skrovišta mjesta, u kutije, cijevi ili slične posude kako ne bi došli u kontakt s hranom, vodom ili pilićima.

Dezinsekcija – muhe i insekti su mogući prenosnici pojedinačnih oboljenja pilića. Radi sprječavanja unošenja uzročnika bolesti ovim putem, potrebno je stalno obavljati dezinsekciju objekta i okoline.

Dezinfekcija - Kao sredstva za dezinfekciju koriste se dezinficijensi širokog spektra djelovanja protiv virusa, bakterija i plijesni. Za jedan objekat potrebno je cca 11 sredstava, dezinfekcija se vrši jednom-prije useljaja.

Kao sredstva za održavanje higijene koristi se ekološki prihvatljivi komercijalni proizvodi koji se nude na tržištu.

Sva prethodno navedena sredstava za biozaštitu obezbjeđuje kooperant, po čijim preporukama i uputstvima investitor vrši njihovu primjenu.

Stelja (prostirka)

Investitor za stelju koristiti slamu koja nastaje kao nus proizvod u proizvodnji pšenice i ječma, a u dosadašnjoj praksi pokazala se kao kvalitetno rješenje uz redovnu kontrolu vlažnosti. U ljetu se stavlja sloj debljine 4-5 cm, a zimi 6-10, do maksimalno 15 cm. Stelja se koristiti isključivo jednokratno. Prostor za čuvanje (skladištenje) prostirke investitor već posjeduje u sklopu svog imanja koji je zaštićen od padavina.

Stelja u pilićarniku je važna kao toplotni izolator i hidrofilna masa koja upija vlagu. U stelji se odvijaju biokemijski procesi i stvaraju vitamini iz B kompleksa. Zavisno o vlažnosti, stelja može biti prevlažna (>25%vode) presuha (<20%vode) i, dakako, optimalno vlažna (20-25%vode). Ukoliko je stelja prevlažna i sadrži 25-30% vode, nerijetko će se razviti kokcidije, plijesni (*Aspergillus*). Ukoliko je stelja presuha, odnosno ima manje od 20%vode, imat ćemo problema s prašnim, amonijakom, alergološkim reakcijama.

Plan korištenja i primjene kokošijeg đubriva

U skladu sa zakonskim propisima o zaštiti životne sredine i održivoj poljoprivredi, predviđeno je pravilno sakupljanje, skladištenje i korištenje kokošijeg đubriva (stajnjak) nastalog tokom uzgoja tovnih pilića. Primjena se vrši uz poštovanje osnovnih principa dobre poljoprivredne prakse.

1. Količina proizvedenog đubriva

Procjenjuje se da se po jednoj jedinki tokom turnusa (cca 42 dana) proizvede oko 1,5–2,0 kg kokošijeg đubriva.

Za kapacitet od 40.000 tovnih pilića, očekivana ukupna količina stajnjaka po turnusu iznosi 60.000–80.000 kg (60–80 tona).

2. Način skladištenja

Đubrivo će se privremeno skladištiti na za to predviđenom, vodonepropusnom betonskom platu sa drenažom i zaštitom od padavina (natkriveno).

Skladištenje će trajati najduže do momenta izvoza ili primjene u poljoprivredi.

3. Način korištenja

Kokošiji stajnjak će se koristiti kao organsko đubrivo na poljoprivrednim površinama, u skladu sa agrohemijским analizama zemljišta i potrebama kultura.

Prije primjene đubrivo se može kompostirati radi smanjenja mirisa, patogena i povećanja agronomske vrijednosti.

Đubrivo se raznosi u količini koja ne prelazi 170 kg azota po hektaru godišnje, što je u skladu sa domaćim i EU propisima (Nitratska direktiva).

4. Osnovni principi dobre poljoprivredne prakse (DPP):

Zabrana primjene na smrznutom, zasićenom ili previše nagnutom terenu (nagib >15%)

Primjena na dovoljnim udaljenostima od vodotoka, bunara i naseljenih mjesta:

- min. 10 m od površinskih voda
- min. 25 m od bunara i izvorišta
- min. 50 m od naseljenih objekata, ako nije kompostiran

Zabrana prekomjernog đubrenja: primjena se vrši prema rezultatima agrohemijских analiza.

Vođenje evidencije o količinama proizvedenog i primijenjenog đubriva (lokacija, datum, količina, površina).

5. Alternativne mjere upravljanja

Ukoliko se đubrivo ne koristi u sopstvenoj proizvodnji, moguće je:

- Ugovoriti odvoz i korištenje od strane registrovanih poljoprivrednih gazdinstava,
- Predati kompostnim centrima ili subjektima koji se bave obrada/organskim đubrivima, u skladu sa zakonom.

v) OPIS STANJA LOKACIJE NA KOJOJ SE NALAZI POSTROJENJE, UKLJUČUJUĆI I REZULTATE IZVRŠENIH INDIKATIVNIH MJERENJA, KOJI OBUHVATAJU STEPEN ZAGAĐENOSTI VAZDUHA, NIVO BUKE, NIVO ZRAČENJA, KVALITET POVRŠINSKIH VODA, NIVO PODZEMNIH VODA, BONITET I NAMJENU ZEMLJIŠTA, KAO I SADRŽAJ ŠTETNIH I OTPADNIH MATERIJU U ZEMLJIŠTU

v.1) Opis mikrolokacije

Farma za uzgoj pilića (brojlara), DOO „ANDRIĆ-FARM“, Pelagićevo se nalazi na zemljištu označenom kao k. č. br. 251 i dijela kao k. č. br. 252 K. O. Orlovo Polje-novi premjer, opština Pelagićevo. Prilazni put objektu je sa sjeverne strane, sa lokalnog puta u naselju.

Predmetna parcela nalazi se u Orlovom Polju. Objekat je lociran u okviru predmetnih parcela. Prilaz objektu omogućen je sa postojećeg puta naselju i preko internih saobraćajnica.

Objekat je u svojoj namjeni predviđen kao objekat primarne poljoprivredne proizvodnje – farma brojlera. Farma je maksimalnog kapaciteta od 40.000 komada/turnus.

Maksimalne horizontalne gabaritne dimenzije objekata su: 22,50mx133,95m zajedno sa bočnim dijelovima i silos prečnika 3,0m.

Lokacija predmetnog kompleksa objekata nalazi se oko 5 km sjeverozapadno od centra opštine Pelagićevo, u Orlovo Polje. Cjelokupna opština Pelagićevo, smještena je na dijelu Posavine. Predmetni teren je ravan prema nivou lokalnog nekategorisanog puta. Uz predmetnu parcelu ne postoje vodeni tokovi.

Na osnovu Javnog uvida RUGIP (slika ispod), parcela na kojem je planirana predmetna parcela. Udio prava na gore navedenu parcelu je na ime nosioca projekta DOO „ANDRIĆ-FARM“.

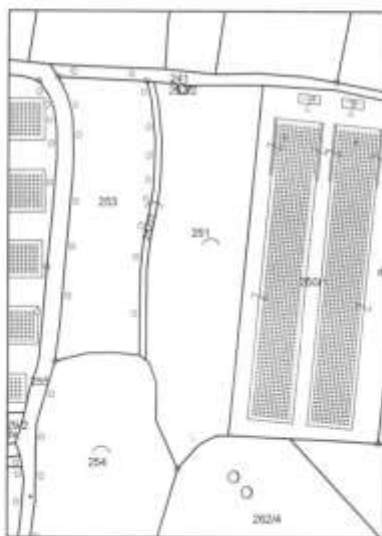
Slika br.6 i 7: Slika obilježene k. č. br. 251 i dijela kao k. č. br. 252 K. O. Orlovo Polje-novi premjer, opština Pelagićevo (izvor:RUGIP RS javni uvid (<http://ekatastar.rgurs.org/>))

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА ПЕЛАГИЋЕВО

Катастарска општина: Орлово Поље
Број плана: 004
Номенклатура листа: -
Размјера плана 1:2500

УР БРОЈ: 21.56/952.1-2-24/2025-1
ДАТУМ: 25.03.2025

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА
Размјера 1:2500

ПОДАЦИ О НОСИОЦИМА ПРАВА				
П/Л/ЛН	Назив	Адреса	Право	Удео
335	ДОО "АНДРИЋ-ФАРМ" ПЕЛАГИЋЕВО	ОРЛОВО ПОЉЕ, ПАРИЋИ	Посједник	1/1

ПОДАЦИ О ПАРЦЕЛАМА				
П/Л/ЛН	Парцела	Назив кориштења	Назив	Површина [m2]
335	251	Пољопривредна 2. класе	Крењак	6761

Издао/ила:
Bojan Grabovac

Својеручно:

Sl.br.8: Kopija plana katastarskih parcela na kojima se predviđa izgradnja objekta

Predmetna lokacija se nalazi u obuhvatu Prostornog plana opštine Pelagićevo (2012 - 2032). Za predmetnu lokaciju nije donesen niti jedan sprovedbeni dokument prostornog uređenja.

Prostorni plan je definisan prema svom karakteru kao strateško - razvojni dokument. To znači da se ne može tumačiti i primjenjivati kao dokument urbanističkog karaktera, već kao dokument koji daje osnovne smjernice i uputstva za kasniju izradu urbanističkih planova i sprovedbenih planova. Prostorni plan definiše opšte strateške ciljeve dugoročnog prostornog razvoja, uređenja i zaštite opštine, njenih ekoloških, socijalnih i ekonomskih podсистema, posebne ciljeve, kao i osnovna planska rješenja upućena ka opštim i posebnim ciljevima prostornog razvoja. Plan daje opšte smjernice i nudi konkretna rješenja u onoj mjeri ukoliko je sukladna realna mogućnost u saradnji sa lokalnom zajednicom.

Objekat neće biti izgrađen u zoni zaštite prirodnog dobra i nije u koliziji sa planskom dokumentacijom višeg reda, a ima tendenciju prostornog razvoja naselja Orlovo Polje.

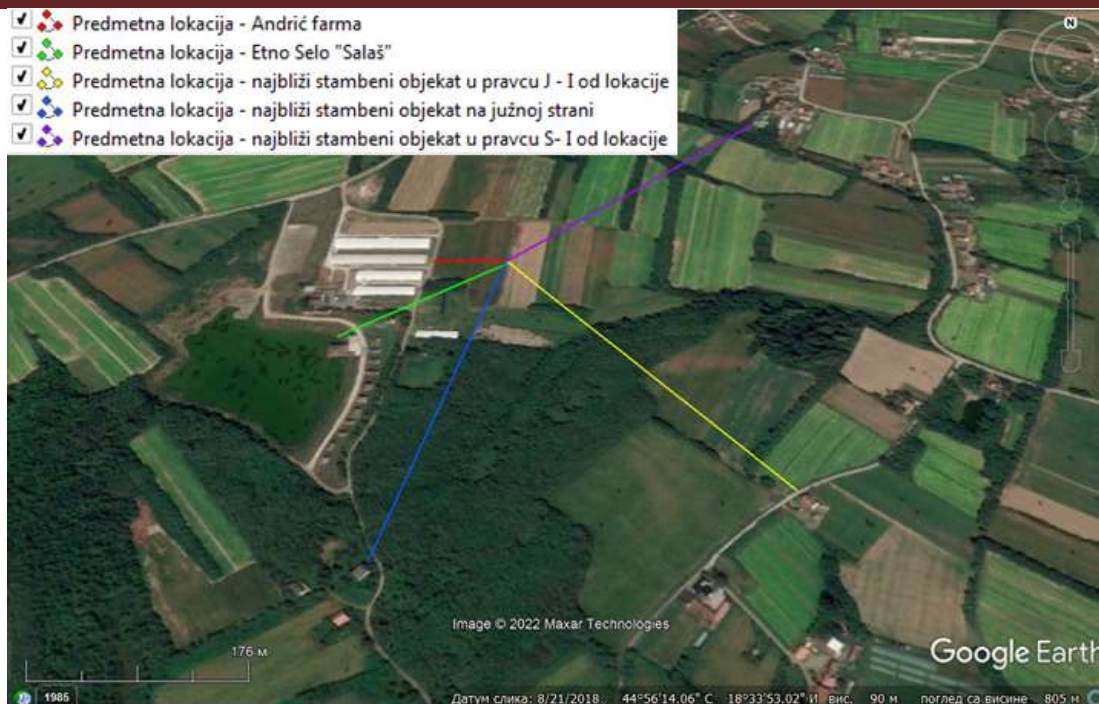
Investitor planiranog predmetnog objekta ima Lokacijske uslove za izgradnju objekta farme brojlera u Parićima, Orlovo Polje, opština Pelagićevo, na zemljištu označenom kao k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, broj: 03/6-364-1/25, od dana 31.01.2025 godine izdate od strane Odjeljenja za opštu upravu i prostorno uređenje Opštine Pelagićevo (Kopija Lokacijskih uslova u prilogu ovog dokumenta).

Opis okruženja predmetne parcele

Porodična kuća nalazi se na udaljenosti od približno 168,43 metra, na sjeverozapadnoj strani predmetne parcele. Unutar granica parcele nalaze se objekti investitora, koji su već izgrađeni i u funkciji — naseljeni su pilićima za tov, uz pribavljene sve potrebne dozvole za rad.

Predmetna lokacija ne spada u zaštićeno područje i u okolini se ne nalaze područja predviđena za naučna istraživanja, kao ni arheološka i posebno osjetljiva područja. Investitoru se nalaže da ukoliko prilikom eventualnog širenja postrojenja naiđe na arheološka nalazišta o tome obavijesti nadležne institucije.

Vazдушna udaljenost od zgrade opštine Pelagićevo je cca 5 km. Prilikom izbora lokacije za farmu investitor je odabrao predmetnu lokaciju kao pogodnu parcelu za izgradnju ovakvog objekta, pogotovo što je izdvojena od naseljenog mjesta.

Slika 9 : Satelitski snimak sa naznačenim vazдушnim udaljenostima od najbližih objekata (Google Earth)

Predmetni lokalitet smješten je u ruralnoj sredini, okružen poljoprivrednim obradivim zemljištem. Na cca 216 m vazdušne udaljenosti od predmetne lokacije nalazi se „Etno selo - Salaš“ koje je izgrađeno. Pomenuto privatno gazdinstvo nije počelo sa radom niti ima zvaničnih podataka o istom.

Vazдушna udaljenost od najbližeg stambenog objekta sa jugo - istočne strane (cca 439 m).

Vazдушna udaljenost od nablížeg stambenog objekta sa južne strane (cca 432 m).

Vazдушna udaljenost od nablížeg stambenog objekta sa sjevero - istočne strane (cca 443 m).

v.2) Opis makrolokacije

Opština Pelagićevo smještena je u ravnoj i plodnoj Posavini, omeđeno oko 30 km sa sjeverne strane rijekom Savom, na zapadu 30 km rijekom Bosnom, a južne vidike zatvara plava Majevica sa svojim obroncima. Centar ove opštine podjednako je udaljen od 4 posavska grada: Brčkog 18 km, Orašje 20 km, Šamca 30 km i Gradačca 16 km. Sa tim gradovima Pelagićevo je povezano asfaltnim putevima, mjesto je lijepo, napredno i s bogatom kulturnom tradicijom.

U Pelagićevu je poljoprivreda veoma dobro razvijena. Najviše se proizvodi kukuruz, pšenica, prije rata šćerna repa; a poslednjih decenija povrće i krmno bilje. Voće je takođe zastupljeno, posebno šljiva "požegača" od koje se peče kvalitetna rakija. Opština je bogata šumama - šikarama, a nađe se i posavski hrast. Zemljoradnička zadruga "Pelagićevo" organizuje proizvodnju, otkup i prodaju duvana, otkup i prodaju žitarica, ljekobilja, merkantilnih roba i sredstava za zaštitu bilja. Poljoprivredno dobro "Napredak" a.d. Pelagićevo od 1.534 ha ukupnih obradivih površina intenzivno obrađuje 793, dok je 470 ha izdato na korištenje trećim licima, a 271 ha su neobrađene površine.

Recimo da je opština Pelagićevo isključivo agrarna opština, a stanovništvo se bavi poljoprivrednom proizvodnjom i trgovinom. Cilj je da se maksimalno podstakne razvoj agrara i da se podigne standard građana.

Opština Pelagićevo smještena je u sjeveroistočnom dijelu Republike Srpske i leži u središtu ravne i plodne Posavine. Površina opštine iznosi 178 km², a smještena je između 44° 50' 5" i 44° 57' 23" geografske širine i 18° 25' 16" i 18° 37' 0" geografske dužine, sa prosječnom nadmorskom visinom od 95 metara.

Opština je formirana nakon Dejtonskog sporazuma i nastala je od dijela teritorije predratne opštine Gradačac i danas obuhvata sledeća naseljena mjesta: Pelagićevo, Blaževac, Donja Tramošnica, Gornja Tramošnica, Ledenice, Njivak, Orlovo Polje, Porebrice, Samarevac i Turić. Upravno sjedište opštine je u Pelagićevu. Naseljeno mjesto Pelagićevo je 1991. godine bilo podijeljeno u dvije mjesne zajednice: MZ Pelagićevo sa 2.233 stanovnika i MZ Čendići sa 836 stanovnika.

Slika 10. Položaj opštine Pelagićevo

Sjedište opštine je udaljeno od Brčkog 18 km, Šamca 30 km, a Gradačca 14 km. Isto tako, relativno su blizu značajni regionalni centri poput Županje koja je udaljena od opštine Pelagićevo nekih 30 km, Tuzle oko 50 km, a Osijeka 60 km. Opština je udaljena od Sarajeva oko 180 km, od Beograda, oko 210 km, dok udaljenost do Zagreba iznosi nekih 270 km.

Kroz područje opštine prolazi magistralni put Orašje - Tuzla, kao i regionalni putevi: Pelagićevo - Gradačac, Gradačac - Šamac i Obudovac - Tramošnica. U neposrednoj blizini opštine Pelagićevo, na njenom jugoistoku, smještena je i pijaca Arizona, značajni trgovinski centar u regiji.

Opština Pelagićevo, prema izmjenama i dopune Plana Republike Srpske do 2025 godine, pripada ratarsko-stočarsko područje. Ratarsko-stočarsko područje obuhvata nizijska i ravničarska područja i riječne doline (područje Hercegovine, područje Posavine, srednji i donji tok rijeke Vrbas, Dubička ravan, dolina rijeke Ukrine i Bosne), na kojima preovladavaju plodna zemljišta bez većih ograničenja za intenzivnu obradu i navodnjavanje. Odlikuje se relativno visokim učešćem oranica u ukupnim poljoprivrednim površinama. Planski prioritet je uspostavljanje veze između ratarske i stočarske proizvodnje.

Tabela br.5 Opština Pelagićevo podijeljeno po zonama:

Ime zone:	Veličina zone (ha)
1. Privredno- tržišna zona Porebrice – Blaževac	86
2. Industrijska zona Silos	6
3. Sport. tur. rek. zona Jezero Pelagićevo	80

Izvor: Izmjena i Dopuna Plana Republike Srpske do 2025 godine.

Prikaz geomorfoloških i hidrogeoloških karakteristika terena

Na području opštine u Pelagićevu, nalazi se i jezero, popularno nazvano Žabar - bara, površine od oko 80 hektara, od čega 33 hektara obuhvata vodena površina, koje predstavlja izuzetan prirodni potencijal za razvoj turizma, rekreacije i sportskog ribolova.

Nekada je na prostoru opštine Pelagićevo, zahvaljujući velikim travnim površinama pored rječica Brijeznice, Lomnice i Potoka (Teke), čije tlo nije pogodno za obradu zbog čestih poplava, uzgajana krupna stoka (Posavsko govedo).

Reljefno se područje opštine može podijeliti na dva dijela:

1. Gornji, jugozapadni, terasni (iznad 100 m nadmorske visine)
2. Donji, sjeveroistočni, ravničarski (ispod 100 m nadmorske visine)

Terasno područje karakterišu rasprostranjene diluvijalne gline, a takođe i ravničarsko, ali pomiješane aluvijalnim sedimentima koje je teško razlučiti. Ovakva zemljišta su teškog mehaničkog sastava, zbijena i slabo propusna za vodu pa stvaraju zemljište sa plitkim fiziološkim profilom i lošim fizičkim svojstvima.

Na terasnom području prevladavaju i terasne prahulje, a na njenim padinama prema dolinama rijeka i potoka, obrončane prahulje. U samim dolinama Brijeznice i Lomnice postoje manje površine livadskih sivo - smeđih degradiranih zemljišta, kao i neznatne površine mineralno močvarnih.

Na sjevernom i sjeverozapadnom području opštine Pelagićevo, u Dragićima i Donjoj Tramošnici, postoji veća površina šljunkovito - pješčanog smeđeg zemljišta, što je prouzrokovalo mnogobrojna iskopavanja i eksploataciju šljunka.

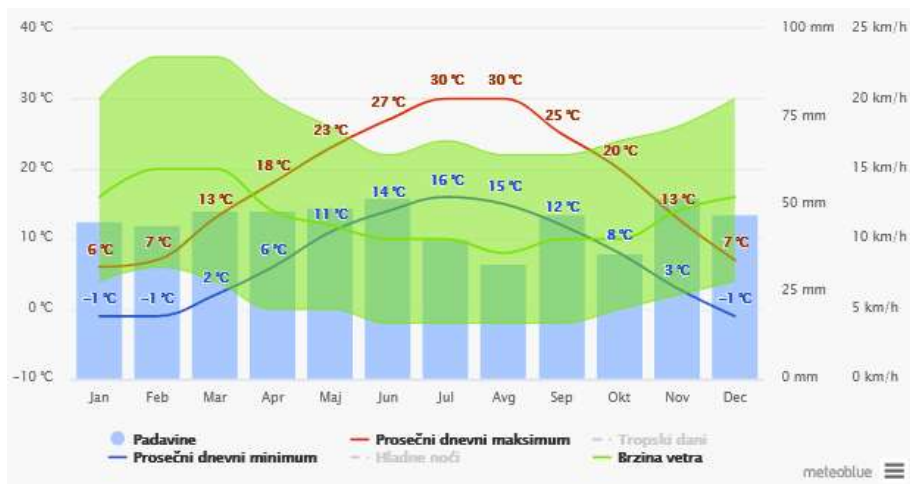
Na području opštine u Pelagićevu, uslovi reljefa, veći broj brdskih potoka i rječica, kao i blizina rijeke Save, uslovljavali su vijekovima poplave na ovom području. Poplave su redovno nanosile velike direktne štete usjevima i objektima, a odražavale su se štetno i na zdravlje ljudi i stoke. Zbog toga je narod sam preduzimao sve što je bilo u njegovoj moći da se voda odvede, te da se barovita zemljišta isuše.

Posle rata stanovnici sa područja ove opštine, zajedno sa stanovnicima drugih posavskih opština, radili su na izgrađivanju Savskog nasipa koji bi otklonio opasnost od novih poplava. Ipak, sve je to bilo nedovoljno pa je izgradnja Lateralnog kanala i pratećih objekata predstavljala prvi i najozbiljniji projekat za odbranu ovog kraja od poplava. Rad na ovom izuzetnom projektu trajao je od 1967. godine do 1975. godine, a njegova opravdanost se posle sama pokazala otklanjanjem problema koje su do tada prouzrokovala poplave.

Snabdijevanje objekta vodom za piće je iz vlastitog bunara. Kvalitet higijenski ispravne vode za napajanje pilića mora da zadovolji norme koje određuju I klasu kvaliteta vode za piće. Predmetno područje i pripadajući vodotokovi nalaze se u slivu rijeke Save i pripadaju prvoj kategoriji vodotoka. Svaki objekat na kompleksu ima svoj sopstveni bunar sa hidroforkom stanicom, tako da je voda obezbijedena. Svaki od objekata ima svoj mini bunar Fi 110 koji je dubine 9 m sa hidroforkom stanicom. Na lokaciji na kojoj se nalazi kopleks farme, nivo vode je na četvrtom metru i šljunkovit je teren tako da i u ljetnom perioodu, predmetno preduzeće vodu ima u neograničenim količinama. U slučaju kada se vrši navodnjavanje poljoprivrednih površina iz takvih bunara pumpa je kapacitete 3000 L/min, vode ima dovoljno.

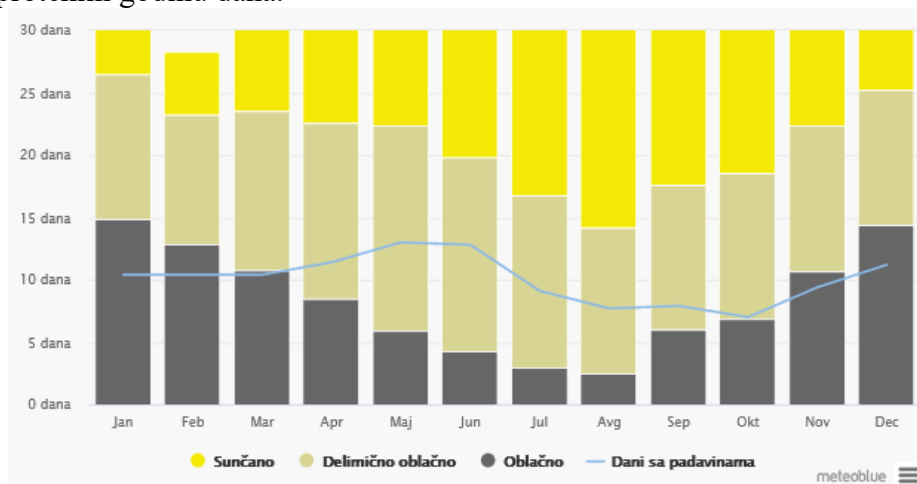
Prikaz klimatskih karakteristika

Kada su u pitanju klimatske karakteritike, područje Posavine, gdje je smještena opština Pelagićevo, produžetak je Panonske nizije i u njoj vlada umjereno kontinentalna klima sa izrazito toplim ljetima i hladnim zimama kada često duva hladan jugoistočni vjetar. Padavina ima dovoljno, a tlo je uglavnom pogodno za obradu te je na području opštine poljoprivreda zastupljena u značajnoj mjeri.

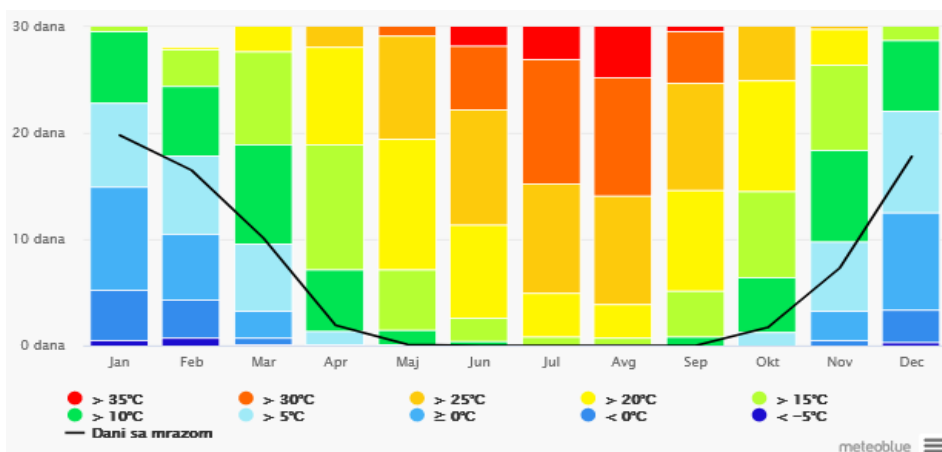

Slika br.11: Dijagram prosječne temperature i padavina i brzine vjetra za Pelagićevo (www.meteoblue.com)

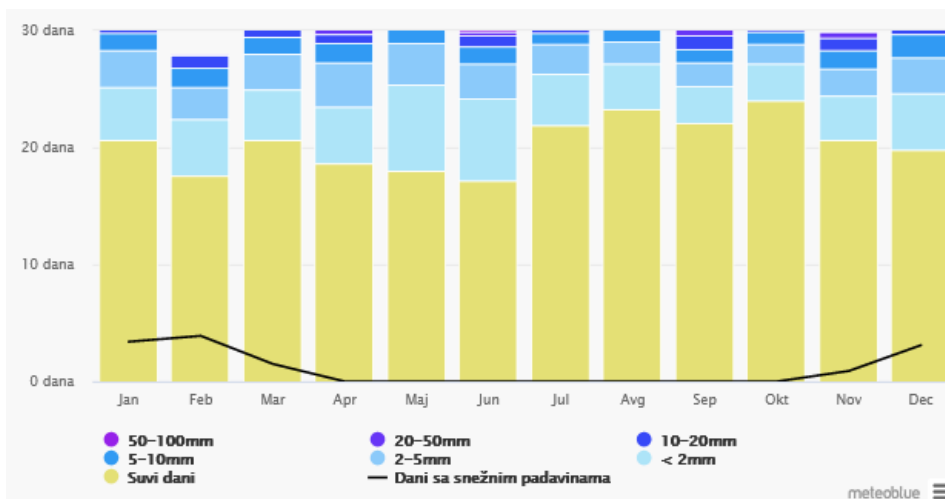
"Prosječni dnevni maksimum" (puna crvena linija) prikazuje prosječnu dnevnu vrijednost svakog mjeseca za Pelagićevo. Isto tako, "prosječni dnevni minimum" (puna plava linija) prikazuje prosječnu dnevnu minimalnu temperaturu. Na dijagramu su prikazane i prosječne količine padavina po mjesecima (plavi pravougaonici) dok je zelenom bojom predstavljena brzina vjetra na teritoriji Pelagićevo u proteklih godinu dana.

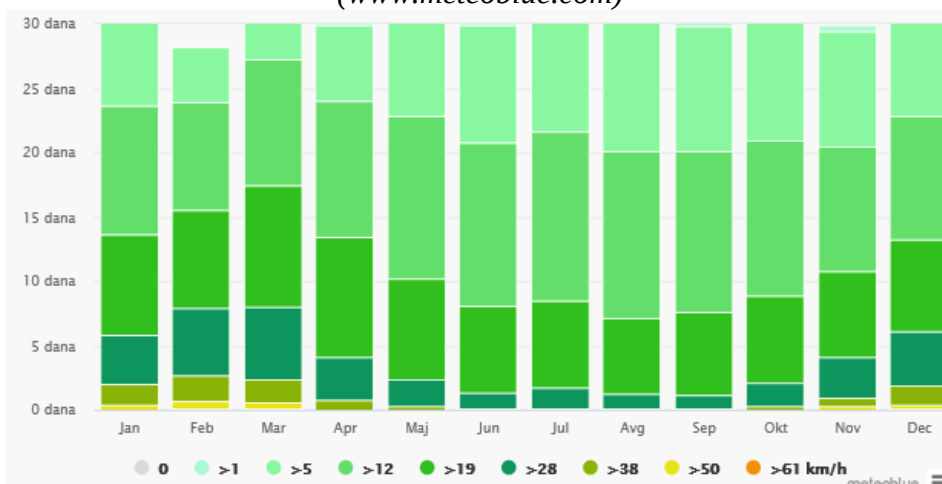
Slika br.12: Oblačni, sunčani i kišni dani po mjesecima za Pelagićevo u proteklih godinu dana

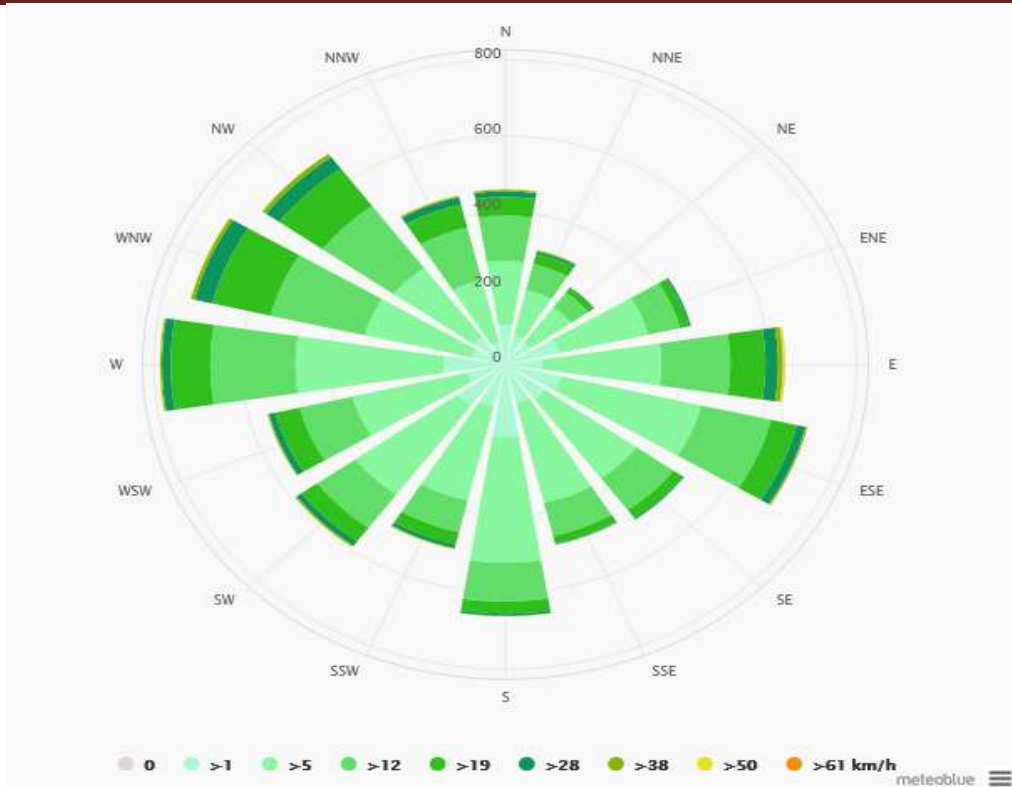
Slika br.13 : Dijagram maksimalne temperature po mjesecima za Pelagićevo u proteklih godinu dana

Slika br.14 : Dijagram količine padavina za Pelagićevo u proteklih godinu dana (www.meteoblue.com)

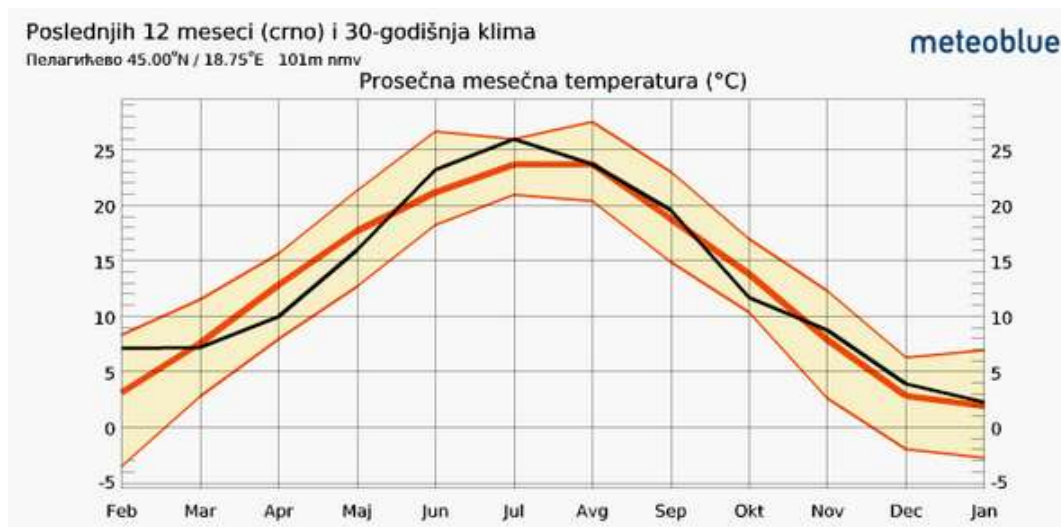

Slika br.15: Dijagram brzine vjetra po mjesecima za Pelagićevo u proteklih godinu dana (www.meteoblue.com)

Slika br.16 : Ruža vjetrova za Pelagićevo (www.meteoblue.com)

Ruža vjetrova prikazuje koliko sati u godini vjetar duva iz pojedinih pravaca.

Slika br.17: Dijagram poređenja trenutne sezone sa klimatskim uslovima za Pelagićevo (www.meteoblue.com)

Treba naglasiti kako su u toku posljednjih 10 godina na širem području kome pripada i opština Pelagićevo prevaziđeni istorijski apsolutni maksimumi temperature vazduha za januar, februar, april, jun, jul, novembar i decembar, dok je u pogledu apsolutnih minimalnih temperatura vazduha prevaziđena samo istorijska apsolutna maksimalna vrijednost za oktobar mjesec.

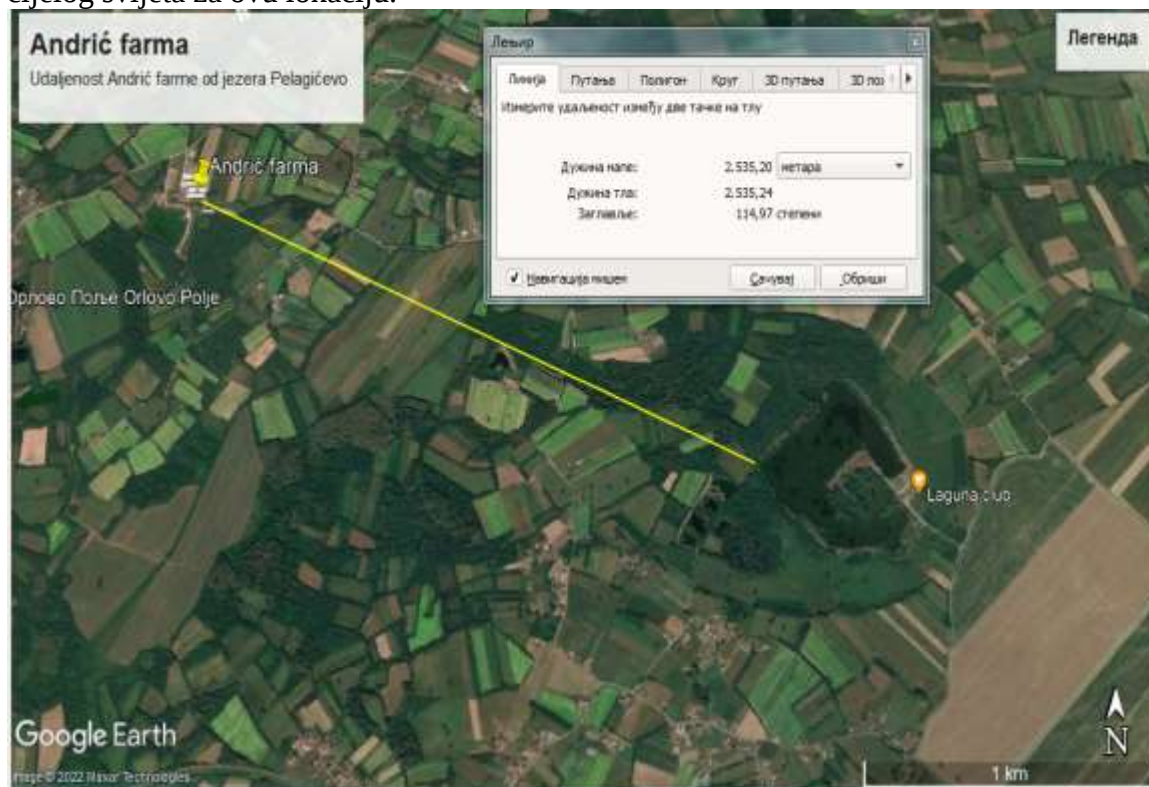
U skladu sa rezultatima istraživanja rađenim za potrebe dokumenta "Procjena ugroženosti od elementarne nepogode i druge nesreće u Republici Srpskoj" takođe je registrovano i povećanje broja tropskih dana i promjena u sezonskoj raspodjeli padavina. Prema rezultatima klimatskih procjena i

nalazima dokumenata u kojima je rađena procjena ugroženosti od elementarnih nepogoda i drugih nesreća u ovom regionu očekuje se povećanje intenziteta kiša kratnog trajanja, pa je ovaj faktor neophodno uzeti u obzir priikom razmatranja budućih mjera lokalnog ekonomskog razvoja sa fokusaom na poljoprivredu, te prilikom projektovanja i dimenzioniranja građevinskih konstrukcija i hidrotehničkih objekata.

Vodni resursi

Na teritoriji opštine ne postoji kontinuiran sistem kontrole i praćenja kvaliteta voda u vodotocima, a samim tim i adekvatna statistička baza podataka. Međutim, najveći problem kod zagađenja vodotoka predstavlja nesavjesno odlaganje otpada u korita vodotoka i nekontrolisano korištenje hemikalija za zaštitu poljoprivrednih usjeva koji utiču na zagađivanje voda vodotoka i podzemnih voda.

Pored pomenutih vodotoka, na području opštine postoje i dva vještačka jezera: jezero Pelagićevo (stari naziv Žabar Bara) površine oko 33 ha koje je nastalo iskopom šljunka 60-ih godina i manjih kopova šljunka u Donjoj Tramošnjici, Orlovom polju, Pelagićevo kao i jezero Lipovica površine oko 6 ha. Jezera su poribljena i pod nadzorom ribolovačkog društva "Šaran" iz Pelagićeva. Jezero Pelagićevo (Žabar Bara) predstavlja jedno od najvećih turističkih potencijala opštine Pelagićevo, prije svega zbog mogućnosti organizovanja sportskog ribolova i iskazanog interesa ribolovaca iz cijelog svijeta za ovu lokaciju.

Slika br.18: Udaljenost Andrić farme - jezero Pelagićevo(Google Eart)

Na području jezera često se organizuju šaranska takmičenja. Poribljavanje se vrši većinom šaranom, amurom i manjim količinama štukom i somom. Jezero je nastalo vještačkim putem iskopavanjem šljunka za potrebe izrade magistralnog puta te predstavlja jednu posebnu i atraktivnu lokaciju za sve ljubitelje prirode, rekreacije i ribolova. Kompleks jezera je oko 80 hektara, od čega 33 hektar obuhvata vodena površina jezera. Jezero je prosječne dubine oko 4 metra, dok se godišnje

oscilacije vodostaja, u zavisnosti od klimatskih faktora, kreću do jednog metra. Dugačko je oko 700 metara, a široko oko 600 m. Ova vodena akumulacija puni se vodom uglavnom iz podzemnih izvora sa kojima je spojena i čiji nivo reguliše i nivo jezera, što znači da je u tom smislu ovo jezero zatvorenog tipa i ne puni se dotokom drugih površinskih voda.

Vodni resursi koji se odnose na zalihe vode za vodosnabdijevanje stanovništva pitkom vodom odnosno izvorišta pitke vode predstavljaju postojeći arteški bunari sa kojih se odvija individualno snabdjevanje vodom (njih 10). Pored arteških bunara, postoje i izvori vode (izvori koji nisu kaptirani i za koje su predviđena istraživanja) na lokacijama:

- izvorište vode Turić - Bjelovana
- izvorište vode Samarevac
- izvorište vode Gornja Tramošnica - Buban
- Izvorište vode Gornja Tramošnica - Tuzlani.

Područje opštine podložno je, u određnoj mjeri, opasnostima od elementarnih nepogoda i to od poplava, klizišta, vremenskih nepogoda i požara. u posljednjih 10 godina najviše štete je načinjeno poplavama koje su se pojavljivale tri puta (2010, 2014. i 2016. godine). Na području opštine dužina vodotoka iznosi 84 997 metara, od čega je 14 410 metara dužina uređenog vodotoka. Dužina poplavno rizičnih vodotoka na području opštine varira i gruba procjena iznosi oko 20 000 metara. Pojava klizišta uglavnom je vezana za poplave i velike količine padavina koje izazivaju eroziju zemljišta i nastaju uglavnom u naseljenim mjestima koja su blago brdovita.

Na području opštine zabilježena su tri klizišta u prethodnim godinama, od kojih ni jedno ne uzrokuje veće materijalne štete. Od ugroženih područja na teritoriji opštine zastupljeni su nestabilni tereni i devastirane površine. Nestabilni tereni su područja koja su na osnovu inženjersko geoloških karakteristika, mogućeg razvoja geoloških procesa, reljefa, hidrografije, geološkog sastava i građe terena izdvojeni kao nestabilni za gradnju. Nestabilni tereni nalaze se u istočnom dijelu opštine, uz rijeku Lomnicu, zatim na području Žabar bare, na sjeveru dio Njivka i sjeverni dio Donje Tramošnice, zatim u zaseoku Grab i uz potok Čađavica protežući se i na dio teritorije naselja Orlovo Polje. Devastirane površine čine napuštena pozajmišta šljunka i divlje deponije.

Odlukom o određivanju prostora za eksploataciju šljunka, opština Pelagićevo odredila je šest lokaliteta koja su se koristila za eksploataciju šljunka i to:

- područje Orlovo Polje I	- Tramošnica - Čardak
- Pelagićevo - Poljice	- Orlovo Polje II
- Gornja Tramošnica - Polja	- Pelagićevo - Dragići.

Danas je većina ovih područja za eksploataciju napuštena i prostor čini depresija ispunjena vodom. Devastirane površine su zastupljene većim dijelom na području naselja Gornja i Donja Tramošnica i na jednom lokalitetu oko Žabar Bare (jezera Pelagićevo).

Flora i fauna

Kada se govori o flori i fauni ovog područja, mora se imati u vidu, da je to poljoprivredno kultivisana oblast te da je biljni svijet uglavnom predstavljen gajenim ratarskim kulturama.

Bosanska Posavina zauzima najniže položaje (100 do 200 metara nadmorske visine), tereni su manje-više zaravnjeni, na dubokim aluvijalnim zemljištima, pseudogleje i prahulji, na staništima sa visokim nivoom podzemne vode. Klima je kontinentalnog tipa. Topla ljeta, duboka hidromorfna i automorfna tla, blagi reljef i hidro-geološka prošlost su usloveli razvoj specifičnog živog svijeta koji danas izgrađuje panonske pejzaže. Na ravničarskim pejzažima sjevernog dijela Bosne danas

dominiraju usjevi pod žitaricama, povrćem i voćem, šume vrba, topola, lužnjaka, jasena, posavski bagremari.

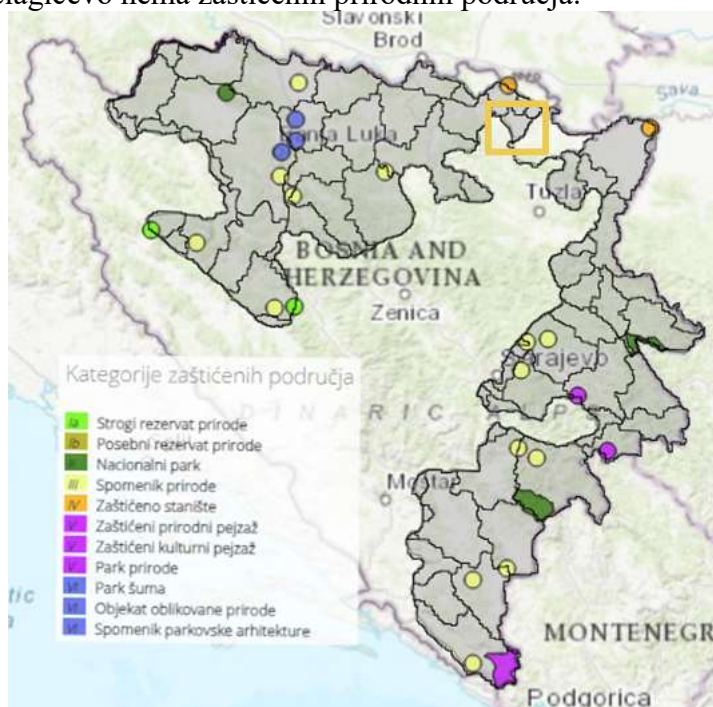
Najveći stepen produkcije unutar ekosistema Posavine postižu različite vrste žitarica (pšenice, kukuruza, ječma, zobi, sirka), povrtlarske kulture (lubenice, bamija, suncokret, paprike, paradajz, patlidžan, razne vrste kupusa), biljni genetički resursi (šljive „požegače“, orasi, kruške, jabuke, grožđe) te obilje hortikulturnih vrsta. Pratioci obradivih površina su i brojne korovske zajednice, u čiji sastav sve češće ulaze i invazivne vrste.

Šumske i šibljačke zajednice na području Posavine osnovnu funkciju imaju u očuvanju stabilnosti korita vodotoka (posebno rijeke Save) i u osiguranju vodnog režima u ovim ekološki veoma senzitivnim zemljištima. Međutim poseban značaj močvarni šumski ekosistemi imaju kao stanište mnogih vrsta ptica, gmizavaca i amfiba. Zajednice vodenjara, bara i močvara su razvijene u cijelom području, naročito u slijepim rukavcima površinskih vodotoka („starača“). Danas predstavljaju izuzetno bitna staništa za očuvanje živog svijeta močvara.

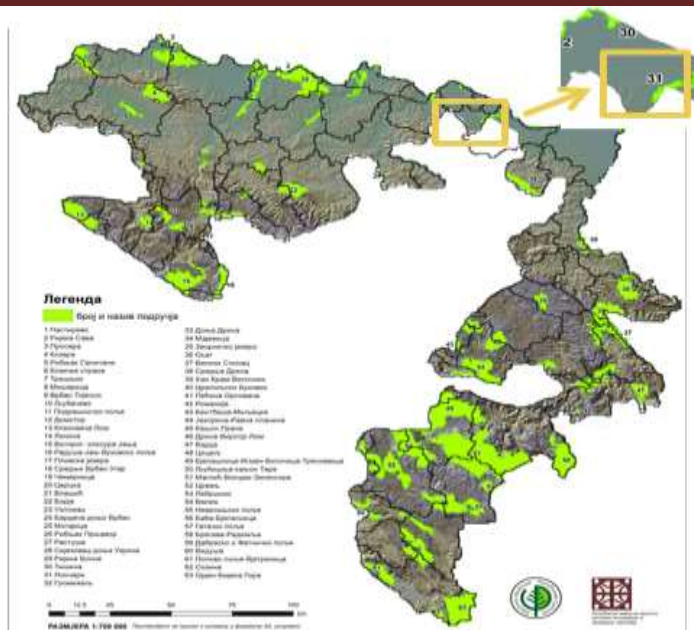
U ekosistemu livada Posavine utočište nalaze mnoge biljne vrste koje zbog stalnih promjena vodnog režima postaju sve ugroženije. Takve su: prženica livadska, prženica mala, beskoljenka, busika, milica, grozničnica, trbulja, pukovica, barski encijan, razne vrste ljutića, barskih preslica, šiljeva, šaševa.

Fauna Bosanske Posavine ima pretežno obilježje faune Panonske nizije i srednje Evrope. Ovdje egzistiraju: voluharica, vrana gaćac, kašikara, čigra bjelobrađa: žabe – crveni mukač i zelena žaba. Dnevni leptirovi *Leptida morsei* i *Neptis suppho*, skakavci *Akrida hungarica* i *Tetrix meridionas*.

Na teritoriji opštine Pelagićevo nema zaštićenih prirodnih područja.

Slika br. 19 : Zaštićena prirodna dobra Republike Srpske
 (Izvor: <http://e-priroda.rs.ba/sr-latn/protectedsites/>)

Slika br. 20 : Potencijalna područja Ekološke mreže Republike Srpske
(Izvor: <https://nasljedje.org/ekoloska-mreza/>)

Prema podacima Republičkog zavoda za zaštitu kulturno - istorijskog i prirodnog naslijeđa Republike Srpske, područje Lončari, površine 397,98 ha, dijelom se nalazi na teritoriji opštine Pelagićevo, a dijelom na teritoriji Brčko Distrikta. Dokumentom Izmjene i dopune Prostornog plana Republike Srpske do 2025. godine, područje je izdvojeno kao jedno od ukupno 63 potencijalna područja Ekološke mreže Republike Srpske. Međutim, napominjemo da Uredba o Ekološkoj mreži nije usvojena, tako da su potencijalna područja dio planskih dokumenata te se na njima ne sprovode nikakve mjere zaštite, upravljanja i slično.

Prema posljednjoj ažuriranoj listi zvanično nominovanih kandidata za Ekološku mrežu (*Emerald Network Sites*) sa 41. Konvencije o zaštiti evropskih divljih vrsta i prirodnog staništa, održane od 29. Novembra 2021. do 3. Decembra 2021. godine, imenovano je 29 područja sa teritorije Bosne i Hercegovine od kojih nijedno nije na teritoriji opštine Pelagićevo, niti u radijusu od 20 km od predmetne lokacije.

Kada je u pitanju biodiverzitet područja, kao nizijska i plavna teritorija bogata privremenim i stalnim vodnim površinama obiluje raznovrsnošću vodozemaca, te su na području opštine Pelagićevo registrovane sljedeće vrste amfiba:

Latinski naziv	Lokalni naziv	Status vrste u RS*/**
<i>Salamandra salamandra</i>	daždvenjak	C.L.
<i>Lissotriton vulgaris</i>	mali vodenjak	Z + C.L.
<i>Triturus dobrogicus</i>	podunavski triton	S.Z. + C.L.
<i>Bombina variegata</i>	žuti mukač	S.Z.
<i>Bufotes viridis</i>	zelena krastača	C.L.
<i>Hyla arborea</i>	gatalinka	C.L.
<i>Rana temporaria</i>	livadna smeđa žaba	C.L.
<i>Pelophylax ridibundus</i>	velika zelena žaba	C.L.
*Uredba o strogo zaštićenim (S.Z) i zaštićenim (Z) divljim vrstama R. Srpske		
**Uredba o Crvenoj listi (C.L) zaštićenih vrsta flore i faune Republike srpske		

Obaveza nosioca projekta a u skladu sa Zakonom o kulturnim dobrima, da ukoliko u toku izvođenja građevinskih i drugih radova naiđe na arheološka nalazišta ili arheološke predmete, odmah bez odlaganja prekine radove i obavjesti Zavod, i da preduzme mjere da se nalaz ne uništi i ne ošteti i da se sačuva na mjestu i u položaju u kome je otkriven.

Investitor se obavezuje:

- Ukoliko u toku izvođenja radova naiđe na arheološki lokalitet, a za koji se pretpostavlja da ima status kulturnog dobra, o tome obavijesti Zavod i preduzmu sve mjere kako se kulturno dobro ne bi oštetilo do dolaska ovlašćenog lica (član. 82. Zakona o kulturnim dobrima).
- Radi očuvanja ekoloških i pejzažnih vrijednosti prostora, preporučuje se sadnja zaštitnog pojasa oko proizvodnog objekta i planirati sadnju autohtonih vrsta drveća.

Podaci o naseljenosti stanovništva

Stanovništvo u svojoj ulozi proizvođača i ulozi potrošača, je jedan od osnovnih pokretača razvoja društva. U ulozi prozvođača, stanovništvo kao nosilac rada, znanja i vještine postaje ključni razvojni resurs svakog područja, pa i ovog našeg.

Poslednji popis stanovništva izvršen je 1991. godine na cjelokupnom prostoru BiH, pa tako i na području tadašnje opštine Gradačac, od dijela čije teritorije je nastala današnja opština Pelagićevo. Međutim, zbog činjenice što su u novoj teritorijalnoj podjeli pojedine mjesne zajednice jednim svojim dijelom pripale opštini Pelagićevo, a dijelom ostale u opštini Gradačac, veoma je teško uspostaviti jasnu sliku o broju stanovnika u 1991. godini na prostoru današnje opštine Pelagićevo.

Sa određenom dozom rezerve možemo procijeniti da je na ovom prostoru prije rata živjelo negdje oko 11 000 stanovnika, a od toga oko 55 % su bili Srbi, a oko 45 % Hrvati. Bio je određen broj i ostalih nacionalnih kategorija, ali u veoma malom i zanemarivom obimu.

Nacionalni sastav stanovništva Bosanske Posavine, prema popisu iz 1991 godine, je sljedeći: od ukupno 260.793 stanovnika, Hrvata je bilo 131.542 ili 51 posto, Bošnjaka 32.796 ili 12 posto, Srba 77.723 ili 29 posto, a ostalih 18.726 ili 7 posto.

Zbog ratnih dejstava i svega onoga što se dešavalo 90 - ih godina, demografska struktura opštine Pelagićevo je znatno mijenjana od posljednjeg popisa stanovništva do danas. Ta činjenica uslovljava da se i o aktuelnoj ocjeni demografskih prilika veoma teško mogu dobiti egzaktni i precizni podaci.

Ipak, korištenjem određenih pokazatelja, prikupljanjem informacija na terenu, kao i metodom procjene, možemo sa priličnom sigurnošću tvrditi da danas na području opštine Pelagićevo živi oko 8 500. stanovnika, što je znatno manje nego 1991. godine.

Gustina stanovništva u 2007. godini na području opštine iznosi oko 48 stanovnika na km.²

Prema pokazateljima koje imamo nacionalna struktura na području opštine Pelagićevo izgleda ovako:

Srbi	Hrvati	Ukupno
6 630	1 870	8 500
78 %	22 %	100 %

Odnos stanovništva prema nacionalnoj strukturi

Okvirni podaci kojima raspolažemo, a koji su prikupljeni od predstavnika mjesnih zajednica, pokazuju da na području opštine Pelagićevo danas imamo 2 485 domaćinstava, i to:

1. MZ Pelagićevo Centar	500 kuća
2. MZ Kladuša	245 kuća
3. MZ Ćendići	285 kuća
4. MZ Blaževac	200 kuća
5. MZ Porebrice	175 kuća
6. MZ Samarevac	75 kuća
7. MZ Ledenice	55 kuća
8. MZ Turić	150 kuća
9. MZ Donja Tramošnica	350 kuća
10. MZ Gornja Tramošnica	450 kuća (zaseok Orlovo Polje)

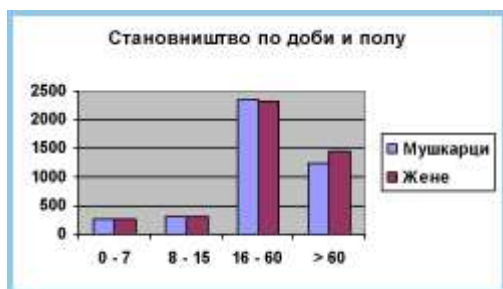
Podaci koje smo iznijeli približno oslikavaju stanje na terenu i njih svakako ne treba posmatrati kao egzaktnе podatke, nego kao jedan okvirni pokazatelj. Analiza demografskih kretanja svakako ne može biti kompletna bez prikaza koji se odnosi na starosnu i polnu strukturu, a koja predstavlja veoma značajan biološki aspekt sveukupne dinamike stanovništva. Na sledećim tabelarnim prikazima i grafikonima jasno ćemo vidjeti kakav odnos po starosnoj dobi i polu vlada na području opštine Pelagićevo.

0 - 7	8 - 15	16 - 25	26 - 60	> 60
480	581	846	4 188	2 405
5,65 %	6,83 %	9,95 %	49,27 %	28,29 %

Broj stanovnika po starosnoj strukturi

0 – 7		8 – 15		16 – 60		> 60	
M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž
258	276	322	323	2334	2317	1233	1437
3,03 %	3,25 %	3,79 %	3,80 %	27,46 %	27,26 %	14,51 %	16,91 %

Broj stanovnika po starosnoj dobi i polu

Muškarci	Žene
4148	4352

48,80 %

51,20 %

I opština Pelagićevo prati poražavajući trend negativnog prirodnog priraštaja koji je zahvatio cjelokupno društvo, ali isto tako i većinu zemalja u regiji i Evropi. Kao i ogromna većina opština u RS i BiH, tako i opština Pelagićevo ima veći mortalitet nego natalitet koji je u konstantnom porastu u prethodnih nekoliko godina. Prema rezultatima popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine koje je izdato od strane AGENCIJE ZA STATISTIKU BiH dana 05.11.2013. godine popisano je ukupno 3.791.622 osobe, od toga: u Federaciji BiH popisano je 2.371.603 osobe; u Republici Srpskoj popisano je 1.326.991 osoba, i u Brčko distriktu BiH popisano je 93.028 osoba.

Po popisu stanovništva 2013. u Bosni i Hercegovini, a prema konačnim podacima za Republiku Srpsku koje je izdao Republički zavod za statistiku, Opština Pelagićevo je opština u Republici Srpskoj, BiH. Sjedište opštine se nalazi u naseljenom mjestu Pelagićevo. Prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine na popisu stanovništva 2013. godine, u opštini je popisano 5.220 lica.

Tabela br.2 Nacionalni sastav 2013. Opštine Pelagićevo Izvor: *Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. na teritoriji Republike Srpske, , Republički zavod za statistiku RS, Banja Luka, 2013.*

Etnički sastav prema popisu iz 2013.

<u>Srbi</u>		3.330	63,79 %
<u>Hrvati</u>		1.850	35,44 %
<u>Bošnjaci</u>		13	0,25 %
Ostali		12	0,23 %
Neizjašnjeni		15	0,28 %

ukupno: 5.220

Opština Pelagićevo je Bosanska Posavina. To je regija u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine. Njezinu prostornu cjelovitost na sjeveru zatvara rijeka Sava, na sjeverozapadu planina Motajica, na jugu planine Ozren i Trebava, a na jugoistoku planina Majeveca.

Sa središnjim dijelovima Bosne i Hercegovine povezan je prije svega prirodnim prolazom dolinom rijeke Bosne kroz dobojsku i vrandučku klisuru, dok su zapadni dijelovi dostupni kroz takođe prirodni prolaz uz rijeku Ukrinu. Bosanska Posavina se nalazi na široko otvorenoj i lako prohodnoj peripanonskoj nizini. Pod Bosansku Posavinu spadaju sljedeće opštine: Derventa, Bosanski Brod, Odžak, Modriča, Bosanski Šamac, Brčko, Orašje, te dio općina Gradačac, Srebrenik i Doboj.

Slike br. 21. Pozicija Opštine Pelagićevo na karti BiH

Opština Pelagićevo je opština u Republici Srpskoj formirana nakon Dejtonskog sporazuma od jednog dela predratne opštine Gradačac (koja i danas postoji pod starim imenom u FBiH. Nalazi se u Bosanskoj Posavini. Opština se sastoji od osam mesnih zajednica, a površina je 17.800 hektara.

Izvor podataka: zvanična internet stranica opštine Pelagićevo: <http://pelagicevo.gov.ba>

Podaci o zaštićenim područjima

Na području opštine Pelagićevo od spomenika kulturno-istorijskog značaja ističu se: savremena Spomen-škola "Vaso Pelagić" (sagrađena 1969. god.), rasadnik je kulture i znanja, crkva Sv. proroka Ilije (iz 1936.god.), visok odbljesak borcima opštine Pelagićevo poginulim u ratu 1992.-1995.god.

Predmetna lokacija ne spada u zaštićeno područje i u okolini se ne nalaze područja predviđena za naučna istraživanja, kao ni arheološka i posebno osjetljiva područja. Investitoru se nalaže da ukoliko prilikom eventualnog širenja postrojenja naiđe na arheološka nalazišta o tome obavijesti nadležne institucije.

v.3) Ocjena postojećeg stanja lokacije sa stanovišta zaštite životne sredine

U sklopu dokumenta Predhodne procjene uticaja na životnu sredinu za potrebe utvrđivanja postojećeg stanja životne sredine kao i stepena zagađenja izvršena je valorizacija terena u smislu indikativnih mjerenja (nultog stanja) kvaliteta vazduha i nivoa buke, valorizacija stanja flore i faune, identifikacija mogućih prirodnih i kulturno istorijskih vrijednosti prostora, analiza klimatskih karakteristika, kao i drugih značajnih pokazatelja stanja životne sredine.

Navedena mjerenja su izvršena dana: 25. 3. 2025. god. izvršena su sljedeća indikativna mjerenja:

- Mjerenje buke
- Indikativno mjerenje kvaliteta vazduha

Tabela 6 : Vrijednosti osnovnih meteoroloških parametara na dan 25. 3. 2025. god. predmetne lokacije

Parametar	Vrijednosti
Temperatura	8 °C
Relativna vlažnost vazduha	62,00 %
Brzina strujanja vazduha	0,4 m/s
Vrijeme	suho, vedro

v.3.1.Mjerenje buke

Istraživanja iz domena životne sredine kod eksploatacije objekata ovakve namjene, nedvosmisleno pokazuje da i buka predstavlja jedan od mogućih uticaja na okolni prostor.

Emisija prekogranične buke iz objekta i predmetnog prostora, očekuje se u toku rada osnovnih i pomoćnih uređaja prilikom izvođenja uobičajenih aktivnosti karakterističnih za ovakve objekte.

Međutim, obzirom na lokaciju predmetnog objekta, i prirodu aktivnosti koje će se vršiti u radnom prostoru, buka koja se stvara značajno može uticati samo na uslove radne sredine, a njen uticaj na bližu okolinu se ne očekuje u nedozvoljenoj mjeri, pa shodno navedenom, ne predlažu se dodatne mjere zaštite životne sredine od buke.

Mjerenja su izvršena u skladu sa Pravilnikom o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 2/23).

Granične vrijednosti indikatora buke na otvorenom i u zatvorenom prostoru prikazane za dan, veče, noć i dan – veče – noć:

Zona	Namjena prostora	Najviši dopušteni mjerodavni nivo buke			
		L _{day}	Levening	L _{night}	L _{den}
1	Područja namjenjena za odmor, liječenje i oporavak, tiha područja izvan naseljenog područja, uključujući i sve kategorije zaštićenih područja u Republici Srpskoj (nacionalni park, strogi rezervat prirode, posebni rezervat prirode, spomenik prirode, zaštićeno stanište, zaštićeni prirodni pejzaž, zaštićeni kulturni pejzaž, park prirode, park šuma, objekat oblikovane prirode i spomenik parkovske arhitekture)	50	45	40	50
2	Isključivo stambena područja ili tiha područja unutar naseljenih područja (predškolske i školske zone)	55	55	40	56
3	Područja mješovite namjene, odnosno područja većinski stambene namjene	55	55	45	57
4	Područja mješovite namjene, odnosno područja većinski poslovne namjene (poslovno – stambena područja, trgovačko – stambena područja) i područja neposredno uz magistralne i glavne gradske saobraćajnice	65	65	50	66
5	Područja isključivo zanatske, uslužno – trgovačke, sportsko – rekreacione i ugostiteljsko – turističke namjene	65	65	55	67
6	Industrijska, skladišna i servisna područja i transportni terminali	Na granici ove zone buka ne smije prelaziti graničnu vrijednost u zoni sa kojom se graniči			

Zone namjene prostora iz Tabele određuju se na temelju dokumenata prostornog uređenja i Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 20/14).

Vrijednosti osnovnih indikatora buke (L_{den}, L_{night}) određuju se proračunom ili mjerenjem na posmatranom mjestu. Za predviđanje buke koristi se isključivo proračun.

Privremene metode proračuna za L_{den}, L_{night}

Direktiva o procjeni i upravljanju bukom iz životne sredine (2002/49/EZ) preporučuje sljedeće privremene metode za određivanje indikatora buke:

Za industrijsku buku: ISO 9613-2 „Akustika – Slabljenje zvuka pri prostiranju na otvorenom prostoru, Dio 2: Opšta metoda izračunavanja.“

Odgovarajući ulazni podaci (o emisiji buke) dobijaju se mjerenjem koje se obavlja po jednoj od sljedećih metoda:

- 1) ISO 8297:1994 „Akustika – Određivanje nivoa zvučne snage industrijskih postrojenja iz više izvora radi utvrđivanja nivoa zvučnog pritiska u životnoj sredini – Inženjerska metoda“
- 2) EN ISO 3744:2011 „Akustika – Određivanje nivoa zvučne snage izvora buke na osnovu zvučnog pritiska – Inženjerska metoda za približno slobodno polje iznad refleksione ravni.“
- 3) EN ISO 3746:2011 „Akustika – Određivanje nivoa zvučne snage i nivoa zvučne energije izvora buke na osnovu zvučnog pritiska – Informaciona metoda korišćenjem mjerne površine koja obuhvata izvor iznad refleksione ravni.

Privremene metode mjerenja za L_{den} , L_{night}

Metode mjerenja indikatora buke L_{den} , L_{night} vrše se primjenom standarda BAS ISO 1996-1:2020 i BAS ISO 1996-2:2020.

Mjerenja nivoa buke u životnoj sredini izvršena su dana 25.3.2025. god. na lokalitetu, na dva mjerna mjesta i to:

Mjerno mjesto 1 –na početku lokacije, na ulazu

Mjerno mjesto 2 – na sredini parcela pored objekta farme

Mjerenja su izvršena od strane Unis Instituta za ekologiju, zaštitu na radu i zaštitu od požara. Mjerna mjesta su označena na mapi lokacije i na samoj lokaciji.

Mjerenje buke je izvršeno pomoću instrumenta Lutron SL - 4012, Sound Level Meter.

Tabela br.7. Nivo izmjerene buke

Mjerna mjesta	Granične vrijednosti buke dB	Izmjerena buka dB
Ulaz na lokaciju (MM 1)	65	30,4-41,9
Pored objekta farme (MM 2)	65	31,1-43,0

Komentar dobijenih rezultata:

Prema Pravilniku o graničnim vrijednostima intenziteta buke („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 2/23) najviši dopušteni mjerodavni nivo buke za zonu 4. **Područja mješovite namjene, odnosno područja većinski poslovne namjene (poslovno – stambena područja, trgovačko – stambena područja) i područja neposredno uz magistralne i glavne gradske saobraćajnice iznosi 65 dB**, te se zaključuje da nivo buke, prema pomenutom Pravilniku, ne prelazi maksimalno dozvoljeni nivo.

v.3.2. Indikativno mjerenje kvaliteta vazduha

Vazduh je prvi medijum na koji sve emisije imaju direktan uticaj. Zagađenje vazduha nastaje kad koncentracija određenih zagađujućih materija (polutanata) dostigne veličine koje uzrokuju njegovu toksičnost, tj. počinje štetno djelovati na zdravlje ljudi i biljni i životinjski svijet. Zagađivanje

vazduha vrši se emisijom štetnih gasovitih i čvrstih materija, koje nastaju najčešće kao rezultat ljudske djelatnosti, ali i emisijom iz prirodnih izvora.

U Republici Srpskoj sektor transporta je odgovoran za emisije CO, NO_x, IOS (isparljivi organski spojevi), olova i izvjesne količine SO_x (čiji je glavni izvor korišćenje energije). Domaćinstva doprinose emisijama CO, NO_x, IOS, kao i čestica PM, uglavnom putem sagorijevanja goriva. Industrija doprinosi emisijama SO_x, IOS i NO_x dok je poljoprivreda glavni izvor metana, amonijaka i azotnih oksida.

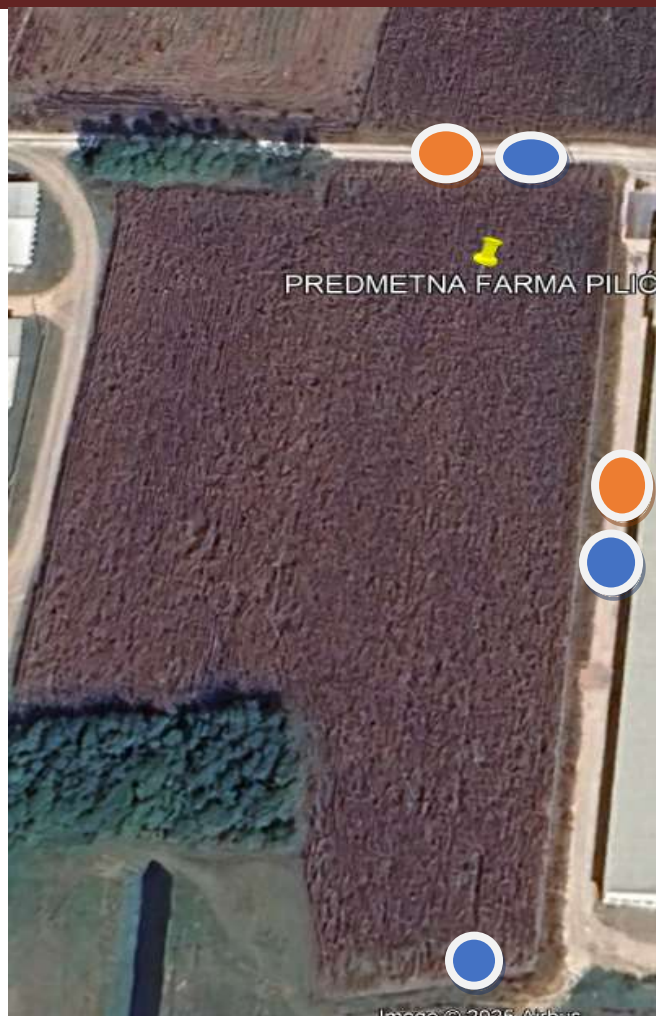
Mjere za sprječavanje ili smanjenje uticaja kvaliteta vazduha na životnu sredinu u Republici Srpskoj su regulisane **Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske” br. 124/12)** koja propisuje granične vrijednosti, tolerantne vrijednosti i granicu tolerancije za zaštitu zdravlja ljudi od zagađujućih materija u vazduhu.

Period uzimanja srednje vrijednosti mjerenja	Granična vrijednost	Granica tolerancije	Tolerantna vrijednost
Sumpor - dioksid (SO ₂)			
Jedan sat	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Jedan dan	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Azot - dioksid (NO ₂)			
Jedan sat	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Jedan dan	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Suspendovane čestice PM ₁₀			
Jedan dan	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Prizemni ozon (O ₃)			
Maks. dnevna osmočasovna srednja vrijednost	Ciljna vrijednost:		120 µg/m ³
Ugljen - monoksid (CO)			
Maks. dnevna osmočasovna srednja vrijednost	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Jedan dan	5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³

Tabela 8 : Granične vrijednosti, tolerantne vrijednosti i granica tolerancije za zaštitu zdravlja ljudi za sumpor-dioksid, azot-dioksid, suspendovane čestice (PM₁₀), prizemni ozon i ugljen-monoksid

Dana 25. 3. 2025. god. izvršena su indikativna mjerenja kvaliteta vazduha od strane ovlaštenih lica UNIS Instituta za ekologiju, zaštitu na radu i zaštitu od požara.

Za mjerna mjesta je odabran prostor koji pripada predmetnoj parceli. Izbor mjernog mjesta je definisan kao adekvatan za detektovanje zagađujućih materija (pogodna ruža vetrova i sl). Mjerenje kvaliteta vazduha izvršeno je na tri mjerna mjesta, a tačke mjernih mjesta su prikazane na mapi predmetne lokacije (<http://www.google.earth.com>) slika br. 15.

Slika 22 : Prostorna organizacija mjernih mjesta (Indikativno mjerenje parametara vazduha i mjerenje nova buke - Nulta stanja) mm vazduha, mm buke

Metode indikativnog ispitivanja su u saglasnosti sa relevantnom Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12).

Mjerenje parametara pokazatelja kvaliteta vazduha CO, SO₂, NO₂ i NH₃ izvršeno je pomoću uređaja iBrid MX6, a mjerenje PM₁₀ pomoću uređaja Trotec PC 220.

U narednoj tabeli dati su rezultati analize indikativnog kvaliteta vazduha i granične vrijednosti za izmjerene parametre koje su određene Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12).

Tabela 9 : Pregled graničnih i izmjerenih indikativnih vrijednosti kvaliteta vazduha na lokaciji

Polutant	Mjerno mjesto 1	Mjerno mjesto 2	Mjerno mjesto 3	Granična vrijedno st ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	Jedinica mjere
SO ₂	25	27	24	350	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
PM ₁₀	15	12	12	50	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
NO ₂	28	28	28	150	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
CO	0,2	0,2	0,2	10	(mg/m^3)
NH ₃	58	62	60	120	($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Dobijeni rezultati su upoređeni sa graničnim vrijednostima propisanim **Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha** („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12).

Komentar rezultata mjerenja

Na osnovu dobijenih rezultata možemo zaključiti da se koncentracija izmjerenih indikativnih parametara kvaliteta vazduha na predmetnoj lokaciji nalazi dosta ispod maksimalnih graničnih vrijednosti prema Uredbi o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12).

v.3.3. Nivo zračenja

Jonizujuća zračenja su one vrste radioaktivnog zračenja koje imaju dovoljnu energiju da jonizuju neke atome u tijelu. Tako nastali joni narušavaju biohemijske procese u ćelijama, što može dovesti do raznih poremećaja u njihovom funkcionisanju i dijeljenju (razmnožavanju), te konačno do nastanka ozbiljnih bolesti, poput tumora. U jonizujuća zračenja spadaju α (alfa), β (beta), γ (gama) , H (rendgenski zraci), kosmičko zračenje i neutroni.

Nejonizujuća zračenja su elektromagnetna polja koja imaju energiju fotona manju od 12,4 eV. Ona obuhvataju:

- ultraljubičasto ili ultravioletno zračenje (talasne dužine 100 nm - 400 nm),
- vidljivo zračenje (talasne dužine 400 nm - 780 nm),
- infracrveno zračenje (talasne dužine 780 nm do 1 mm),
- radio - frekvencijsko zračenje (frekvencije 10 kHz - 300 GHz),
- elektromagnetska polja niskih frekvencija (frekvencija 0 kHz – 10 kHz)
- lasersko zračenje.

Nejonizujuća zračenja obuhvataju i ultrazvuk ili zvuk čija je frekvencija veća od 20 kHz. Izvor nejonizujućeg zračenja jeste uređaj, instalacija ili objekat koji emituje ili može da emituje nejonizujuće zračenje.

Sunce je glavni emiter prirodnog nejonizujućeg zračenja, dok radiaktivnost predstavlja prirodno jonizujuće zračenje koje potiče od radioaktivnih elemenata. Vještački izvori jonizujućeg i nejonizujućeg zračenja su razni aparati u domaćinstvu, industriji, infrastrukturi itd.

Međunarodni komitet za nejonizovana zračenja je donio preporuke o dozvoljenim nivoima izloženosti električnim i magnetnim poljima (frekvencije 50 ili 60 Hz), koji za opštu populaciju iznose 5 kV/m i 0,1 mT za cjelodnevno izlaganje, dok je za kratkotrajna izlaganja (par sati) to 10 kV/m i 1 mT.

Granica efektivne doze jonizujućeg zračenja za profesionalno izložena lica iznosi 20 mSV godišnje, izražena kao prosječna vrijednost za period od pet uzastopnih godina. Granica efektivne doze jonizujućeg zračenja za pojedince iz stanovništva iznosi 1 mSV godišnje.

Na području planiranog predmetnog objekta, nisu identifikovani izvori jonizujućih i nejonizujućih zračenja.

v.3.4. Kvalitet površinskih i podzemnih voda

Prema ekološkom kvalitetu voda koji se mora održavati ili postići uvođenjem preventivnih mjera i najboljih ekonomski dostupnih tehnologija sve površinske i podzemne vode u Republici Srpskoj su kategorisane na osnovu Uredbi o kategorizaciji vodotoka (Sl. Glasnik RS, broj: 42/01). Uredbom o klasifikaciji i kategorizaciji vodotoka definisani su kriterijumi za klasifikaciju i način klasifikacije površinskih i podzemnih voda.

Voda kao resurs se vrednuje: količinom, kvalitetom i položajem. Zbog značaja vode i njenog višenamjenskog korištenja ona uživa posebnu zaštitu i koristi se na način propisan zakonom. Pod kvalitetom vode se podrazumijeva stanje vodnog sistema, izraženo preko fizičko - hemijskih, hemijskih i bioloških pokazatelja, kako vode tako i sedimenta.

Za pogoršanje kvaliteta voda od posebnog značaja je ispuštanje u vodu različitih otpadnih voda, unošenje toplote, radioaktivnih i čvrstih materija. Pri ispuštanju neprečišćenih ili nedovoljno prečišćenih otpadnih voda u prirodne vode mogu se odmah uočiti promjene kvaliteta površinskih voda. Višestruko je nepovoljan uticaj industrijskih otpadnih voda na životne zajednice vodnih ekosistema, kao i na čovjeka.

U zavisnosti od vrste industrije u otpadnim vodama mogu se naći povećane koncentracije organskih i neorganskih materija, a posebno joni toksičnih metala i novosintetizovanih organskih jedinjenja kojih nikada nije bilo u prirodnim vodama. Zbog ispuštanja otpadnih voda, u vodnim ekosistemima moguće su pojave različitih bolesti, genetske promjene, fiziološke smetnje, fizičke deformacije i uginuće biljaka i životinja. Ulaskom zagađenja u lanac ishrane postoji opasnost povećanja koncentracije opasnih materija u organizmu čovjeka. Neželjene posljedice mogu se primijetiti nakon višegodišnjeg nagomilavanja zagađenja u okolini, kada je već kasno i kada dolazi do trajnog oštećenja ekosistema.

Primjena pesticida u poljoprivredi utiče negativno na vodne ekosisteme, a mnogi pesticidi su toksični i perzistentni, dok mogućnost bioakumulacije predstavlja opasnost za zdravlje ljudi. Primjenom azotnih đubriva može doći do zagađenja podzemnih voda nitratima i ako se takva voda koristi kao resurs vode za piće ona uzrokuje methemoglobinemiju, naročito kod djece.

Predmetno područje i pripadajući vodotokovi nalaze se u slivu rijeke Save. Hidrografska odlika prostora Posavine je disproporcionalnost, na sjevernom dijelu je velika granična rijeka Sava a na južnom niz manjih rijeka i potoka, među kojima se izdvajaju Tolisa i Tinja.

Budući da na predmetnoj lokaciji nema provedene kanalizacione mreže, planirana je izgradnja vodonepropusne septičke jame i vodonepropusne betonske jame (lagune), a sve u skladu sa Pravilnikom o ispuštanju otpadnih voda u mjestima gdje ne postoji javna kanalizacija (Sl. gl. RS br. 68/01).

Tehnologija uzgoja i tova pilića ne podrazumijeva svakodnevno nastajanje otpadnih voda. Vode, koje nastaju prilikom pranja objekta 4 - 5 puta u godini, (nakon završenog turnusa, a prije uvođenja narednog turnusa) će se zajedno sa stajnjakom odvoditi u vodonepropusne betonske jame (lagune). Jama će biti projektovana tako da se osigurava dovoljan kapacitet, ispravnost i vodonepropusnost kako ne bi došlo do preliivanja ili cijeđenja u podzemne vode niti u površinske vode na susjednim parcelama.

Čiste atmosferske (oborinske) vode sa objekata i oborinske vode sa manipulativnih površina će se odvoditi u okolne zelene površine vlasnika. Promjene kvaliteta podzemnih voda se ne očekuju, osim u slučaju neadekvatnog zbrinjavanja životinjskog otpada i otpada od liječenja životinja. Ne očekuje se uticaj na površinske vode sa kojima stajnjak i sanitarne otpadne vode nemaju kontakta sa obzirom na manipulaciju i način zbrinjavanja, a i pravilan način korištenja stajnjaka. Farma će se snabdijevati sanitarnom vodom iz bunara, a istovremeno se ne neće nalaziti unutar vodozaštitnog područja.

v.3.5. Bonitet i namjena zemljišta

Zemljište je specifična prirodna tvorevina koja je nastala kao rezultat dejstva niza pedogenetskih (ekoloških) faktora. To su u prvom redu klima, živi organizmi - posebno vegetacija, geološka podloga (matični supstrat), reljef, vrijeme, čovjek i drugi. Čvrsti dio zemljišta sastoji se iz dvije komponente:

- mineralne komponente (90-99%)
- organske komponente-humus (1-10%)

Zemljište kao specifični prirodni sistem sastoji se iz tri faze: čvrste, tečne i gasovite. Plodnost zemljišta je sposobnost zemljišta za proizvodnju definisana sumom zemljišnih svojstava. Ocjena plodnosti zemljišta može se vršiti na razne načine a jedan od njih je ocjena plodnosti na osnovu boniteta zemljišta. Bonitet (lat. *bonitos* - dobrota) je mjera ili stepen veće ili manje plodnosti nekog zemljišta. Bonitet staništa uslovljen je brojnim i raznovrsnim faktorima staništa:

- edafski faktori	- orografski faktori
- klimatski i atmosferski faktori	- biološki faktori.

Prema bonitetu zemljište se dijeli na pet bonitetnih razreda tako da se izuzetno dobro zemljište označava sa I, a veoma loša zemljišta sa V razredom.

Na osnovu Stručnog mišljenja i Urbanističko - tehničkih uslova za izgradnju ekonomskog objekta - farma pilića (za uzgoj brojlera) sa pratećim sadržajem, planirano na zemljištu označenom k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, Lokacijski uslovi broj: 03/6-364-1/25, od dana 31.01.2025 godine izdate od strane Odjeljenja za opštu upravu i prostorno uređenje Opštine Pelagićevo na predmenoj lokaciji se može graditi predmetni objekat sa pratećim sadržajem uz uslov da se pribave sve potrebne saglasnosti i mišljenja javnih i komunalnih preduzeća (tačka 26.1. Uputstva o formi, sadržaju i načinu izdavanja lokacijskih uslova) i da se mogu izdati lokacijski uslovi za izgradnju predmetnog objekta sa pratećim sadržajima na predmetnim katastarskim česticama. U toku izrade ovog dokumenta nisu vršena ispitivanja sadržaja štetnih i otpadnih materija u zemljištu, jer se na predmetnoj lokaciji ne nalazi odložen nikakav otpad ili druge vrste štetnih materija, koji bi doprinio zagađenju zemljišta u bližoj okolini niti na na datoj lokaciji.

g) OPIS PRIRODE I KOLIČINE PREDVIĐENE EMISIJE IZ POSTROJENJA U SVE DIJELOVE ŽIVOTNE SREDINE (VAZDUH, VODA I ZEMLJIŠTE), ODNOSNO PRIKAZ VRSTE I KOLIČINE ISPUŠTENIH GASOVA, VODE I DRUGIH OTPADNIH MATERIJALA, PO TEHNOLOŠKIM CJELINAMA, UKLJUČUJUĆI EMISIJE U VAZDUH, ISPUŠTANJE U VODU I ZEMLJIŠTE, BUKU, VIBRACIJE, SVJETLOST, TOPLOTU I ZRAČENJE (JONIZUJUĆA I NEJONIZUJUĆA), KAO I IDENTIFIKACIJU ZNAČAJNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU I ŽIVI SVIJET U CJELINI, KAO I ZDRAVLJE LJUDI ZA VRIJEME IZGRADNJE, REDOVNOG RADA POSTROJENJA ILI OBAVLJANJA AKTIVNOSTI

Problem zaštite životne sredine postao je danas jedan od prvorazrednih društvenih zadataka. Danas prisutne negativne posljedice, uglavnom su rezultat pogrešno planirane industrijalizacije, izgradnje stambenih naselja, saobraćajnih sistema, nekontrolisane i neadekvatne upotrebe energije kao i nedovoljnog poznavanja osnovnih zakonitosti iz domena životne sredine.

U okvirima iznijetih stavova, promjene koje su posljedica prilagođavanja prirode potrebama čovjeka, mogu biti onakve kakve on očekuje, ali mogu biti i često jesu, sasvim nepovoljne i za njega samog. Skup takvih promjena, za sobom povlači vrlo složene posljedice, koje u principu imaju povratno djelovanje na prvobitne inicijatore, dovodeći do novih stanja i posljedica.

Pojam životne sredine se zato, u svim razmatranjima, koja su predmet ovog istraživanja, shvata dovoljno široko, kao cjelina i jedinstvo, koje čine zajednice različitih organizama, uključujući tu i čovjeka, i njima naseljeni prostor. Ono što karakteriše današnji odnos prema životnoj sredini, može se, u svakom slučaju, opisati kao sve brže i drastičnije zadiranje u njene odnose, u čijem smislu i samo društvo trpi značajne posljedice.

Uspješnost svakog rješenja u cilju zaštite životne sredine obuhvata potpuno analiziranje i definisanje svih kategorija navedenih uticaja. U tom smislu se uvijek, kao prioritet, postavlja obaveza o njihovom definisanju u odnosu na osnovne prirodne činioce. Domen osnovnih prirodnih činilaca sačinjavaju: klima, voda, vazduh, tlo, flora, fauna, pejzaž, i, gledano kroz prizmu teorije ekosistema, predstavljaju potpuno uređen i samoregulišući mehanizam.

U okviru ove analize, uvažavajući sve specifičnosti kojima se karakterišu analizirani sadržaji, sve karakteristike lokacije i karakteristike postojećih potencijala, razmatrani su osnovni kriterijumi koji su, kroz postupke kvantifikacije, dovedeni do određenih pokazatelja, sa osnovnom namjerom da se, kod postojećih odnosa, definiše njihova pravna priroda. Na osnovu konkretnih pokazatelja moguće je izvršiti izbor adekvatnih mjera zaštite životne sredine, čime se ispunjava i osnovna svrha ove analize.

Uticaj na životu sredinu, planiranog predmetnog objekta - farme pilića (za uzgoj brojlera) sa pratećim objektima, investitora d.o.o. "Andrić - Farm" Pelagićevo, na zemljištu označenom kao k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, opština Pelagićevo može se posmatrati kroz:

- Uticaj u fazi izgradnje predmetnog objekta
- Uticaj u toku redovnog rada objekta
- Uticaj u vanrednim situacijama (akcident)

Predmetni objekat - farma za piliće (brojlere) sa pratećim sadržajima, u toku rada na ovom dokumentu, nije izgrađena, tako da ćemo u ovom poglavlju opisati generalno moguće uticaje u toku rada ili eksploatacije predmetnog objekta prema uzoru na objekte iste namjene, uzimajući u obzir karakteristike i kapacitet planiranog predmetnog objekta.

g.1. Uticaj na vazduh

Posljedice zagađenja vazduha mogu se, obzirom na prostor u kojem se opaža njihovo djelovanje, posmatrati na lokalnom, regionalnom i globalnom nivou. Lokalni problemi odnose se na neposredan uticaj na zdravlje ljudi i vegetaciju te na materijalna i kulturna dobra. Problemi regionalnog tipa odnose se na fotohemijski smog, pojavu kiselih kiša te eutrofikaciju (zakiseljavanje zemljišta i podzemnih voda), dok se globalni problemi odnose na troposferski (prizemni) ozon, razgradnju ozonskog sloja, efekat staklene bašte i globalne klimatske promjene (porast nivoa mora i saliniteta voda, smanjenje biodiverziteta, erozija zemljišta, dezertifikacija, promijenjena hidrologija i dr).

Pod pojmom zagađenje vazduha kao jednog od osnovnih činioca životne sredine podrazumijeva se kvalitativna i kvantitativna izmjena fizičkih, hemijskih i bioloških karakteristika vazduha, koja vodi ka narušavanju zakonitosti funkcionisanja ekosistema, baziranih na poznatim mehanizmima samoregulacije.

Uredbom o graničnim vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj: 124/12) utvrđene su vrijednosti kvaliteta vazduha i ciljane vrijednosti kvaliteta vazduha, kao i indikatori planiranja kvaliteta vazduha u prostoru, te pragovi upozorenja i pragovi/granice uzbune za pravovremeno djelovanje u slučaju kratkotrajnih pojava nedozvoljeno zagađenog vazduha.

g.1.1. Opis mogućih uticaja na vazduh u fazi izgradnje predmetnog objekta

Mogući uticaji na životnu sredinu u fazi izgradnje objekta su privremenog karaktera, ograničeni po trajanju i intenzitetu. Prostorno su ograničeni na lokacije izvođenja radova, gradilište, pristupne saobraćajnice, odlagališta i deponiju građevinskog materijala. Nastaju kao posljedica prisustva ljudi, mehanizacije, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova.

U fazi izgradnje predmetnog objekta su mogući sljedeći uticaji na vazduh:

- Emisija materija koje utiču na kvalitet vazduha (prašina, CO₂, CO, SO₂ čađi i dr);
- Buka koju proizvode uređaji, mašine i vozila;

Za vrijeme gradnje na lokaciji će biti prisutna građevinska mehanizacija (kamioni, rovokopači, sabijači terena i sl.). Ovakve mašine za pogon pretežno koriste fosilna goriva (nafta, benzin). Zbog toga u toku gradnje će biti povećana emisija štetnih gasova (CO₂, CO, SO₂ čađi i dr) u atmosferu, nastalih nepotpunim sagorjevanjem pogonskih goriva. Međutim negativni uticaj je ograničen na prostor gradilišta i najbližu okolinu, tako da neće doći do pogoršavanja kvaliteta vazduha u širim razmjerama.

Buka predstavlja nužnu i nepovoljnu posljedicu radova i kombinovana sa zagađivanjem vazduha usljed rada mašina i vozila, može predstavljati poremećaj za vrijeme građenja. Snažna buka, kontinuiranog trajanja, generiše se usljed rada transportnih vozila i drugih specijalnih građevinskih mašina. Njen uticaj je naročito izražen u pogledu uznemiravanja ljudi na gradilištu, i neposrednoj blizini, ali su efekti privremenog karaktera. Povoljna okolnost vezana za ovaj uticaj je da se on osjeća isključivo na samoj lokaciji gradilišta.

g.1.2. Opis mogućih uticaja na vazduh u toku rada predmetnog objekta

Predmetni objekat - farma za piliće (brojlere) sa pratećim sadržajima, u toku rada na ovom dokumentu, nije izgrađena, tako da ćemo u ovom poglavlju opisati generalno moguće uticaje u toku rada ili eksploatacije predmetnog objekta prema uzoru na objekte iste namjene, uzimajući u obzir karakteristike i kapacitet planiranog predmetnog objekta.

U fazi rada predmetnog objekta su mogući sljedeći uticaji na vazduh:

- Neprijatni mirisi;
- Emisija materija i gasova koje utiču na kvalitet vazduha (prašina, SO₂, NO₂, CO, CO₂, NH₃);
- Buka koju proizvode uređaji i mašine, neispravna motorna vozila;

Mogući uticaj u toku rada planiranog predmetnog objekta na kvalitet vazduha ne odražava se na pojavi štetnih i opasnih materija u vazduhu u koncentracijama koje bi mogle ugroziti zdravlje čovjeka ili životinja, već najviše u eventualnoj pojavi neugodnih mirisa čiji intenzitet zavisi od procesa mikrobiološke razgradnje organske materije i vremenskih prilika.

Emisije neugodnih mirisa (amonijak, ugljen-dioksid i sumpor vodonik) će se pojavljivati tokom ventilisanja objekata, mehaničkog čišćenja i iznošenja čvrstog otpada – stajnjaka iz objekata.

Širenje emisije neugodnih mirisa tokom mehaničkog čišćenja objekata kao i dezinfekcije na veći prostor je moguće ako se tokom radnih operacija čišćenja objekti drže otvorenim, ako se navedeni postupci izvode tokom vjetrovitih dana. Identifikovane emisije su kratkotrajnog i povremenog karaktera, tako da njihov intenzitet nema štetan uticaj na životnu sredinu.

Moguće je nastajanje emisije neugodnih mirisa ukoliko se tehnološki otpad – uginuli pilići ne zbrinjavaju adekvatno. Emisije zagađujućih materija u vazduh iz transportnih kamiona koji odvoze proizvod (piliće) odnosno dovoze sirovine (hranu, piliće pri useljavanju objekta) su moguće ako će se koristiti neadekvatna i neispravna prevozna sredstva i sredstva koja ne koriste gorivo sa niskim sadržajem sumpora.

Grijanje je na predmetnoj farmi će biti preko vlastite kotlovnice. Kao energent će se koristiti TNG. TNG zbog svojih povoljnih karakteristika ima poseban značaj u zaštiti životne sredine, jer prilikom sagorjevanja ne oslobađa štetne gasove, nema dima, niti čađi i to je razlog da se na njegovoj primjeni baziraju programi sa ciljem zaštite i poboljšanja životne sredine. Na instalacijama TNG su predviđene mjere koje predviđaju zaštitu od požara. Ukoliko dođe do povećanja pritiska u instalaciji, ventili sigurnosti će preko odušne cijevi izbaciti manju količinu pritiska gasa i samo će u tom slučaju doći do izbacivanja gasa u atmosferu. Gasne instalacije će biti izvedene tako da u normalnim okolnostima ne može doći do havarije. Ukoliko se to ipak desi, u atmosferu će isteći samo ograničena količina gasa, jer će ventil protiv loma cijevi reagovati kod prevelikog isticanja i automatski zatvoriti dalji dotok gasa.

Emisije izduvnih gasova – moguća su zagađenja vazduha od izduvnih gasova iz vozila koja će dolaziti na lokaciju. Kao produkti sagorijevanja dizel goriva, kod pravilnog i potpunog sagorijevanja javljaju se CO₂ i vodena para i to: CO₂ 71,5 vol. %, a H₂O para 29,5 vol. %. Ove emisije su povremene, u kratkim vremenskim intervalima jer je dinamika posla takva da kada se vrši pružanje usluga ili vozilo čeka na pružnje usluga motor je ugašen i tada nema emisija gasova sagorjevanja. Ova mjera se obavezno primjenjuje, primjenjuju je vlasnici/radnici vozila radi ekonomičnosti potrošnje goriva.

Emisija buke - Izvori buke u predmetnom objektu će biti same životinje i uređaji. Do pojačanja nivoa buke u tovilštima može doći za vrijeme hranjenja, kada nastane kombinacija izvora buke od rada uređaja za hranjenje i od zvukova koje stvaraju same životinje.

Buka koju stvaraju životinje i uređaji značajno može uticati samo na uslove radne sredine, što se može negativno odraziti na zdravlje zaposlenih radnika u objektu, a njen uticaj na bližu okolinu se ne očekuje u nedozvoljenoj mjeri.

Buka koja nastane tokom eksploatacije na farmi neće imati značajnijeg uticaja na okolinu zbog: relativno male dinamike dolazaka/odlazaka vozila na farmu (vozila radnika na farmi, povremeno vozila veterinarske službe, vozila za odvoz otpada animalnog porijekla te vozila službi za odvoz ostalih vrsta otpada, vozila za dopremu hrane, vozila za dovoz i odvoz pilića). Prilikom proizvodnje tovnih pilića ne nastaje buka koja bi mogla uticati na povećanje nivoa buke. Obzirom na dovoljnu udaljenost planiranog objekta od najbližih kuća, farma za uzgoj pilića neće ometati stanovništvo naselja Orlovo Polje.

g.2. Uticaj na površinske i podzemne vode

Voda je jedan od osnovnih činilaca prirodnih faktora te sa svojim fizičko - hemijskim i funkcionalnim karakteristikama predstavlja nezamjenljiv element životne sredine. Prilikom korištenja vode u različite svrhe dolazi do promjena fizičko - hemijskih karakteristika vode a samim tim i funkcionalnih osobina.

Predmetno područje i pripadajući vodotokovi nalaze se u slivu rijeke Save i pripadaju prvoj kategoriji vodotoka. Predmetni lokalitet se ne nalazi unutar vodozaštitnog područja.

Zagađenja površinskih i podzemnih voda javljaju se uglavnom kao posljedica:

- spiranja terena nakon padavina
- neadekvatnog zbrinjavanja otpadnog materijala
- odbacivanja organskih ili neorganskih otpadaka
- prosipanja raznog materijala,
- zagađenja naftom i naftnim derivatima.
- Neadekvatnog zbrinjavanja otpadnih voda.

g.2.1. Opis mogućih uticaja na površinske i podzemne vode u fazi izgradnje predmetnog objekta

U toku izgradnje moglo bi doći do procurivanja naftnih derivata neposredno u zemljište, čime bi se u većoj ili manjoj mjeri moglo kontaminirati zemljište i time ugroziti površinske i podzemne vode.

Budući da na lokaciji predmetne farme nema provedene kanalizacione mreže, sanitarne otpadne vode će se odvoditi u vodonepropusnu septičku jamu, a sve u skladu sa Pravilnikom o ispuštanju otpadnih voda u mjestima gdje ne postoji javna kanalizacija (Sl. gl. RS br. 68/01).

U površinske vode, podzemne vode i zemljište mogu dospjeti određene količine suspendovanog materijala prilikom izvođenja zemljanih radova: iskopa, nasipanja, deponovanja, kao i opasnih otpadnih materija iz građevinskih mašina i vozila usled njihove neispravnosti i nemarnosti nadležnog osoblja.

g.2.2. Opis mogućih uticaja na površinske i podzemne vode u toku rada predmetnog objekta

Zbog nepostojanja javne kanalizacione mreže, odvodnja fekalnih voda i tehnoloških otpadnih voda od pranja nakon svakog turnusa, vršiće se izgradnjom vodonepropusne septičke jame, lagune - taložnik - prečištač za otpadne vode. Jama je projektovana tako da se osigurava dovoljan kapacitet, ispravnost i vodonepropusnost kako ne bi došlo do preliivanja ili cijeđenja u podzemne vode niti u površinske vode na susjednim parcelama.

Pod pojmom otpadna voda smatra se upotrijebljena voda u naseljima i industriji kojoj su promijenjena fizička, hemijska i biološka svojstva, tako da se ne može koristiti u poljoprivredne niti u druge svrhe.

Čiste atmosferske (oborinske) vode sa objekata i oborinske vode sa manipulativnih površina će se odvoditi u okolne zelene površine vlasnika.

Količina otpadnih voda koje će se javljati pri pranju i čišćenju objekta će biti minimalne, jer će se prethodno prostor za tov pilića, ručno očistiti suvim postupkom, pa se tek onda vrši sapiranje i dezinfekcija objekta.

Na parceli nije planirana deponija stajnjaka obzirom da se u neposrednoj blizini nalazi postojeći objekat iste namjene i u vlasništvu investitora te će se eventualno deponovanje vršiti u okviru susjedne farme.

Promjene kvaliteta podzemnih voda se ne očekuju, osim u slučaju neadekvatnog zbrinjavanja životinjskog otpada i otpada od liječenja životinja. Ne očekuje se uticaj na površinske vode sa kojima stajnjak i sanitarne otpadne vode neće imati kontakta obzirom na manipulaciju i način zbrinjavanja.

Snabdijevanje objekta vodom za piće će biti iz vlastitog bunara. Kvalitet higijenski ispravne vode za napajanje pilića mora da zadovolji norme koje određuju I klasu kvaliteta vode za piće.

g.3. Uticaj na zemljište

Jedan od najvažnijih prirodnih resursa i elemenata životne sredine je zemljište. Efekte različitih negativnih uticaja (različiti po vremenu uticaja, porijeklu aktivnosti koje rezultuju negativnim efektima, vremenu trajanja negativnih efekata i sl) možemo podjeliti na:

- Zagađenje zemljišta
- Degradacija zemljišta
- Devastacija zemljišta

g.3.1. Opis mogućih uticaja na zemljište u fazi izgradnje predmetnog objekta

Prilikom izgradnje kompleksa predmetnog objekta, dolazi do promjene namjene i korištenja površina sa izraženim direktnim i indirektnim uticajima. Direktni uticaji vezani su za promjenu namjene korištenja zemljišta, smanjenje obradivih poljoprivrednih površina, a indirektni su vezani za uticaj na eventualne površine pod vegetacijom.

Na osnovu zahtjeva investitora i Lokacijskih uslova broj: 03/6-364-1/25 od 31.01.2025., kao i Stručnog mišljenja i Urbanističko tehničkih uslova broj: SMUTU 161-12/24AT od decembra 2024.g urađeni od strane „Atrij“ d.o.o. Doboj, izrađena je investiciono-tehnička dokumentacija za izgradnju „FARMA PILIĆA,“ (za uzgoj brojlera), na zemljištu označenom kao k.č. broj 251 i dio 252, K.O. Orlovo Polje, Republika Srpska.

Teren na lokaciji je ravan i pogodan za izgradnju traženih objekata. Ne postoji rizik od plavljenja zemljišta niti pojave klizišta. Veličina i oblik parcele oblikom i dimenzijama zadovoljavaju potrebe za nesmetano održavanje i funkcionisanje planiranog predmetnog objekta.

Projektovanjem i eksploatacijom ovog prostora moraju biti primjenjene mjere kojima će se obezbijediti uređenje i očuvanje tla kao građevinskog zemljišta i životne sredine. Posebno se određuje obaveznost zaštite svih dobara prilikom iskopa temeljnih jama i drugih iskopa. Obrada površina će biti izvedena u skladu sa namjenom objekta i pojedinih prostora u njemu.

Mogući uticaji na kvalitet zemljišta u fazi izgradnje objekta prostorno su ograničeni na lokacije izvođenja radova, gradilište, pristupne saobraćajnice, odlagališta i deponiju građevinskog materijala. Nastaju kao posljedica prisustva ljudi, mehanizacije, primjene različitih tehnologija i organizacije izvođenja radova i obuhvataju:

- narušavanje kvaliteta zemljišta,
- vizuelne efekte, zauzeće prostora, otežan saobraćaj i uticaj na biodiverzitet.

Prilikom građevinskih radova moguće je zagađenje zemljišta raznim štetnim i opasnim tečnostima kao što su naftni derivati, motorna ulja i slično čemu uzrok može biti nepažnja i nemar radnika ili kvar i havarija građevinskih mašina. Posljedice zavise od količine istekle tečnosti, a najčešći uzrok tom događaju jeste ljudski faktor.

Zemljište takođe može biti ugroženo nekontrolisanim odlaganjem iskopanog, građevinskog materijala i komunalnog otpada, kao i objektima za smještaj izvođača radova, usljed produkcije otpadnih voda.

Vizuelno-estetski efekti i zauzeće prostora su privremenog ili trajnog karaktera i odnose se na promjene okoline usljed izvođenja glavnih zemljanih radova, otvaranja gradilišta i privremenih gradilišnih objekata, formiranja privremenih i stalnih deponija, trasiranja pristupnih puteva.

Duž postojećih i novih pristupnih saobraćajnica u okolini objekta mogu se očekivati negativni efekti usljed pojačanog i otežanog saobraćaja. Prije početka izgradnje, sa velikih površina zemljišta u granicama farme, objekta vodoprivrednog sistema, gradilišta, deponija, saobraćajnica uklanja se vegetacija i reproduktivni sloj zemljišta, čime se narušavaju postojeći ekološki odnosi u ekosistemima područja.

Neorganizovano odlaganje čvrstog otpada van zatvorenih kontejnera obezbjeđenih za potrebe gradilišta takođe predstavlja opasnost za životnu sredinu. Spaljivanje otpada bi dovelo do povećane aeroemisije i neželjenih efekata i mirisa. Stoga je neopodno pravilno odlaganje čvrstog otpada u zatvorene kontejnere do preuzimanja od nadležne komunalne službe.

g.3.2. Opis mogućih uticaja na zemljište u toku rada predmetnog objekta

Uopšteno, zagađenje koje je posljedica odvijanja proizvodnih procesa po svojoj vremenskoj karakteristici može biti stalno, sezonsko i slučajno (akcidentno). Stalna (sistematska) zagađenja

vezana su prvenstveno za obim i strukturu proizvodnje, karakteristike postrojenja, karakteristike manipulativnih površina i klimatske uslove.

Radne aktivnosti koje će se odvijati u sklopu predmetnog objekta nemaju negativan uticaj na zemljište oko objekta. Na udaljene slobodne površine zemljišta ovaj objekat nema uticaja.

U toku rada predmetnog objekta su mogući sljedeći uticaji na zemljište:

- mogućnost zagađenja zemljišta usljed neadekvatnog zbrinjavanja otpada (čvrst i tečni otpad);
- mogućnost zagađenja zemljišta u slučaju neadekvatnog tretmana otpadnih voda.

g.4. Mogući uticaji zračenja

Izgradnjom predmetnog objekta sa pratećim sadržajima i zajedno sa pripadajućom opremom (tehnološka oprema) povećaće se gustina uzročnika koji emituju elektromagnetna polja niske frekvencije. Iako postoji javna i naučna zabrinutost oko potencijalnih negativnih efekata po zdravlje povezanim sa izlaganjem, ne postoje jasni empirijski podaci koji potvrđuju ili odbacuju ovu sumnju. Izlaganje poljima se ne odnosi samo na izlaganje visokonaponskim provodnicima električne energije i trafostanicama, već i svakodnevnom upotrebom električne energije aparatima na farmama.

Intenzitet elektromagnetnog polja opada sa kvadratom rastojanja od provodnika. Na većim udaljenostima efekat nejonizujućeg zračenja koje potiče od takvog polja postaje beznačajan.

g.5. Proizvodnja otpada

Prilikom građevinskih radova moguće je zagađenje zemljišta nekontrolisanim odlaganjem iskopanog, građevinskog materijala i komunalnog otpada.

Tokom rada planiranog predmetnog objekta nastajace različite vrste otpada (otpad od prevencije ili liječenja bolesti pilića, uginuli pilići, različita otpadna ambalaža, miješani komunalni otpad) koji će opteretiti životnu sredinu, ukoliko se ne osigura pravilno upravljanje otpadom.

Vrste otpada koje će nastajati u krugu predmetnog objekta predstavljene su u tabeli.

Tabela 10: Klasifikacija otpada po Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 19/15, 79/18)

Šifra	Naziv otpada
02	OTPADI IZ POLJOPRIVREDE, HORTIKULTURE, AKVAKULTURE, ŠUMARSTVA, LOVA I RIBOLOVA, PRIPREME I PRERADE HRANE
02 01	Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova
02 01 01	muljevi od pranja i čišćenja
02 01 06	životinjski feces, urin i đubrivo (uključujući i otpadnu slamu), tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran van mjesta nastajanja
02 02 04	muljevi od tretmana tečnog otpada na mjestu nastajanja
02 02 02	otpad od životinjskog tkiva
07	OTPADI OD ORGANSKIH HEMIJSKIH PROCESA
07 06	otpadi od proizvodnje, formulacije, snabdijevanja i upotrebe masti, masnoća, sapuna, deterdženata, dezinfekcionih i kozmetičkih sredstava
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama

18	OTPADI OD ZDRAVSTVENE ZAŠTITE LJUDI I ŽIVOTINJA I/ILI S TIM POVEZANOG ISTRAŽIVANJA (IZUZEV OTPADA IZ KUHINJA I RESTORANA KOJI NE DOLAZI OD NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE)
18 02	otpadi od istraživanja, dijagnostike, tretmana ili prevencije bolesti životinja
18 02 02*	otpadi čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije
19	OTPADI IZ POSTROJENJA ZA OBRADU OTPADA, POGONA ZA TRETMAN OTPADNIH VODA VAN MJESTA NASTAJANJA I PRIPREMU VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU I KORIŠĆENJE U INDUSTRIJI
19 20	otpadi od mehaničkog tretmana otpada (npr.: sortiranja, drobljenja, kompaktiranja i paletizovanja) koji nisu drugačije specifikovani
19 20 01	papir i karton
20	KOMUNALNI OTPADI (KUĆNI OTPAD I SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPADI), UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SAKUPLJENE FRAKCIJE
20 03	ostali komunalni otpadi
20 03 01	miješani komunalni otpad
20 03 04	Muljevi iz septičkih jama

18 02 02* - leševi uginulih životinja

15 01 10* - amalaža i ostaci lijekova upotrebljenih za liječenje životinja kao i dezinfikujućih sredstava

Otpad iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova po Katalogu otpada-šifra 02 01, životinjski feces, urin i đubrivo (uključujući i otpadnu slamu), tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran van mjesta nastajanja po katalogu otpada šifra 02 01 06, muljevi od tretmana tečnog otpada na mjestu nastajanja po katalogu otpada šifra 02 02 02 nisu opasni po ljudsko zdravlje i mogu se upuštati u septičku jamu.

Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama, u Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj: 19/15, 79/18), je označena šifrom 15 01 10*, ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama i smatra se opasnim otpadom. Ovu vrstu otpada neophodno je odvajati u posebne kontejnere do njihovog preuzimanja.

Na predmetnoj lokaciji farmi ukoliko dođe do uginuća, leševi uginulih životinja će se zbrinjavati u saradnji sa Veterinarskom službom i u dogovoru (Ugovor) sa organizacijom ovlašćenom za zbrinjavanje ove vrste otpada.

Obzirom da je razlog uginuća životinja najčešće bolest, njihova tijela mogu biti izvor zaraze, a time i opasnosti za ostale životinje, pa i ljude. U Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18) ovaj otpad je deklarisan pod šifrom 18 02 02* i označen kao opasan. Ova vrsta otpada zahtjeva poseban tretman u cilju neškodljivog uklanjanja.

Održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija neminovno nastaje komunalni otpad.

Muljevi iz septičkih jama pod šifrom 20 03 04 po katalogu otpada, nisu opasni po ljudsko zdravlje.

Komunalni otpaci, po Katalogu otpada - šifra 20 03 01, papir i karton šifra 19 12 01 nisu opasni po ljudsko zdravlje, ali je neophodno vršiti njihovo redovno uklanjanje sa mjesta sakupljanja zbog truljenja i smrada i u kratkim vremenskim intervalima transportovati do mjesta dispozicije. Investitor će sklopiti ugovor sa komunalnim preduzećem za odvoz otpada sa predmetne lokacije. Na

predmetnoj lokaciji biće postavljeni namjenski kontejneri za ovu namjenu i komunalno preduzeće jednom sedmično vrši odvoz komunalnog otpada.

Radnici koji vrše sakupljanje komunalnog otpada dužni su rukovati posudama za odlaganje komunalnog otpada tako da se on ne prosipa, ne diže prašina i da se posude za sakupljanje otpada ne oštete. Ukoliko dođe do prosipanja otpada prilikom sakupljanja od strane radnika komunalnog preduzeća isti su dužni taj otpad ukloniti.

Veći dio otpada koji nastaje u toku proizvodnje se odnosi na papir a dio čvrstog otpada koji nastane u toku proizvodnje odvoziće se na lokalnu deponiju Opštine Pelagićevo.

g.6. Uticaj na floru i faunu i zdravlje stanovnika

Obzirom da se radi o lokaciji kategorisanoj kao njiva 2. klase na kojoj su se uzgajale monokulture, negativan uticaj na biodiverzitet se ne očekuje. Takođe, ne očekuje se negativan uticaj na zdravlje stanovništva koje je naseljeno u neposrednoj okolini (najbliži stambeni objekat planiranom predmetnom objektu je na cca 432 m udaljenosti vazdušne linije).

Negativan uticaj na biodiverzitet i stanovništvo u neposrednoj blizini predmetne lokacije može nastati u sljedećim slučajevima:

- pojavom neugodnih mirisa koji će nastati u toku rada planiranog predmetnog objekta,
- rasipanjem čvrstoga otpada bez kontrole.

g.8) Mogući kumulativni efekat

Farme nosioca projekta su moderne sa savremenom opremom i tehnologijom uzgoja kojom se vodi računa o zaštiti životne sredine, tako da su negativni uticaji na životnu sredinu svedeni na najmanju mjeru pod uslovom pridržavanja investitora propisanim mjerama zaštite svih medija životne sredine, a posebno kvaliteta vazduha i zbrinjavanja otpadnih voda sa čvrstim otpadom od čišćenja nakon turnusa.

g.7. Mogući uticaji u vanrednim situacijama – pojava akcidenta

Budući da cjelokupan prostor nije izložen poplavama ili eventualnom klizanju terena ili odronu, moguće elementarne nepogode se očituju kroz potencijalnu seizmičku aktivnost terena, a pojava akcidenta se ogleda u mogućnosti izbijanja požara, izlivanje otpadnih voda u okolinu, izbijanje bolesti na farmi i širenja kontaminacije, te nezgode pri radu i druge nezgode.

Opasnost od izbijanja požara će biti pristuna zbog postojanja zapaljivih materija u objektu i izvora uzroka požara. Obaveza Investitora/vlasnika je da preduzme opsežne preventivne mjere zaštite od požara prema važećim standardima i obezbedi potrebna sredstva za početno gašenje (protivpožarni aparati, hidranti), odnosno brzu lokalizaciju požara, te obučavanje radnika za stručno i bezbjedno rukovanje uređajima i sredstvima za gašenje odnosno lokalizaciju požara.

Obzirom na djelatnost (tov brojlera) neophodno je da se obezbijede odgovarajući veterinarsko - sanitarni uslovi kako bi se otklonile mogućnosti kontaminacije.

Mjere zaštite definisane su u sljedećem podnaslovu ovog dokumenta.

d) OPIS PREDLOŽENIH MJERA, TEHNOLOGIJA I DRUGIH TEHNIKA ZA SPREČAVANJE, SMANJIVANJE, UBLAŽAVANJE ILI SANACIJU ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU, PROPISANE OVIM ZAKONOM I DRUGIM PROPISIMA, TRETMAN I UPRAVLJANJE OTPADOM I UPRAVLJANJE NUS PROIZVODIMA KAO I MJERE U SLUČAJU INCIDENTNIH SITUACIJA

Osnovni cilj predloženih mjera za smanjenje emisija koji su locirani na parceli, jeste da se obezbjedi proces rada koji ne ugrožava zdravlje ljudi, ne predstavlja smetnju za ljude i okolinu koji žive na toj lokaciji, floru i faunu, te materijalna i kulturna dobra, kroz emisiju zagađujućih supstanci, buke, otpada. Imajući u vidu lokaciju, i procesa rada te mogućnost incidentnih i akcidentnih situacija potrebno je definisati maksimalne mjere zaštite radne i životne sredine.

Mjere za zaštitu vazduha

- Preduzeće je dužno da osigura provjeru kvaliteta vazduha na lokaciji preduzeća. Provjera i praćenje kvaliteta vazduha se vrše u cilju dokazivanja da postrojenje zadovoljava granične vrijednosti kvaliteta vazduha, parametre koje su određene Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12), kao i u cilju dobivanja podataka za izradu katastra zagađivača, odnosno praćenja kretanja vrijednosti emisija određenog područja, jednom u tri godine.
- Kvasiti manipulativni plato u sušnom periodu i pažljivo rukovati sa hranom radi smanjenja emisija prašine od manipulacije sa hranom i prašine od transportni sredstava
- Izbjegavati zastoje u ventilacijskom sistemu čestim inspekcijama i čišćenjem cijevi i ventilatora;
- Posipati zeolitski preparat po podu farme, radi smanjenja neugodnih mirisa (snižavanje koncentracije NH_3 i CO_2)
- Zabranjuje se osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje, a bolesne životinje na vrijeme izdvojiti i postupati po preporukama veterinara.
- Investitor je dužan provoditi stalan higijenski i zdravstveni nadzor kako ne bi došlo do pojave bolesti koje su prenosive na ljude.
- Redovno vršiti otpremanje đubriva na poljoprivredno zemljište, rasturanje stajnjaka po zemljištu obavljati po hladnom vremenu i bez vjetrova, i odmah ga zaoravati.
- Oko objekta posaditi zaštitni zeleni pojas, odnosno zaštitnu barijeru od odgovarajućeg rastinja u dogovoru sa odgovarajućim stručnjacima.
- Koristiti tehnički ispravne uređaje i opremu kako bi se smanjile emisije zagađujućih materija u vazduh i spriječili incidenti.
- Stalno kontrolisati i obezbjediti odgovarajuće mikroklimatske uslove u objektima za tov pilića čime se emisije neprijatnih mirisa iz objekata svode na minimum.
- Za dovoz sirovina i odvoz gotovih proizvoda obezbjediti tehnički ispravna transportna sredstva koja koriste niskosumporna goriva kod kojih je sadržaj sumpora ispod 1%.
- Osigurati kvalitetnu klimatizaciju/ventilaciju za izvlačenje štetnih gasova iz peradarnika, uvođenje svježeg vazduha u peradarnike, kao i održavanje odgovarajuće temperature prostora za tov pilića, bez obzira na spoljnu temperaturu.
- U ventilatore moraju biti ugrađeni filterski sistemi kako bi se spriječilo širenje mikroorganizama i neprijatnih mirisa u vanjsku sredinu.

Mjere za zaštitu voda

- Sistemi za odvodnju i skladištenje otpadnih voda treba da budu izvedeni na način da ne zagađuju okolinu, a njihovo održavanje treba ugovoriti sa ovlaštenom komunalnom službom. Stoga je potrebno prepoznate vrste otpadnih voda sakupljati u zasebnu vodonepropusnu lagunu, te po punjenju iste, prazniti od strane ovlaštenog preduzeća, a sve prema Pravilniku o ispuštanju otpadnih voda u mjestima gdje ne postoji javna kanalizacija (Sl. gl. RS br. 68/01).
- Površine ispred ulaza i pješačke površine oko objekta betonirati. Površine namjenjene kolskom saobraćaju raditi od asfalta ili elemenata za popločavanje namjenjenih za motorni saobraćaj. Oivičavanje kolovoza i pješačkih površina izvesti ugradnjom betonskih prefabrikovanih ivičnjaka.
- U skladu sa Zakonom o veterinarstvu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 42/08, 06/12) sredstva za dezinfekciju moraju se koristiti na način da ne zagađuju okolinu.
- Pri provođenju zdravstvenih i higijensko - sanitarnih mjera na farmi za tov pilića (brojlara), koristiti samo odobrena i dozvoljena sredstva uz nadzor nadležne veterinarske službe.
- Investitor je u obavezi da sprovodi mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na farmi, koje smiju obavljati samo pravne i/ili fizičke osobe koje posjeduju rješenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
- Građevine internog sistema odvodnje otpadnih voda (kanali, cjevovodi, spremnici, otpadne vode od pranja objekata, septičke jame) projektovati i izgraditi u skladu sa tehničkim zahtjevima za građevine odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda.
- Sanitarne otpadne vode i otpadne vode iz dezinfekcijske barijere sakupljati u vodonepropusnu jamu za otpadne vode koje treba periodično kontrolisati i prazniti putem nadležne komunalne službe.
- Za čišćenje unutrašnjosti proizvodnih građevina i sl. i dezinfekciju vode iz dezbarijere koristiti biorazgrađiva sredstva.
- Redovno kontrolisati instalacije pitke vode radi izbjegavanja neželjenog prolijevanja te voditi zapise o primjeni vode putem računa o potrošnji, te pravovremeno otkrivati i popravljati kvarove instalacija.
- Kontrolu građevina internog sistema odvodnje otpadnih voda na svojstvo vodonepropusnosti, strukturalnosti i funkcionalnosti obaviti prije puštanja farme u rad a nakon toga kontrolu obavljati svakih pet godina.
- Prostor u kome je smješten agregat održavati urednim, redovno kontrolisati eventualno prosute količine ulja u metalnoj posudi ispod agregata, a iste pokupiti upijajućim apsorbensom (piljevina, krpa), koji nakon toga, odlagati u kontejner za opasni otpad.
- U cilju prevencije mikrobiološke kontaminacije podzemnih voda ili vode za piće individualnih vodoopskrbnih objekata obližnjih mjesta, strogo se zabranjuje deponovanje, odlaganje i skladištenje bilo koje vrste otpadnih materija na lokaciji i oko nje.
- Voditi evidenciju o održavanju septičke jame i vodonepropusne betonske jame (lagune) (datum i vrijeme čišćenja, količina očišćenog sadržaja, ime, prezime i potpis odgovornog lica za čišćenje, i ime, prezime i potpis lica koji je izvršio čišćenje).
- Kod čišćenja podova farme prvo detaljno provesti mehaničko čišćenje, kako se kasnijim ispiranjem voda ne bi opterećivala elementima i jedinjenjima sadržanim u đubrivu, posebno azotnim (N) i fosforim (P) jedinjenjima.
- Na ulazu na predmetnu lokaciju i ispred ulaza u objekat farme, u skladu sa Pravilnikom o zaštiti životinja za držanje i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja („Službeni glasnik Republike Srpske", broj 136/10), izgraditi dezo barijeru.
- Upravlјati sadržajem iz dezo barijere tako da ne dolazi do prelijevanja. Dezo barijere redovno čistiti a sadržaj odlagati u septičku jamu.
- Lagunu redovno prazniti cisternom, a transport tog sadržaja izvoditi tako da se isključi svaka mogućnost prosipanja po saobraćajnicama i manipulativnom prostoru.

Mjere za zaštitu zemljišta

- Na odgovarajućim mjestima potrebno je postaviti kontejnere zatvorenog tipa za prikupljanje komunalnog otpada.
- Sva vozila i mehanizacija koja će se koristiti na farmi treba da bude na betoniranom ili asfaltiranom platou predviđenom za parking, obezbjediti absorbent (pijesak, piljevina) kojom bi se dijelovalo na eventualno prosutu naftu i naftne derivate, a nastali otpad ove vrste tretirati kao opasan u saradnji sa ovlaštenom službom.
- Redovno održavati i čistiti septičku jamu.
- Sačiniti i uspostaviti odgovarajući detaljan plan monitoringa zaštite površinskih i podzemnih voda, kao i poljoprivrednog zemljišta.
- Iako Investitor zahvata će sam aplicirati đubrivo na poljoprivredne površine, obavezan je upoznati u slučaju prodaje svoje ugovorne partnere s preporukama o pravilnoj upotrebi kokošjeg đubriva na poljoprivrednim površinama.

Glavne preporuke navodimo kako slijedi:

- preporučuje se kokošji đubrivo aplicirati na poljoprivredne površine nekom od uobičajenih agrotehničkih metoda (plitko ljetno oranje – tzv. prašenje strništa, konvencionalno oranje, drljanje i tanjiranje);
- preporučuje se kokošije đubrivo aplicirati na poljoprivrednim površinama na kojima se uzgajaju kulture koje “ troše ” dosta azota kao što su kukuruz, šećerna repa, krompir i djetelina;
- preporučuje se kokošije đubrivo aplicirati na poljoprivrednim površinama u što ranijoj fazi rasta biljaka s ciljem najvećeg prihvata hranjiva od strane usjeva i smanjenja opasnosti od onečišćenja, a izbjegavati ili minimizirati u razdoblju bez usjeva (uobičajeno od septembra do marta, ovisno o području). Na travnjacima, opasnost od opterećenja azotom nije toliko uvjetovana datumom primjene, jer je vrijeme usvajanja hranjiva od strane biljaka uobičajeno duže nego što je to slučaj za većinu ratarskih kultura;
- Izvršiti ozelenjavanje slobodnih površina unutar lokacije i podizanje zelenog pojasa rubnim dijelom parcele.

Mjere za sprečavanje i smanjenje čvrstog otpada

- Ugovore sa ovlaštenim institucijama za zbrinjavanje otpada, u skladu sa Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18).
- Nositelj zahvata treba voditi brigu o upravljanju otpadom sa životinjskim lešinama i otpadom životinjskog porijekla, otpad ključnog broja 02 01 02 – otpad životinjskog tkiva, što je propisano Zakonom o veterinarstvu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 42/08, 06/12), što je u skladu s Direktivom 90/667/EEC o veterinarskim uslovima za odlaganje i postupanje s otpadom životinjskog porijekla. Sav životinjski otpad proizveden u vlastitom objektu treba predati skupljaču životinjskog (organskog) otpada kojem su povjereni poslovi skupljanja na određenom epizootiološkom području. Potrebno je od strane nadležne veterinarske službe utvrditi uzrok uginuća.
- Upravljanje ostalim vrstama otpada mora se provoditi u skladu sa Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 111/13, 106/15, 16/18, 70/20 i 63/21) i Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18), kako slijedi:

- Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno skupljati i koristiti; svih nastalih vrsta otpada mora biti organizovano na lokaciji farme;
- Opasni otpad nastao liječenjem i prevencijom bolesti u životinja potrebno je odvojeno sakupljati u spremnike namijenjene za tu svrhu, te njihovo zbrinjavanje ugovoriti s ovlaštenim preduzećem koje posjeduje dozvolu za skupljanje, prijevoz i/ili zbrinjavanje opasnog otpada.
- Nabaviti namjenske, vodonepropusne kontejnere zatvorenog tipa i posude za zbrinjavanje komunalnog, opasnog, neopasnog i organskog otpada i iste postaviti na čvrstu podlogu na lokaciji, za bezbjedno privremeno odlaganje, zaštićenu od atmosferskih uticaja.
- Kontejneri - kante za skladištenje otpada moraju jasno biti označeni tipom i nivoom opasnosti otpada.
- Za sakupljanje otpada od papira i kartona obezbijediti poseban kontejner za odlaganje do konačnog zbrinjavanja.
- Zabranjuje se osnivanje stočnog groblja u krugu predmetne parcele ili izvan nje.
- U nedostatku vlastitih poljoprivrednih površina, sklopiti ugovor sa preduzećima, koja će uzimati kokošje đubrivo (organski otpad) sa farme i aplicirati ga na vlastitim površinama. Investitor ima obavezu da upozna ugovorne partnere s odredbama Nitratnedirektive 91/676/EES, Aneks III, u vezi načina apliciranja kokošjeg đubriva na poljoprivredne površine;
- Za transport kokošjeg đubriva potrebno je obezbijediti namjenska vozila, osigurana od prosipanja i curenja sadržaja iz vozila.
- Vodonepropusnu betonsku lagunu za prihvatanje otpadnih voda (iz procesa pranja podova farme) redovno prazniti nakon svakog proizvodnog ciklusa. Investitor je dužan vršiti vizuelnu kontrolu fizičkog stanja lagune i njene potpunosti, s ciljem sprečavanja iscurivanja otpadnih voda u zemljište.
- Talog iz septičke jame redovno čistiti u saradnji sa institucijom ovlaštenom za zbrinjavanje ove vrste otpada, u skladu sa sklopljenim ugovorom.
- Vršiti uklanjanje otpada shodno Planu upravljanja otpadom uz obaveznu primarnu selekciju kojim se obezbjeđuje visok stepen zaštite javnog zdravlja u vezi sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 14/10), te prema Katalogu otpadnih materija voditi urednu evidenciju o proizvedenim količinama uz napomenu da kada se radi o čišćenju i pranju nakon završenog turnusa otpad se ne smije zadržavati na lokaciji.

Mjere za zaštitu od buke

- Tokom rada farme za tov pilića, sam proces proizvodnje neće uzrokovati povećanje nivoa buke. Povremeno će se javljati buka od poljoprivredne mehanizacije (traktor i druga pomoćna vozila), ali uzimajući u obzir mali broj mašina te njihovo pojedinačno korištenje, taj uticaj nije značajan te stoga nije potrebno propisivati posebne mjere zaštite od buke.

Mjere za zaštitu pejzaža

- redovno održavati zelene površine u krugu kompleksa, kako bi se spriječilo širenje invanzivnih i stranih vrsta;
- na mjestima gdje je moguće, u krugu kompleksa i na njegovim obodima potrebno je formirati zasade drveća. Ukoliko zbog nedostatka prostora nije moguće formirati višeredni zasad drveća, a da bi se postigla što bolja funkcija zaštite, prijedlog je da se zasađi obrazuju od što više vrsta drveća različitih osobina (brzine rasta, visine, gusrine i oblika krošnje) i izvrši sadnja drveća što većeg prečnika krošnje u jednom redu i manjeg u dva reda. Da bi se ostvarila zaštita i u toku zimskog perioda, pored lišćarskih, potrebno je učešće zimzelenih i četinarskih vrsta.

- Ukoliko se u toku rada otkrije prirodno dobro o nalazu obavijestiti Republički Zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog naslijeđa Republike Srpske i preduzeti sve mjere kako se prirodno dobro ne bi oštetilo do dolaska ovlaštenog lica.
- Sačuvati sve vrste koje su u kategoriji zaštićenih vrsta (endemične, rijetke i ugrožene). Endemični i rijetki oblici među kopnenim organizmima predstavljaju baštinu kojoj se mora posvetiti posebna pažnja.

Mjere zaštite zdravlja stanovništva

- U cilju minimizacije uticaja na zdravlje radnika, okolnog stanovništva i resursa životne sredine, rad farme organizovati u strogo higijensko - sanitarnom režimu;
- Spriječiti nekontrolisano odlaganje otpada, koje je i dodatni uzrok narušavanja higijensko-epidemiološke situacije širih razmjera. U skladu sa zahtjevima Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18), zabranjeno je formiranje, deponovanje, odlaganje i skladištenje bilo kakvih količina pilećih fekalija na nehigijenski način, jer su ta mjesta dodatni izvor epidemioloških opasnosti po zdravlje ljudi, naročito tokom ljetnog perioda kada postaju leglom insekata i izvor nepodnošljivih neprijatnih mirisa;
- Mjere zaštite životne sredine planski provoditi u cilju sprečavanja akcidenata koji mogu imati trenutno negativno ili odloženo kumulativno dejstvo;
- U toku rada farme pratiti epidemiološku situaciju i u slučaju pojave bolesti izvršiti obavještanje, a za radnike provoditi preventivne preglede i redovne periodične preglede uslova radne sredine. Investitor je dužan provoditi mjere obavezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije;
- Higijensko - sanitarno uklanjanje otpadnih voda vršiti putem trokomorne vodonepropusne septičke jame u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područje gradova i naselja gdje nema kanalizacije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/01), i redovno pražnjenje od strane nadležne komunalne organizacije.
- Oko objekta investitor je dužan posaditi zaštitni zeleni pojas, odnosno zaštitnu barijeru od odgovarajućeg rastinja koje zadovoljavaju kriterijume kao što su brz rast, duži vegetacioni period i drugo u dogovoru sa odgovarajućim stručnjacima;
- Obezbjediti sertifikat o zdravstvenoj ispravnosti stočne hrane je zakonska obaveza investitora i pilećeg mesa prije izlaska na tržište;
- Obezbjediti higijensko - tehničke mjere zaštite radnika, radnu odjeću i druge mjere lične i kolektivne zaštite radnika.
- Upućivanje radnika na preventivne ljekarske preglede prije stupanja u radni odnos. Održavanje u ispravnom stanju i vršenje pregleda i ispitivanja sredstava za rad. Pregled i ispitivanje sredstava rada vršiti u skladu sa Pravilnik o postupku i rokovima preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rada i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 66/08),
- Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad. Na osnovi Zakon o zaštiti na radu ("Službeni glasnik RS", broj 01/08) osposobljavanje radnika se vrši prije početka rada i ukoliko se radnik raspoređuje sa jednog radnog mjesta na drugo.
- Radi veće bezbjednosti i zdravlja zaposlenih, obezbjediti potrebnu zaštitnu opremu i korišćenje iste, a svakih 15 dana obavljati razgovor sa zaposlenim na njihovim radnim mjestima i ukazivati na neophodnost primjene zaštitnih mjera, kao i prihvatiti određene prijedloge u cilju poduzimanja određenih preventivnih mjera za otklanjanje rizika na radnom mjestu.
- Vršiti obuku radnika iz oblasti zaštite od požara (Zakon o zaštiti od požara "Sl. Glasnik RS" br.94/19) i redovan pregled PP opreme.

Mjere za sprečavanje akcidenta (ekološke nesreće)

Moguće akcidentne situacije u svakom proizvodnom pogonu, pa tako i na farmi za tov pilića su: požari, potresi, izlijevanje otpadnih voda u okolinu, izbijanje bolesti na farmi, nezgode pri radu i druge nezgode.

Za zaštitu od požara primjeniti sljedeće mjere:

- Pristup vatrogasne tehnike u slučaju spašavanja ljudi i imovine osigurati preko prilazne saobraćajnice,
- U farmi osigurati dovoljne količine vode za gašenje požara,
- Tokom prometa osigurati dostupnost vatrogasne tehnike do svih dijelova farme,
- Zaštitu građevina od udara munje riješiti gromobranskim instalacijama,
- U slučaju iznenadnih onečišćenja voda, sanaciju provoditi putem ovlaštene pravne ili fizičke osobe.
- U slučaju izbijanja zaraznih bolesti pozvati nadležnu veterinarsku službu koja propisuje mjere daljnjeg postupanja ovisno o vrsti i obimu zaraze:
- Do uticaja na životinje izvan kruga farme moglo bi doći u slučaju izbijanja bolesti. Stoga nije potrebno provoditi posebne mjere zaštite okoline osim onih predviđenih Idejnim rješenjem kojima se sprečava ulazak životinja u krug farme i same peradarnik, te se pridržavati zdravstvenih i sanitarnih mjera koje se provode kako je to prikazano kroz opis zahvata
- U slučaju izbijanja bolesti potrebno je pozvati nadležnu veterinarsku službu koja propisuje mjere daljnjeg postupanja.
- Sve mjere koje treba provoditi u slučaju akcidentnih situacija propisane su važećim propisima. Potrebno je striktno provoditi ove mjere. Prije svega prilikom projektovanja treba postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Sl.Gl. RS“ br.94/19).

đ) OPIS OSTALIH MJERA RADI USKLAĐIVANJA SA OSNOVNIM OBAVEZAMA ODGOVORNOG LICA, POSEBNO MJERA NAKON ZATVARANJA POSTROJENJA KOJE MOGU UTICATI NA SPREČAVANJE ILI SMANJIVANJE ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

Planiranim mjerama, koje su predmet ovih Dokaza, u pogledu planova i tehničkih rješenja zaštite životne sredine ispunjava propisane uslove u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine („Sl. gl. RS”, broj 71/12, 79/15), Zakonom o zaštiti vazduha („Sl. gl. RS”, broj 124/11), Zakonom o upravljanju otpadom („Sl. gl. RS”, broj 111/13, 106/15, 16/18), Zakonom o vodama („Sl. gl. RS”, broj 50/06, 92/09, 121/12, 74/17), Zakonom o zaštiti prirode („Sl. gl. RS”, broj 20/14), te drugim zakonima koji uređuju oblast zaštite životne sredine i njihovim odgovarajućim podzakonskim aktima.

Radi lakšeg praćenja predloženih mjera za monitoring proizvodnje, nastanka otpada i emisija predlaže se kao dobra praksa vođenje evidencije o primjenjenim procedurama prema tabeli:

Tabela br.6 - Predložene mjere

Opis mjere	Učestalost
Organizovati obuku svih zaposlenih i voditi zapise o obuci i podizanju svijesti zaposlenih o unapređenju radnih procedura u cilju prevencije zagađivanja.	Svakih 6 mjeseci
Voditi dnevnik u koji se upisuju podaci važni za rad objekata, a naročito podaci o količini i načinu deponovanja produkovanog otpada, potrošnji vode. Sastavni dio dnevnika mora biti: dokumentacija o tehničko - tehnološkoj opremljenosti objekata, količini utrošenih sirovina i pomoćnih materijala, količini utrošene vode i električne energije (ukupno, kao i po jedinici proizvoda), podaci o godišnjoj proizvodnji i o preduzetim mjerama po zahtjevima iz ekološke dozvole i eventualno po zahtjevima inspekcije za zaštitu životne sredine i vodoprivredne inspekcije.	Mjesečno i godišnje
Vodomjere i satove za električnu energiju na lokaciji preduzeća redovno očitavati i zapisivati podatke. Vršiti redovne analize podataka o utrošku vode i energije, pratiti efekte provođenja aktivnosti i mjera iz Plana u pogledu smanjenja utroška, te voditi zapise o ovome. Analizirati i ekonomske efekte postignute smanjenjem utroška vode kroz naknade koje se plaćaju.	Svaki mjesec
Nadzirati i voditi zapis o provođenju programa aktivnosti i mjera za sprečavanje curenja vode iz slavina, cjevovoda, opreme. Na bazi ovih dokumenata planirati buduće aktivnosti.	Svaki mjesec
Napraviti sumarni izvještaj o svim prethodno navedenim mjerama za monitoring nastanka otpada i emisija	Jednom godišnje

Mjere zaštite životne sredine po prestanku rada

Gradnja farme za uzgoj pilića planirana je s namjerom njenog dugoročnog funkcionisanja u sklopu predmetnog područja, na kome se mogu osnivati poljoprivredne farme za uzgoj životinja intenzivnim ili ekstenzivnim načinom. Shodno tome vremenski termin prestanka rada farme u ovom trenutku nije predviđen. Tokom uklanjanja farme mogu se javiti negativni uticaji na životnu sredinu usljed uklanjanja (rušenja) čvrstih objekata koje stoga treba obaviti u skladu sa zakonima i podzakonskim aktima koji će u trenutku rušenja biti na snazi. Takođe će se javiti i otpad nastao kao posljedica rušenja. Slijedom navedenoga potrebno je pridržavati se mjera postupanja s otpadom kao i za vrijeme gradnje zahvata.

e) OPIS MJERA PLANIRANIH ZA MONITORING EMISIJA U ŽIVOTNU SREDINU, UKLJUČUJUĆI GRANIČNE VRIJEDNOSTI EMISIJA PROPISANE POSEBNIM PROPISIMA, PARAMETRE NA OSNOVU KOJIH SE MOGU UTVRDIRI ŠTETNI UTICAJI NA ŽIVOTNU SREDINU I MJESTA, NAČIN I UČESTALOST MJERENJA UTVRĐENIH PARAMETARA

U programu praćenja stanja životne sredine neophodno je provoditi sljedeće mjere:

- mjerenje emisije štetnih materija u vazduh;
- kontrola emisije čvrstoga otpada ,
- kontrola emisije prašine,
- kontrola otpadnih voda,
- kontrola buke u okruženju;

Mjere planirane za monitoring i praćenje emisija se odnose na kontinuirano praćenje emisije nastalih otpadnih gasova, buke, nastalog čvrstog otpada, otpadnih voda, kao i redovno i kontinuirano praćenje potrošnje sirovina i pomoćnih materijala. Sve ove mjere monitoringa imaju za cilj smanjenje emisija zagađujućih materija u vazduh, vodu i zemljište, čime se smanjuje uticaj navedenog postrojenja na životnu sredinu.

Na lokaciji farme je potrebno uspostaviti monitoring svih segmenata životne sredine koji mogu biti narušeni tokom izvođenja radova, kao i u toku eksploatacije, radi postizanja visokog nivoa zaštite životne sredine u cjelini.

Cilj monitoringa je da se utvrdi efikasnost predviđenih preventivnih mjera ublažavanja negativnih uticaja na kvalitet životne sredine, kao i da se identifikuje svaka promjena u novonastaloj životnoj sredini.

Mjesta, način i učestalost mjerenja utvrđenih parametara

Monitoring emisije u vazduhu:

- mjerenje emisije štetnih materija u vazduhu (Sumporni oksidi: SO₂, Azotni oksidi: NO, NO₂, NO_x, O₃, Ukupne lebdeće čestice-ULČ), na ulazu i u krugu farme, vršiti **jednom tri godine**, prema Uredbi o vrijednostima kvaliteta vazduha ("Službeni glasnik RS", broj: 124/12) i Pravilnikom o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha ("Sl. glasnik RS", br. 3/15)

Monitoring emisije buke :

- monitoring emisije buke na lokaciji farme, vršiti **jednom tri godine**, u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma („Sl.list. BiH”br. 46/89).

Monitoring proizvodnje i nastanka otpada:

– voditi evidenciju u koju se upisuju podaci važni za odvijanje radnih procesa, a naročito o uticaju postrojenja na elemente životne sredine, kao što su: količina i način deponovanja otpada po vrstama, količina utrošenih sirovina i pomoćnih materijala, vode i električne energije (ukupno, kao i po jedinici proizvoda), podaci o godišnjoj proizvodnji i preduzetim mjerama po zahtjevima iz ekološke dozvole, inspekcije i nadležnih organa. Monitoring obavljati **mjesečno**.

Tabela. 9. : Plan monitoringa

Tablica 3.1.1 Plan monitoringa					
Predmet monitoringa		Parametar koji se osmatra	Mjesto vršenja monitoringa	Vrijeme vršenja monitoringa stalno ili povremeno monitoring	Razlog zbog čega se vrši monitoring određenog parametra
Faza eksploatacije	Kvalitet vazduha	Mjerenje parametara kvaliteta vazduha CO , SO_2 , NO_2 , NH_3 i PM_{10} na lokaciji farme	U krugu objekta farme	Jednom u tri godine ili po nalogu nadležnog inspektora	Utvrdjivanje uticaja na kvalitet vazduha
	Nivo buke	Izvršiti mjerenje nivoa buke u krugu farme	Na lokaciji objekta farme	Jednom u tri godine ili po nalogu nadležnog inspektora	Utvrdjivanje uticaja buke na životnu sredinu
	Kvalitet zemljišta	Fiizičko-hemijska analiza zemljišta u skladu sa propisima	Izvršiti analize uzoraka na lokaciji farme	U slučaju incidentnih situacija ili po nalogu inspekcije	Da se utvrdi uticaj na kvalitet zemljišta
	Odlaganje otpada	Mjesta za odlaganje otpada	Lokacija objekta farme	Svakodnevno	Izvođač/ javno komunalno preduzeće.
	Vrste i ekosistemi	Prisustvo, sastav, brojnost indikatorskih vrsta u skladu sa ekspertskim mišljenjem i uticajem ugrožavajućeg faktora	Okolina predmetnih objekata	Po nalogu nadležne inspekcije	Da se utvrdi uticaj specifičnog zagađivača ili dr.ugrožavajućeg faktora na sastav vrsta i zajednica

Za sprovođenje mjerenja potrebno je angažovati za to ovlaštene institucije.

Održavanje septičkih jama u funkcionalnosti vrši se njihovim čišćenjem (prema potrebi), o čemu se treba voditi evidencija. Dokument kojim se evidentira redovnost održavanja, septičke jame treba da sadrži podatke o datumu i vremenu čišćenja, količini očišćenog materijala, podatke o sredstvu kojim je čišćeno, ime, prezime i potpis lica odgovornog za čišćenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno. Nadzor kvaliteta voda koje se preliju iz septičke jame vrše organi republičkog i lokalnog nivoa koji su koji su nadležni za sprovođenje nadzor a nad izvršenjem Zakona o vodama.

ž) OPIS RAZMATRANIH ALTERNATIVNIH RJEŠENJA U ODNOSU NA PREDLOŽENU LOKACIJU I TEHNOLOGIJU, KAO I RAZLOGE ZBOG KOJIH SE ODLUČILO ZA PREDLOŽENA RJEŠENJA

Kod izbora predložene lokacije, Investitor nije razmatrao druge alternativne lokacije za predmetnu djelatnost, imajući u vidu da se planirana lokacija većim dijelom nalazi u vlasništvu nosioca projekta, te da graniči sa parcelom na kojoj se već nalazi objekat iste namjene u vlasništvu istog investitora.

Međutim, primjenjeni su svi ekološki kriterijumi i važeći propisi pri planiranju i projektovanju izgradnje i funkcionalnosti predmetnog objekta – farme pilića sa pratećim sadržajem, Investitora d.o.o. "Andrić - Farm" Pelagićevo, na zemljišnoj parceli označenoj kao k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, opština Pelagićevo, uzgojnog kapaciteta 40 000 brojlera po turnusu.

Teren na lokaciji je ravan i pogodan za izgradnju traženih objekata. Ne postoji rizik od plavljenja zemljišta niti pojave klizišta.

Objekat neće biti izgrađen u zoni zaštite prirodnog dobra i nije u koliziji sa planskom dokumentacijom višeg reda, a ima tendenciju prostornog razvoja naselja Orlovo Polje.

Predmetna lokacija ne spada u zaštićeno područje i u okolini se ne nalaze područja predviđena za naučna istraživanja, kao ni arheološka i posebno osjetljiva područja. Investitoru se nalaže da ukoliko prilikom eventualnog širenja postrojenja naiđe na arheološka nalazišta o tome obavijesti nadležne institucije.

Vazдушna udaljenost od zgrade opštine Pelagićevo je cca 5 km. Parcela je pogodna za izgradnju ovakvog objekta, pogotovo što je izdvojena od naseljenog mjesta.

Predmetni lokalitet smješten je u ruralnoj sredini, okružen poljoprivrednim obradivim zemljištem. Vazдушna udaljenost od najbližeg stambenog objekta sa jugo - istočne strane (cca 439 m). Vazдушna udaljenost od najbližeg stambenog objekta sa južne strane (cca 432 m). Vazдушna udaljenost od najbližeg stambenog objekta sa sjevero - istočne strane (cca 443 m).

Obzirom na predviđeno trajanje rada objekta, odnosno da je predmetni objekat stalnog karaktera, Naručilac se opredijelio za stalno praćenje savremenih tehnologija u izvođenju radnog procesa i sprovođenje svih mjera zaštite životne sredine definisanih ovim dokumentom, a koje proizlaze iz važećih zakona i propisa.

Obzirom da slični objekti funkcionišu već duži niz godina, sa svođenjem uticaja na životnu sredinu na prihvatljivu mjeru, rad predmetnog objekta može da ima razvojnu perspektivu na datom području.

Zaštita životne sredine predstavlja dugotrajan i važan zadatak. Preduzimanjem ovog zahvata, Naručilac se opredijelio za obavljanje djelatnosti u skladu sa propisima iz domena zaštite životne sredine koji će se utvrditi rješenjem nadležnog organa za izdavanje ekološke dozvole.

z) PLAN UPRAVLJANJA OTPADOM IZRAĐEN U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJE REGULIŠE UPRAVLJANJE OTPADOM

Plan upravljanja otpadom definiše preduslove za uspostavu održivog integralnog sistema upravljanja otpadom na lokaciji koji se treba bazirati na principima izbjegavanja, vrednovanja (materijalno i energetsko) i odstranjivanja otpada. Jedan takav integralni sistem upravljanja otpadom se uspostavlja na način da se zadovolje prioriteti i to na način da uspostave mehanizmi za:

- Minimalno nastajanje otpada, posebno svođenje opasnih karakteristika takvog otpada na minimum;
- Smanjenje nastalog otpada po količini, posebno uzimajući u obzir opticaj otpada;
- Tretiranje otpada na način kojim se osigurava povrat sirovine iz njega;
- "Sigurno" odlaganje samo onog preostalog otpada čiji je utjecaj na okoliš minimalan.

Nosilac projekta je dužan da se pridržava Plana o upravljanju otpadom, kao i da sklopi ugovore sa vršiocima usluga transporta i konačnog zbrinjavanja otpada.

U skladu sa zakonskom regulativom Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 111/13, 106/15, 70/20, 63/21 i 65/21) potrebno je izraditi Plan upravljanja otpadom je koji tretira otpad iz djelatnosti kojom se bavi predmetni objekat.

U skladu sa članom 31. tačka (ž) istog Zakona, Spasoje Andrić je imenovan kao odgovorno lice ispred predmetnog objekta ANDRIĆ- FARM D.O.O. Pelagićevo, je imenovan za koordinatora za otpad, za odgovorno upravljanje otpadom koje je dužno da:

- organizuje sprovođenje i ažuriranje plana upravljanja otpadom;
- predlaže mjere prevencije, smanjenja, ponovnog iskorišćenja i reciklaže otpada i
- prati sprovođenje zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom i izvještava organe upravljanja.

Planom se definišu aktivnosti za dugoročni način upravljanja otpadom, mogućnosti njegovog prilagođavanja u slučaju izmjena radnog procesa uz uvažavanje, najčešće, ekonomskih ograničenja.

Svrha izrade **Plana upravljanja otpadom** na predmetnoj lokaciji je prikaz tokova otpada od njegovog nastanka, trenutnog zbrinjavanja i konačnog odlaganja, na način najmanjeg mogućeg negativnog uticaja na životnu sredinu. Planom se posebno regulišu sljedeće aktivnosti:

- načini i procedure upravljanja otpadom,
- zaštita životne sredine od nekontrolisanog odlaganja otpada.

Plan upravljanja otpadom prema navedenom članu Zakona treba da sadrži:

- dokumentaciju o otpadu koji se produkuje u preduzeću ili čije odlaganje obavlja preduzeće (vrsta, sastav i količina otpada);
- mjere koje se preduzimaju radi sprječavanja produkcije otpada;
- odvajanje otpada od otpada koji će se ponovo koristiti;
- skladištenje otpada na samoj lokaciji, načini tretmana i odlaganje

Cilj ovog plana upravljanja otpadom je podsticanje i obezbjeđivanje:

- sprečavanja nastajanja otpada,
- prerade otpada na ponovu upotrebu i reciklažu,
- smanjenje količine otpada,
- sigurno odlaganje otpada na ekološki prihvatljiv način.

Preduzimanje navedenih ciljeva doprinijeće izbjegavanju ugrožavanja zdravlja ljudi i smanjenju nastanka šteta i zagađenja po životnu sredinu a naročito:

- šteta po vode, vazduh, zemljište, životinje i biljke,
- smanjenju emisija buke i mirisa,
- i drugih štetnih uticaja po prirodu ili mjesta koja su od posebnog interesa.

z.1) Podaci o otpadu koji se produkuje (vrsta, sastav, količina otpada)

z.1.1. Vrsta otpada (klasifikacija) otpada prema katalogu otpada

Tabela 13. Klasifikacija otpada po Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18):

Šifra	Naziv otpada
02	OTPADI IZ POLJOPRIVREDE, HORTIKULTURE, AKVAKULTURE, ŠUMARSTVA, LOVA I RIBOLOVA, PRIPREME I PRERADE HRANE
02 01	Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova
02 01 01	muljevi od pranja i čišćenja
02 01 06	životinjski feces, urin i đubrivo (uključujući i otpadnu slamu), tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran van mjesta nastajanja
02 02 04	muljevi od tretmana tečnog otpada na mjestu nastajanja
02 02 02	otpad od životinjskog tkiva
07	OTPADI OD ORGANSKIH HEMIJSKIH PROCESA
07 06	otpadi od proizvodnje, formulacije, snabdijevanja i upotrebe masti, masnoća, sapuna, deterdženata, dezinfekcionih i kozmetičkih sredstava
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama
18	OTPADI OD ZDRAVSTVENE ZAŠTITE LJUDI I ŽIVOTINJA I/ILI S TIM POVEZANOG ISTRAŽIVANJA (IZUZEV OTPADA IZ KUHINJA I RESTORANA KOJI NE DOLAZI OD NEPOSREDNE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE)
18 02	otpadi od istraživanja, dijagnostike, tretmana ili prevencije bolesti životinja
18 02 02*	otpadi čije sakupljanje i odlaganje podliježe posebnim zahtjevima zbog sprečavanja infekcije
19	OTPADI IZ POSTROJENJA ZA OBRADU OTPADA, POGONA ZA TRETMAN OTPADNIH VODA VAN MJESTA NASTAJANJA I PRIPREMU VODE ZA LJUDSKU POTROŠNJU I KORIŠĆENJE U INDUSTRIJI
19 20	otpadi od mehaničkog tretmana otpada (npr.: sortiranja, drobljenja, kompaktiranja i paletizovanja) koji nisu drugačije specifikovani
19 20 01	papir i karton
20	KOMUNALNI OTPADI (KUĆNI OTPAD I SLIČNI KOMERCIJALNI I INDUSTRIJSKI OTPADI), UKLJUČUJUĆI ODVOJENO SAKUPLJENE FRAKCIJE
20 03	ostali komunalni otpadi
20 03 01	miješani komunalni otpad
20 03 04	Muljevi iz septičkih jama

18 02 02* - leševi uginulih životinja

15 01 10* - ambalaža i ostaci lijekova upotrebljenih za liječenje životinja kao i dezinfikujućih sredstava

z.1.2. Mjesto nastanka pojedinih otpadnih materija, njihov sastav i količine

Otpadi iz poljoprivrede, hortikulture, akvakulture, šumarstva, lova i ribolova po Katalogu otpada-šifra 02 01, životinjski feces, urin i đubrivo (uključujući i otpadnu slamu), tečni otpad, sakupljen odvojeno i tretiran van mjesta nastajanja po katalogu otpada šifra 02 01 06, muljevi od tretmana tečnog otpada na mjestu nastajanja po katalogu otpada šifra 02 02 02 nisu opasni po ljudsko zdravlje i mogu se upuštati u septičku jamu. Održavanje funkcionalnosti septičke jame: u narednom periodu potrebno je redovno čistiti, najmanje dva puta u godini o čemu treba voditi evidenciju.

Dokument kojim se evidentira redovnost održavanja septika treba da sadrži podatke o datumu i vremenu čišćenja, količini očišćenog materijala, podatke o sredstvu kojim je čišćeno, ime, prezime i potpis lica odgovornog za čišćenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno. Nadzor nad kvalitetom voda

koje se preliju iz septika vrše organi republičkog i lokalnog nivoa koji su nadležni za sprovođenje nadzor a nad izvršenjem Zakona o vodama.

Ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama i u Pravilniku o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18) su označeni šifrom 15 01 10* ambalaža koja sadrži ostatke opasnih supstanci ili je kontaminirana opasnim supstancama i smatraju se opasnim otpadom. Ovu vrstu otpada neophodno je odvajati u posebne kontejnere do njihovog preuzimanja.

Na predmetnoj lokaciji farmi ukoliko dođe do uginuća, leševi uginulih životinja se zbrinjavaju u saradnji sa Veterinarskom službom i u dogovoru (Ugovor) sa organizacijom ovlašćenom za zbrinjavanje ove vrste otpada.

Obzirom da je razlog uginuća životinja najčešće bolest, njihova tijela mogu biti izvor zaraze, a time i opasnosti za ostale životinje, pa i ljude. U Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18) ovaj otpad je deklarisan pod šifrom 18 02 02* i označen kao opasan. Ova vrsta otpada zahtjeva poseban tretman u cilju neškodljivog uklanjanja.

O liječenju životinja i njihovom eventualnom uginuću treba voditi urednu evidenciju. Knjiga evidencija mora se čuvati najmanje 3 godine i na zahtjev nadležnog veterinarskog inspektora dati na uvid.

Nosilac projekta je obavezan da nabavi odgovarajuće spremnike (od nerđajućeg materijala, ravnih i glatkih površina zaobljenih spojeva) i funkcionalan prostor za njihovo hlađenje na 4°C. U ovim spremnicima treba čuvati životinje do njihovog otpremanja u najbližu kafileriju. Odvoz uginulih životinja treba da obavlja institucija ovlaštena za tu djelatnost sa kojom Investitor treba da sklopi ugovor.

Osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje je zabranjeno. Održavanjem higijene radnika zaposlenih na lokaciji kao i posjetilaca, održavanjem i čišćenjem radnih prostorija neminovno nastaje komunalni otpad.

Muljevi iz septičkih jama pod šifrom 20 03 04 po katalogu otpada, nisu opasni po ljudsko zdravlje. Održavanje funkcionalnosti septičke jame: u narednom periodu potrebno je redovno čistiti, najmanje dva puta u godini o čemu treba voditi evidenciju. Dokument kojim se evidentira redovnost održavanja septika treba da sadrži podatke o datumu i vremenu čišćenja, količini očišćenog materijala, podatke o sredstvu kojim je čišćeno, ime, prezime i potpis lica odgovornog za čišćenje i lica kod koga je čišćenje izvršeno. Nadzor nad kvalitetom voda koje se preliju iz septika vrše organi republičkog i lokalnog nivoa koji su nadležni za sprovođenje nadzor a nad izvršenjem Zakona o vodama.

Komunalni otpaci, po Katalogu otpada- šifra 20 03 01, papir i karton šifra 19 12 01 nisu opasni po ljudsko zdravlje, ali je neophodno vršiti njihovo redovno uklanjanje sa mjesta sakupljanja zbog truljenja i smrada i u kratkim vremenskim intervalima transportovati do mjesta dispozicije. Investitor će sklopiti ugovor sa komunalnim preduzećem za odvoz otpada sa predmetne lokacije. Na predmetnoj lokaciji biće postavljeni namjenski kontejneri za ovu namjenu i komunalno preduzeće jednom sedmično vrši odvoz komunalnog otpada.

Radnici koji vrše sakupljanje komunalnog otpada dužni su rukovati posudama za odlaganje komunalnog otpada tako da se on ne prosipa, ne diže prašina i da se posude za sakupljanje otpada ne oštete. Ukoliko dođe do prosipanja otpada prilikom sakupljanja od strane radnika komunalnog preduzeća isti su dužni taj otpad ukloniti. Ukoliko nadležna komunalna služba organizuje reciklažu materijala izdvojenih iz komunalnog otpada (staklo, papir, limenke, organski otpad - ostaci hrane), potrebno je ove otpadne materijale razdvajati i skupljati u za tu svrhu namjenjene posude do preuzimanja.

Veći dio otpada koji nastaje u toku proizvodnje se odnosi na papir a dio čvrstog otpada koji nastane u toku proizvodnje odvoziće se na lokalnu deponiju Opštine Pelagićevo.

Neophodno je voditi uredno evidenciju o čišćenju i uklanjanju otpada koji spadaju u kategoriju OPASNIH u skladu sa Pravilnik o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18). Za ove poslove treba angažovati organizaciju ili ustanovu koja se bavi zbrinjavanjem opasnog otpada.

U cilju sprečavanja nastajanja otpada, kao i pravilnog tretmana nastalog otpada, potrebno je preduzeti sve radnje i postupke koji su regulisani Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 111/13, 106/15, 16/18, 70/20 i 63/21).

z.1.3. Dužnosti koordinatora za otpad

Dužnosti koordinatora za otpad su:

- Da ažurira plan za upravljanje otpadom,
- Da organizuje sprovođenje plana za upravljanje otpadom,
- Da predlaže mjere prevencije, smanjenja, ponovnog korišćenja i reciklaže otpada,
- Da prati sprovođenje zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom i izvještava organe upravljanja,
- Da vodi knjigu Evidencije o otpadnim tokovima, vrsti i količini otpada nastalog na lokaciji.

Vodenje evidencije

Vodenje zapisnika o tokovima i načinu nastanka otpada tokom određenog radnog procesa, ima za cilj:

- Da se ima evidencija o proizvodnji otpada i njegovom kretanju
- Da se uniformišu opcije odlaganja
- Da služi kao dokument o „lancu odgovornosti“
- Da se usaglasi sa propisima
- Da se osigura kompatibilnost otpada
- Osigura pravilno označavanje i etiketiranje kontejnera i vrsta otpada
- Vode precizni zapisnici i vrše redovne inspekcije unutar preduzeća
- Razmotre opasnosti za zaposlene
- Da se vodi računa o minimiziranju otpada
- Da se razmotre mogućnosti reciklaže i ponovne upotrebe određenih komponenti otpada.

Evidencija podrazumijeva sljedeće podatke:

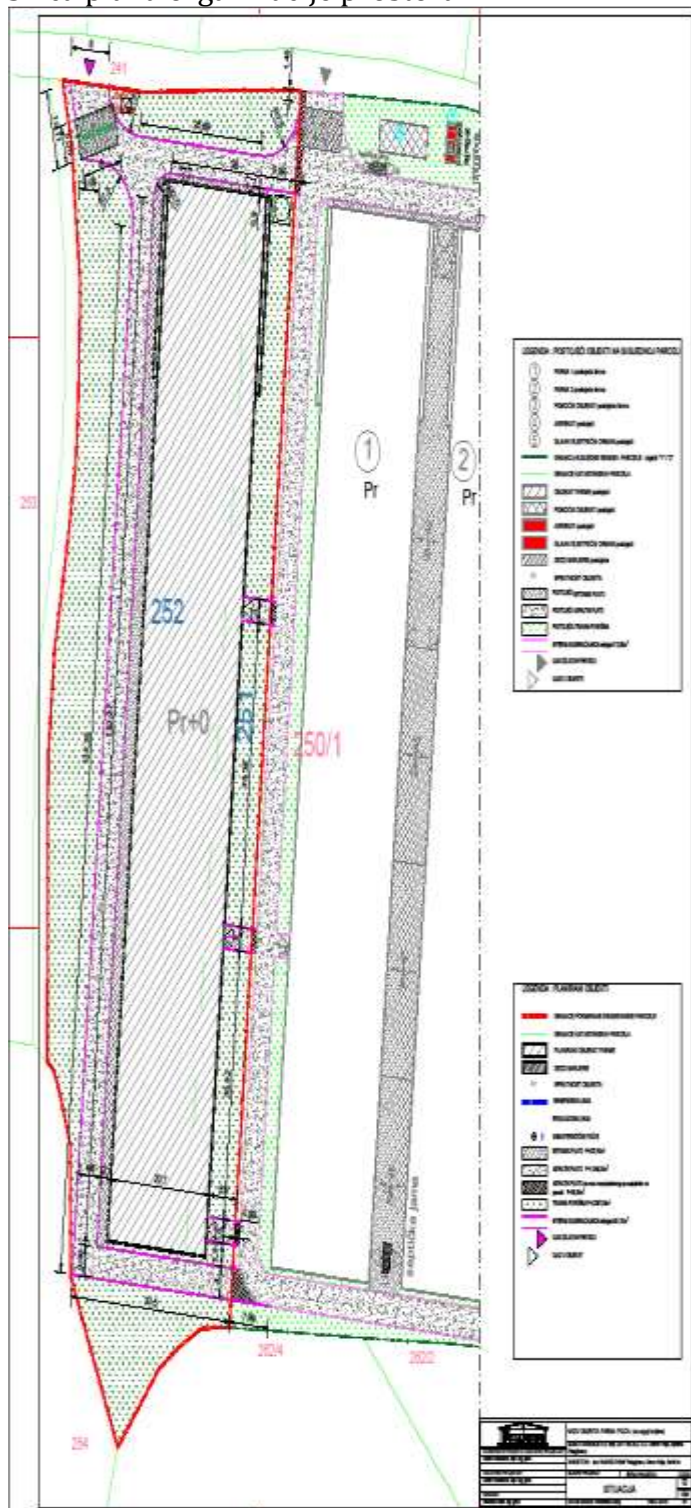
- Podaci o proizvedenom otpadu i uzrocima njihovog nastanka,
- Vrsta otpada i količina,
- Preuzimanje otpada od strane ovl. institucije
- Konačno zbrinjavanje otpada.

Proizvođač otpada će svaku pošiljku otpada evidentirati, a popratnu dokumentaciju (otpremnice i sl.) čuvati u posebnom registratoru. Na osnovu sačuvanih dokumenata se lako utvrđuje tačna količina otpada i radi plan količina za ubuduće.

i) PRILOZI

1. Skica plana organizacije prostora
2. Rješenje o registraciji
3. Kopija katastarskog plana, na datum 25. 3. 2025. godine, Katastarska opština Orlovo Polje, područna jedinica Pelagićevo, Republička uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove.
4. Posjedovni list, br. 335 na datum 25. 3. 2025. godine, Katastarska opština Orlovo Polje, područna jedinica Pelagićevo, Republička uprava za geodetske i imovinsko pravne poslove.
5. Lokacijski uslovi za izgradnju objekta farme brojlera u Parićima, Orlovo Polje, opština Pelagićevo, na zemljištu označenom kao k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, opština Pelagićevo broj: 03/6-364-1/25, od dana 31. 1. 2025. godine izdate od strane Odjeljenja za opštu upravu i prostorno uređenje Opštine Pelagićevo.
6. Ugovor o poslovno-tehnočkoj saradnji
7. Ugovor o odvozu otpada sa lokacije i otpada animalnog porijekla, br. 16-3/18 od 10.01.2018 god
8. Rješenje o odobravanju predhodne procjene izdata od strane Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju, broj:15.04.1-96-50/25 od 28.05.2025 godine
9. Poljoprivredna saglasnost izdata od strane Opštine Pelagićevo, Odjeljenje za privredu, poljoprivredu i zajedničke poslove, broj: 05/1-330.1-4/25 od 08.04.2025 godine

1. Skica plana organizacije prostora

2. Rješenje o registraciji

BOSNA I HERCEGOVINA

REPUBLIKA SRPSKA

Okružni privredni sud Doboј

Broj: 60-0-Reg-23-000263

Datum: 19.05.2023.

Okružni privredni sud Doboј, sudija Adisa Džinić, rješavajući po prijavi za registraciju poslovnog subjekta pod nazivom Društvo sa ograničenom odgovornošću "ANDRIĆ-FARM" Pelagićevo za proizvodnju, unutrašnju i spoljnu trgovinu i usluge, radi upisa u registar poslovnih subjekata promjene djelatnosti društva-proširenjem, izdavanja prokure i promjene adrese i broja identifikacionog dokumenta-lične karte direktora, u smislu odredbe člana 13. stav 2. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoј ("Sl. glasnik RS", broj 67/2013, 15/2016 i 84/2019), dana 19.05.2023. godine, donio je sljedeće

RJEŠENJE O REGISTRACIJI

U registar poslovnih subjekata ovog suda kod poslovnog subjekta pod nazivom Društvo sa ograničenom odgovornošću "ANDRIĆ-FARM" Pelagićevo za proizvodnju, unutrašnju i spoljnu trgovinu i usluge, izvršen je upis promjene djelatnosti društva-proširenjem, izdavanje prokure i promjene adrese i broja identifikacionog dokumenta-lične karte direktora, a koji poslovni subjekat će ubuduće poslovati sa sljedećim podacima:

Firma: Društvo sa ograničenom odgovornošću "ANDRIĆ-FARM" Pelagićevo za proizvodnju, unutrašnju i spoljnu trgovinu i usluge

Skraćena oznaka firme: DOO "ANDRIĆ-FARM" Pelagićevo

Sjedište: Orlovo Polje, Parići 34, Orlovo Polje, Pelagićevo

MBS: 60-01-0096-15

MB: 11137970

JIB: 4403969770000

Carinski broj:

PRAVNI OSNOV UPISA

Odluka o izmjenama i dopunama osnivačkog akta DOO "ANDRIĆ-FARM" Pelagićevo (OPU broj 1123/2015), broj akta: OPU-435/2023, datum: 18.5.2023

Odluka o davanju prokure, broj akta: OPU-306/2023, datum: 4.4.2023

Odluka skupštine društva o davanju saglasnosti za davanje prokure, broj akta: 04-01/2023, datum: 4.4.2023

OSNIVAČI / ČLANOVI SUBJEKTA UPISA – fizička lica

Strana 1/7

Prezime i ime	Adresa	Lična karta – JMB / Putna isprava
Spasoja Andrić	Orlovo polje, Parići br.34, Orlovo Polje, Pelagićevo	lična karta: 7A0T00905

OSNOVNI KAPITAL SUBJEKTA UPISA

Ugovoreni (upisani) kapital:	214.198,45 KM
Upłaćeni kapital:	214.198,45 KM

UČEŠĆE U KAPITALU

Osnivač	Ugovoreni kapital	Procenat
Spasoja Andrić	214.198,45 KM	100,00 %

LICA OVLAŠTENA ZA ZASTUPANJE SUBJEKTA UPISA

U unutrašnjem i vanjskotrgovinskom prometu

Predrag Andrić, adresa: Branislava Nušića 32, Brčko, Brčko Distrikt BiH, lična karta: 01131024A, Direktor	Bez ograničenja ovlaštenja
Lazo Andrić, adresa: Branislava Nušića broj 1, 76100 Brčko, Brčko, Brčko Distrikt BiH, lična karta: 010K02K48, Prokurista	sa ovlaštenjima u skladu sa Zakonom

DJELATNOSTI SUBJEKTA UPISA – u unutrašnjem prometu

Naziv

- 01.11 Gajenje žitarica (osim riže), mahunarki i sjemenja uljarica
- 01.13 Gajenje povrća, dinja i lubenica, korjenastog i gomoljastog povrća
- 01.15 Gajenje duvana
- 01.19 Gajenje ostalih jednogodišnjih usjeva
- 01.24 Gajenje jezgričastog i koštunjavog voća
- 01.25 Gajenje bobičastog, orašastog i ostalog voća
- 01.27 Gajenje biljaka za pravljenje napitaka
- 01.29 Gajenje ostalih višegodišnjih usjeva
- 01.30 Gajenje sadnog materijala i ukrasnih biljaka
- 01.41 Uzgoj krava za proizvodnju mlijeka
- 01.42 Uzgoj ostalih goveda i bivola
- 01.46 Uzgoj svinja
- 01.47 Uzgoj peradi
- 01.49 Uzgoj ostalih životinja
- 01.50 Mješovita poljoprivredna proizvodnja
- 01.61 Pomoćne djelatnosti u gajenju usjeva i zasada
- 01.62 Pomoćne djelatnosti u uzgoju životinja
- 01.63 Djelatnosti koje se obavljaju nakon žetve/berbe poljoprivrednih proizvoda (priprema za primarno tržište)
- 02.10 Gajenje šuma i ostale slične djelatnosti u šumarstvu
- 02.20 Sječa drveta
- 02.40 Pomoćne uslužne djelatnosti u šumarstvu

03.12 Slatkovodni ribolov
03.22 Slatkovodna akvakultura
08.11 Vadenje ukrasnog kamena i kamena za građevinarstvo, krečnjaka, gipsa, krede i škriljaca
08.12 Djelatnosti kopova šljunka i pijeska; vadenje gline i kaolina
08.92 Vadenje treseta
09.90 Pomoćne djelatnosti za ostalo vadenje ruda i kamena
10.11 Prerada i konzervisanje mesa
10.12 Prerada i konzervisanje mesa peradi
10.13 Proizvodnja proizvoda od mesa i mesa peradi
10.31 Prerada i konzervisanje krompira
10.32 Proizvodnja sokova od voća i povrća
10.39 Ostala prerada i konzervisanje voća i povrća
10.41 Proizvodnja ulja i masti
10.61 Proizvodnja mlinskih proizvoda
10.71 Proizvodnja hljeba; svježih peciva i kolača
10.72 Proizvodnja dvopeka i keksa; proizvodnja trajnih peciva i kolača
10.73 Proizvodnja makarona, rezanaca, kuskusa i sličnih proizvoda od brašna
10.85 Proizvodnja gotove hrane i jela
10.89 Proizvodnja ostalih prehrambenih proizvoda, d. n.
10.91 Proizvodnja gotove hrane za domaće životinje
10.92 Proizvodnja gotove hrane za kućne ljubimce
11.01 Destilovanje, prečišćavanje i miješanje alkoholnih pića
11.02 Proizvodnja vina od grožđa
11.07 Proizvodnja osvježavajućih pića; proizvodnja mineralne vode i drugih flaširanih voda
12.00 Proizvodnja duvanskih proizvoda
13.94 Proizvodnja užadi, konopca, pletenica i mreža
16.10 Testisanje i blanjanje drveta (proizvodnja rezane građe); impregnacija drveta
16.22 Proizvodnja sastavljenog parketa
16.23 Proizvodnja ostale građevinske stolarije i elemenata
16.24 Proizvodnja ambalaže od drveta
16.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od drveta, proizvodnja predmeta od pluta, slame i pletarskih materijala
17.12 Proizvodnja papira i kartona
17.21 Proizvodnja talasastog papira i kartona i ambalaže od papira i kartona
17.22 Proizvodnja proizvoda od papira za domaćinstvo, higijenu i toaletne potrebe
17.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od papira i kartona
18.12 Ostalo štampanje
22.11 Proizvodnja spoljašnjih i unutrašnjih guma za vozila; protektovanje spoljašnjih guma za vozila
22.19 Proizvodnja ostalih proizvoda od gume
22.21 Proizvodnja ploča, listova, cijevi i profila od plastičnih masa
22.22 Proizvodnja ambalaže od plastičnih masa
22.23 Proizvodnja proizvoda za građevinarstvo od plastičnih masa
22.29 Proizvodnja ostalih proizvoda od plastičnih masa
23.11 Proizvodnja ravnog stakla
23.12 Oblikovanje i obrada ravnog stakla
23.19 Proizvodnja i obrada ostalog stakla uključujući tehničke proizvode od stakla
23.31 Proizvodnja pločica i podnih ploča od keramike
23.32 Proizvodnja opeke, crijepa i ostalih proizvoda od pečene gline za građevinarstvo
23.42 Proizvodnja sanitarne opreme od keramike
23.43 Proizvodnja izolatora i pribora od keramike za izolaciju
23.49 Proizvodnja ostalih proizvoda od keramike
23.51 Proizvodnja cementa
23.52 Proizvodnja kreča i gipsa
23.61 Proizvodnja proizvoda od betona za građevinarstvo
23.62 Proizvodnja proizvoda od gipsa za građevinarstvo
23.63 Proizvodnja gotove betonske smjese
23.64 Proizvodnja maltera
23.69 Proizvodnja ostalih proizvoda od betona, cementa i gipsa
23.70 Sječenje, oblikovanje i obrada kamena
23.99 Proizvodnja ostalih proizvoda od nemetalnih minerala, d. n.
24.20 Proizvodnja cijevi, crijeva, otvorenih profila i pripadajuće opreme od čelika

25.11 Proizvodnja metalnih konstrukcija i njihovih dijelova
25.12 Proizvodnja vrata i prozora od metala
25.21 Proizvodnja radijatora i kotlova za centralno grijanje
25.29 Proizvodnja ostalih cisterni, rezervoara i posuda od metala
25.61 Površinska obrada i prevlačenje metala
25.62 Mašinska obrada metala
25.72 Proizvodnja brava i okova
25.73 Proizvodnja alata
25.91 Proizvodnja čeličnih buradi i sličnih posuda od čelika
25.92 Proizvodnja ambalaže od lakih metala
25.93 Proizvodnja proizvoda od žice, lanaca i opruga
25.94 Proizvodnja vezanih elemenata i vijčanih mašinskih proizvoda
25.99 Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala, d. n.
27.32 Proizvodnja ostalih elektronskih i električnih žica i kablova
27.33 Proizvodnja elektroinstalacionog materijala
27.40 Proizvodnja električne opreme za rasvjetu
27.90 Proizvodnja ostale električne opreme
28.30 Proizvodnja mašina za poljoprivredu i šumarstvo
28.41 Proizvodnja mašina za obradu metala
28.49 Proizvodnja ostalih alatnih mašina
28.93 Proizvodnja mašina za industriju hrane, pića i duvana
29.20 Proizvodnja karoserija za motorna vozila; proizvodnja prikolica i poluprikolica
29.32 Proizvodnja ostalih dijelova i pribora za motorna vozila
31.01 Proizvodnja namještaja za poslovne i prodajne prostore
31.02 Proizvodnja kuhinjskog namještaja
31.03 Proizvodnja madraca
31.09 Proizvodnja ostalog namještaja
32.91 Proizvodnja metli i četki
32.99 Ostala preradivačka industrija, d. n.
33.11 Popravka gotovih proizvoda od metala
33.12 Popravka mašina
33.14 Popravka električne opreme
33.19 Popravka ostale opreme
35.11 Proizvodnja električne energije
35.14 Snabdijevanje i trgovina električnom energijom
38.11 Prikupljanje neopasnog otpada
38.21 Obrada i odlaganje neopasnog otpada
38.31 Rastavljanje olupina
38.32 Reciklaža (prerada) razvrstanih materijala
41.10 Organizacija izvođenja projekata za zgrade
41.20 Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada
42.99 Izgradnja ostalih objekata niskogradnje, d. n.
43.11 Uklanjanje objekata
43.12 Pripremni radovi na gradilištu
43.21 Elektroinstalacioni radovi
43.22 Uvođenje instalacija vodovoda, kanalizacije, gasa i instalacija za grijanje i klimatizaciju
43.29 Ostali građevinski instalacioni radovi
43.31 Fasadni i štukturni radovi
43.32 Ugradnja stolarije
43.33 Postavljanje podnih i zidnih obloga
43.34 Farbarski i staklarski radovi
43.39 Ostali završni građevinski radovi
43.91 Podizanje krovnih konstrukcija i pokrivanje krovova
43.99 Ostale specijalizovane građevinske djelatnosti, d. n.
45.11 Trgovina automobilima i motornim vozilima lake kategorije
45.19 Trgovina ostalim motornim vozilima
45.20 Održavanje i popravka motornih vozila
45.31 Trgovina na veliko dijelovima i priborom za motorna vozila
45.32 Trgovina na malo dijelovima i priborom za motorna vozila
45.40 Trgovina, održavanje i popravka motocikala, dijelova i pribora za motocikle

- 46.11 Posredovanje u trgovini poljoprivrednim sirovinama, živim životinjama, tekstilnim sirovinama i poluproizvodima
- 46.12 Posredovanje u trgovini gorivima, rudama, metalima i industrijskim hemikalijama
- 46.13 Posredovanje u trgovini drvenom gradom i građevinskim materijalom
- 46.14 Posredovanje u trgovini mašinama, opremom za industriju, brodovima i avionima
- 46.15 Posredovanje u trgovini namještajem, robom za domaćinstvo i robom od metala i gvožđa
- 46.16 Posredovanje u trgovini tekstilom, odjećom, krznom, obućom i proizvodima od kože
- 46.17 Posredovanje u trgovini hranom, pićima i duvanom
- 46.18 Posredovanje u trgovini specijalizovanoj za određene proizvode ili grupe ostalih proizvoda
- 46.19 Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima
- 46.21 Trgovina na veliko žitaricama, sirovim duvanom, sjemenjem i hranom za životinje
- 46.22 Trgovina na veliko cvijećem i sadnicama (rastinjem)
- 46.23 Trgovina na veliko živim životinjama
- 46.24 Trgovina na veliko sirovom, nedovršenom i dovršenom kožom
- 46.31 Trgovina na veliko voćem i povrćem
- 46.32 Trgovina na veliko mesom i proizvodima od mesa
- 46.33 Trgovina na veliko mlijekom, mliječnim proizvodima, jajima, jestivim uljima i mastima
- 46.34 Trgovina na veliko pićima
- 46.35 Trgovina na veliko duvanskim proizvodima
- 46.36 Trgovina na veliko šećerom, čokoladom i proizvodima od šećera
- 46.37 Trgovina na veliko kafom, čajem, kakaom i začinima
- 46.38 Trgovina na veliko ostalom hranom obuhvatajući ribe, ljuskare i mekušce
- 46.39 Nespecijalizirana trgovina na veliko hranom, pićima i duvanom
- 46.41 Trgovina na veliko tekstilom
- 46.42 Trgovina na veliko odjećom i obućom
- 46.43 Trgovina na veliko električnim aparatima za domaćinstvo
- 46.44 Trgovina na veliko porcelanom, staklarijom i sredstvima za čišćenje
- 46.45 Trgovina na veliko parfimerijskim i kozmetičkim proizvodima
- 46.47 Trgovina na veliko namještajem, tepisima i opremom za rasvjetu
- 46.48 Trgovina na veliko satovima i nakitom
- 46.49 Trgovina na veliko ostalom robom za domaćinstvo
- 46.51 Trgovina na veliko računarima, perifernom opremom i softverom
- 46.52 Trgovina na veliko elektronskim i telekomunikacionim dijelovima i opremom
- 46.61 Trgovina na veliko poljoprivrednim mašinama, opremom i priborom
- 46.62 Trgovina na veliko alatnim mašinama
- 46.63 Trgovina na veliko mašinama za rudarstvo i građevinarstvo
- 46.65 Trgovina na veliko namještajem za kancelarije
- 46.66 Trgovina na veliko ostalim kancelarijskim mašinama i opremom
- 46.69 Trgovina na veliko ostalim mašinama i opremom
- 46.71 Trgovina na veliko čvrstim, tečnim i gasovitim gorivima i sličnim proizvodima
- 46.72 Trgovina na veliko metalima i metalnim rudama
- 46.73 Trgovina na veliko drvetom, građevinskim materijalom i sanitarnom opremom
- 46.74 Trgovina na veliko robom od metala, instalacionim materijalom, uredajima i opremom za vodovod i grijanje
- 46.75 Trgovina na veliko hemijskim proizvodima
- 46.76 Trgovina na veliko ostalim poluproizvodima
- 46.90 Nespecijalizovana trgovina na veliko
- 47.11 Trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama pretežno prehrambenim proizvodima, pićima i duvanskim proizvodima
- 47.19 Ostala trgovina na malo u nespecijalizovanim prodavnicama
- 47.21 Trgovina na malo voćem i povrćem u specijalizovanim prodavnicama
- 47.22 Trgovina na malo mesom i proizvodima od mesa u specijalizovanim prodavnicama
- 47.23 Trgovina na malo ribom, ljuskarima i mekušcima u specijalizovanim prodavnicama
- 47.24 Trgovina na malo hljebom, kolačima, proizvodima od brašna i proizvodima od šećera u specijalizovanim prodavnicama
- 47.25 Trgovina na malo pićima u specijalizovanim prodavnicama
- 47.26 Trgovina na malo proizvoda od duhana u specijalizovanim prodavnicama
- 47.29 Ostala trgovina na malo prehrambenim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama
- 47.30 Trgovina na malo motornim gorivima u specijalizovanim prodavnicama
- 47.41 Trgovina na malo računarima, perifernim jedinicama i softverom u specijalizovanim prodavnicama
- 47.42 Trgovina na malo telekomunikacionom opremom u specijalizovanim prodavnicama
- 47.43 Trgovina na malo audio i video opremom u specijalizovanim prodavnicama
- 47.51 Trgovina na malo tekstilom u specijalizovanim prodavnicama

47.52 Trgovina na malo robom od metala, bojama i staklom u specijalizovanim prodavnicama
 47.53 Trgovina na malo tepisima i prostiračima za pod, zidnim i podnim oblogama u specijalizovanim prodavnicama
 47.54 Trgovina na malo električnim aparatima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama
 47.59 Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i ostalim proizvodima za domaćinstvo u specijalizovanim prodavnicama
 47.61 Trgovina na malo knjigama u specijalizovanim prodavnicama
 47.62 Trgovina na malo novinama, papirom i pišaćim priborom u specijalizovanim prodavnicama
 47.63 Trgovina na malo muzičkim i video zapisima u specijalizovanim prodavnicama
 47.64 Trgovina na malo sportskom opremom u specijalizovanim prodavnicama
 47.71 Trgovina na malo odjećom u specijalizovanim prodavnicama
 47.72 Trgovina na malo obućom i robom od kože u specijalizovanim prodavnicama
 47.75 Trgovina na malo kozmetičkim i toaletnim preparatima u specijalizovanim prodavnicama
 47.76 Trgovina na malo cvijećem, sadnicama, sjemenjem, dubrivom, kućnim ljubimcima i hranom za kućne ljubimce u specijalizovanim prodavnicama
 47.78 Ostala trgovina na malo novom robom u specijalizovanim prodavnicama (osim oružja i municije)
 47.79 Trgovina na malo polovnom robom u specijalizovanim prodavnicama
 47.81 Trgovina na malo hranom, pićima i duvanskim proizvodima na tezgama i pijacama
 47.82 Trgovina na malo tekstilom, odjećom i obućom na tezgama i pijacama
 47.89 Trgovina na malo ostalom robom na tezgama i pijacama
 47.91 Trgovina na malo preko pošte ili Interneta
 47.99 Ostala trgovina na malo izvan prodavnica, tezgi i pijaca
 49.31 Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika
 49.32 Taksi prevoz
 49.39 Ostali kopneni prevoz putnika, d. n.
 49.41 Drumski prevoz robe
 49.42 Usluge preseljenja
 52.10 Skladištenje robe
 52.21 Uslužne djelatnosti u kopnenom saobraćaju
 52.24 Pretovar tereta
 52.29 Ostale pomoćne djelatnosti u prevozu
 55.10 Hoteli i sličan smještaj
 56.10 Djelatnosti restorana i usluge dostave hrane
 56.21 Djelatnosti kateringa
 56.29 Ostale djelatnosti pripreme i posluživanja (dostave) hrane
 56.30 Djelatnosti pripreme i posluživanja pića
 68.10 Kupovina i prodaja sopstvenih nekretnina
 68.20 Iznajmljivanje i poslovanje sopstvenim nekretninama ili nekretninama uzetim u zakup (lizing)
 69.20 Računovodstvene, knjigovodstvene i revizorske djelatnosti; djelatnosti savjetovanja koje se odnose na porez
 70.10 Djelatnosti upravljanja
 70.22 Savjetovanje koje se odnosi na poslovanje i ostalo upravljanje
 77.31 Iznajmljivanje i davanje u zakup (lizing) mašina i opreme za poljoprivredu
 81.30 Uslužne djelatnosti uređenja i održavanja zelenih površina
 82.19 Fotokopiranje, priprema dokumenata i ostale specijalizovane kancelarijske pomoćne djelatnosti
 95.11 Popravka računara i periferne opreme
 95.12 Popravka komunikacione opreme
 95.21 Popravka elektronskih uređaja za široku potrošnju
 95.22 Popravka aparata za domaćinstvo i opreme za kuću i baštu
 95.23 Popravka obuće i proizvoda od kože
 95.24 Popravka namještaja i pokućstva
 95.25 Popravka satova i nakita
 95.29 Popravka ostalih predmeta za ličnu upotrebu i domaćinstvo
 96.02 Frizerski i drugi tretmani za uljepšavanje
 96.03 Pogrebne i pripadajuće djelatnosti

DJELATNOSTI SUBJEKTA UPISA – u vanjskotrgovinskom prometu

Vanjska trgovina u okviru registrovane djelatnosti

Obrazloženje

Postupajući po prijavi za registraciju poslovnog subjekta pod nazivom Društvo sa ograničenom odgovornošću "ANDRIĆ-FARM" Pelagićevo za proizvodnju, unutrašnju i spoljnu trgovinu i usluge, radi promjene djelatnosti društva-proširenjem, izdavanja prokure i promjene adrese i broja identifikacionog dokumenta-lične karte direktora, sud je ocijenio da su ispunjeni uslovi propisani odredbom članova 45., 46. i 52. Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Republici Srpskoj, zbog čega je donio odluku kao u izreci Rješenja.

Sudija

Adisa Džinić

Pravni lijek:

Protiv ovog rješenja može se izjaviti žalba u roku od osam (8) dana od dana prijema rješenja. Žalba se izjavljuje Višem privrednom sudu u Banja Luci, a podnosi se putem ovog suda.

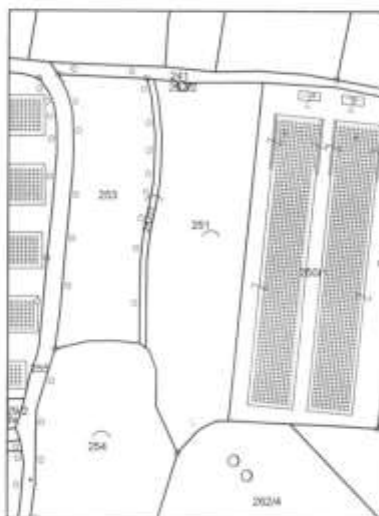
3. Kopija katastarskog plana

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА ПЕЛАГИЋЕВО

Катастарска општина: Орлово Поље
Број плана: 004
Номенклатура листа:
Размјера плана 1:2500

УР БРОЈ: 21.56/952.1-2-24/2025-1
ДАТУМ: 25.03.2025

КОПИЈА КАТАСТАРСКОГ ПЛАНА Размјера 1:2500

ПОДАЦИ О НОСИОЦИМА ПРАВА				
ПЛ/ЛН	Назив	Адреса	Право	Удио
335	ДОО "АНДРИЋ-ФАРМ" ПЕЛАГИЋЕВО	ОРЛОВО ПОЉЕ, ПАРТИН	Посједник	1/1

ПОДАЦИ О ПАРЦЕЛАМА				
ПЛ/ЛН	Парцела	Назив коришћења	Назив	Површина [m2]
335	251	Пољопривредна 2. класе	Крегаљ	6761

Исправљена
Bijan Grabovac

Својеручно:

(Handwritten signature)

4. Posjedovni list

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ГЕОДЕТСКЕ
И ИМОВИНСКО-ПРАВНЕ ПОСЛОВЕ
БАЊА ЛУКА
ПОДРУЧНА ЈЕДИНИЦА ПЕЛАГИЋЕВО

Општина: Пелагићево
Катастарски срез: Пелагићево
Катастарска општина: Орлово Поље
Број: 21.56/952.1-1-125/2025-1
Датум: 25.3.2025

На основу члана 10, став 1. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта ("Службени гласник Републике Српске", број 19/96 и 15/10), на захтјев ЛАЗО АНДРИЋ излаже се

ПОСЈЕДОВНИ ЛИСТ - ИЗВОД

број: 335

Подаци о земљишту

Број парцеле	Плошћу парцеле	Број зграда	Плошћу зграда	Плошћу или укупна и кућна број	Плошћу корисног дела	Плошћу (m2)	СП	Датум уписа	Број уписа	Број посједника	Вријеме посједника
* 251	0	0	004 007	Кратуљ	Витна 2. класе	6761	3/2025				

Укупно: 6761 m2

Подаци о посједнику на земљишту

ЈМБГ или ЈВБГ	Име или име посједника	Врста права	Обим права
4403969770000	ДОО "АНДРИЋ-ФАРМ" ПЕЛАГИЋЕВО ОРЛОВО ПОЉЕ, ПАРИЋИ	Посједник	1/1

Напомена

Број парцеле	Плошћу парцеле	Напомена
251	0	Забилежи: Рјешење о упису 21.56/952.1-32/25 од 10.03.2025. није правоснажно.

Страна 1/2

Накнада за овај ПРЕПИС је наплаћена на основу члана 2. став 1. и став 3. Закона о накнадама за вршење услуга премјера и коришћење података катастра непокретности и катастра земљишта ("Службени гласник Републике Српске", број 92/09) и тачке 2. стаа 1.а) података 2. Одлуке о висини накнаде за коришћење података премјера и пружања услуга Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове ("Службени гласник Републике Српске, број 18/12"), у износу од 15 KM.

Број нерјешених захтјева:

А листа: Р6.1, парцела 251 у предмету 21.56/952.1-32/2025.

Остале парцеле на захтјев странке изостављене као НЕПОТРЕБНЕ.

(*) Записи означени звијездицом се налазе у пломби.

Шеф подручне јединице
Ивана Дрмић, дипл. правник

5. Lokacijski uslovi

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПЕЛАГИЋЕВО
Одјељење за општу управу и просторно уређење
Басе Пелагића бр. 21, 76 256 Пелагићево
телефон: 054 490 240

Број: 03/6-364-1/25
Датум, 31.01.2025. године

Одјељење за општу управу и просторно уређење, Општине Пелагићево, рјешавајући по захтјеву доо „АНДРИЋ-ФАРМ“ Парини 34, Орлово Поље, Пелагићево, за издавање локацијских услова за изградњу економског објекта- фарме пилића са пратећим објектима, а на основу члана 60. Закона о уређењу простора и грађењу («Сл. гласник РС» број: 40/13, 106/15, 3/16 и 84/19), те члана 159. ЗУП-а («Сл. гласник РС» број:13/02, 87/07 и 50/10) издаје:

ЛОКАЦИЈСКЕ УСЛОВЕ за изградњу објекта фарме пилића

Дају се локацијски услови за изградњу економског објекта- фарме пилића (за узгој бројлера) у Паринима, Орлово Поље, општина Пелагићево, на земљишту означеном као к.ч. број: 251 и дијела као к.ч. број: 252 К.О. Орлово Поље - нови премјер.

1. Намјена објекта: економски објекат - фарма пилића(за узгој бројлера),
2. Карактер објекта: стални,
3. Спратност објекта: приземље,
4. Димензије објекта: фарма пилића 22,50x133,95 и силос пречника 3,00м.,
5. Капацитет фарме: мах. 40.000 комада по туриусу,
6. Приступ објектима: са некатегорисаног пута (к.ч. 241), а саобраћајне површине унутар комплекса извести према Стручном мишљењу и УТ условима,
7. Локација објекта, хоризонтални габарити објекта, грађевинска и регулациона линија у свему према графичком приказу из Стручног мишљења и УТ-их услова урађених од стране „Атриј“ д.о.о. Добој, под бројем: СМУТУ 161-12/24АТ од децембра 2024. године,
8. Посебни услови:
 - 8.1 - Извршити цијепање парцеле означене као к.ч. бр: 252 и формирати нову грађевинску парцелу према плану парцелације из Стручног мишљења и УТ-их услова урађених од стране „Атриј“ д.о.о. Добој, под бројем: СМУТУ 161-12/24АТ од децембра 2024. године,
 - 8.2 - Потребна је израда слабората о геотехничким и геомеханичким испитивању гла.
 - 8.3. Потребна је израда пројекта уређења грађевинске парцеле у оквиру главног пројекта или посебне књиге према Стручном мишљењу и УТ-их условима.

Саставни дио локацијских услова су:

1. Стручно мишљење и УТ услови урађени од стране „Атриј“ д.о.о. Добој, под бројем: СМУТУ 161-12/24АТ од децембра 2024. године;
2. Копија катастарског плана издата од стране Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, Подручна јединица Пелагићево под бројем: 21.56-952.1-2-1-110/2024-1 од 21.10.2024. године;
3. Посједовни лист, број 335, издат од стране Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове, Подручна јединица Пелагићево под бројем: 21.56-952.1-1-389/2024-1 од 21.10.2024. године;
4. Изјаве.

Локацијски услови представљају основ за израду техничке документације и издавање одобрења за изградњу објекта фарме бројлера.

Уз захтјев за издавање одобрења за изградњу инвеститор доставља:

- Техничку документацију, односно главни пројекат за изградњу објекта са пројектом вањског уређења и са пратећим прилозима и елаборатима,
- Извјештај о контроли техничке документације,
- Извјештај и потврду о извршеној нострификацији (у случају из чл. 102, став 4. Закона о уређењу простора и грађењу РС),
- Еколошку дозволу,
- Водопривредну сагласност,
- Електроенергетску сагласност,
- Противпожарну сагласност на пројектоване мјере заштите од пожара,
- Пољопривредну сагласност,
- Елаборат о геотехничком и геомеханичком испитивању тла,
- Доказ о ријешеним имовинско-правним односима,
- Доказ о уплати доприноса од 0,3% од предрачунске приједности грађевинских радова за финансирање премјера и успоставе катастра некретнина,
- Доказ о уплати таксе (Административне).

Локацијски услови важе до доношења новог планског акта, а уколико инвеститор не поднесе захтјев за издавање одобрења за грађење у року од годину дана од дана издавања локацијских услова, прије подношења захтјева за издавање одобрења за грађење дужан је затражити увјерење да издати локацијски услови нису промјенени.

Општинска административна такса наплаћена по тарифном броју 10. ООАТ-а, у износу од 100,00 КМ.

Достављено:

1. „доо „АНДРИЋ-ФАРМ“, Орлово Поље
2. Евиденцији,
3. Урб. грађ. инспекцији,
4. Архиви.

В.Д. НАЧЕЛНИК ОДЈЕЉЕЊА

Горан Јовановић

UGOVOR O TOVU BROJLERA 07-47/22

Zaključen između:

„Perutnina Ptuj S“ d.o.o. Srbac, Povelich bb, JIB broj: 4401279920006,
PDV broj: 401279920006, koga zastupa direktor društva Velibor Popović
(u daljem tekstu: Organizator proizvodnje)

i

ANDRIĆ-FARM d.o.o. Pelagićevo, Orlovo Polje, Parići 34, Pelagićevo,
PDV broj: 403969770000, odgovorno lice - Andrić Predrag, JMBG:
0704982181965, L.K. broj: 01131024A (u daljem tekstu: Kooperant)

PREDMET UGOVORA

Član 1.

Predmet ugovora je poslovna saradnja, koja se odnosi na sve radnje koje su u vezi sa organizovanjem tova brojlera za klanje, kao i zajednička ulaganja u tov brojlera.

Član 2.

Ugovorne strane prihvataju obaveze, odgovornosti i prava koja proizilaze iz ovog Ugovora.

Dodatne obaveze, odgovornosti i prava, koja nisu definisana Ugovorom, se mogu naknadno definisati aneksom ugovora između Organizatora proizvodnje i Kooperanta.

OBAVEZE ORGANIZATORA PROIZVODNJE

Član 3.

Organizator proizvodnje se obavezuje obezbijediti:

- jednodnevne brojlere odgovarajućeg kvaliteta i u odgovarajućoj količini, prema kapacitetu farme Kooperanta, koji su u vlasništvu Organizatora proizvodnje tokom trajanja cijelog turnusa odnosno tova brojlera. Kapacitet farme će se određivati na osnovu stanja pojidbenog kapaciteta, hranidbenog kapaciteta, sistema za grijanje, ventilacije i kapaciteta hlađenja u ljetnom periodu.

- Organizator tova, unutar jedne godine, planira realizirati okvirno 6 turnusa, a ne manje od 4 što će zavisi od prosječno realiziranih rezultata u predhodnim turnusima. U primjeru odstupanja od ugovorenih normativa koja su veća od -3 %, a da pri tome nije evidentiran opravdani uzrok, organizator tova zadržava pravo da umanji broj turnusa.
- stočnu hranu zagarantovanog kvaliteta prema normativima utroška određenim od strane Organizatora proizvodnje, a koji su definisani u Prilogu 1. ovog Ugovora,
- prevoz jednodnevnih brojlera, stočne hrane i utovljenih brojlera,
- obezbjeđuje veterinarski nadzor nad farmama, što će biti evidentirano u proizvodno-tehnološkom kartonu,
- obezbjeđuje osnovnu veterinarsku zaštitu u vidu vakcina, u vrijeme određeno od strane veterinarske službe,
- obezbjeđuje sredstva za dezinfekciju farme prije useljenja,
- obezbjeđuje uzorkovanje i analize po potrebi na Veterinarskom institutu „Dr Vaso Butozan“ u Banjoj Luci ili Veterinarskom zavodu „Slaven“ Banja Luka kao i sve ostale radnje koje se trebaju izvesti, a koje su obaveza veterinarske službe,
- preuzima ispravno utovljene brojlere u cjelokupnoj količini od Kooperanta. Prilikom utovara pilića obezbjedi adekvatnu količinu ambalaže, zavisno od godišnjeg doba i težine utovljenih pilića. Transportna ambalaža treba da ispunjava uslove za bezbjedan transport i očuvanje kvaliteta transportovanih brojlera
- obaveza Organizatora proizvodnje je da preuzme na sebe plaćanje veterinarskog uvjerenja za jednodnevne brojlere
- obavezuje se napraviti obračun tova i isplatiti sve dogovorene obaveze prema Kooperantu.
- da se u obračunu tova posebno iskažu i dostave Kooperantu konfiskat, škart i transportno uginuće, koje će biti priznato do visine od 0,25% od broja isporučenih brojlera.

OBAVEZE KOOPERANTA

Član 4.

Kooperant se obavezuje obezbijediti:

- objekat za tov sa opremom, koji zadovoljava sve građevinsko-tehnološke, tehničke uslove i ekološke uslove, kao i dokumentaciju vezanu za upotrebu farme,
- pranje, čišćenje i dezinfekciju u skladu sa uputama Organizatora proizvodnje, o čemu će isti vršiti kontrolu prema vlastitom nađenju. U slučaju da se utvrdi da Kooperant ne vrši pranje, čišćenje ili dezinfekciju na propisan i bezbjedan način, te samim tim ne stvori uslove za pravilan

prijem jednodnevnih pilića, Organizator proizvodnje ima pravo zaustaviti i odgoditi useljaj dok se ne stvore propisani uslovi,

- zagarantovane optimalne uslove za tov brojlera, što podrazumjeva postojanje adekvatnih prostoriya, pojidbenog i hranidbenog sistema, sistema za grijanje i ventilaciju i posjedovanje odgovarajućeg agregata,
- rad u farmi za vrijeme tova na način zahtjevan tehnologijom i veterinarskim pravilima,
- stelju određenog kvaliteta i količine,
- materijalne troškove proizvodnje, kao što su: električna energija, voda, ogrev, zaštitna sredstva pri radu, kao i pravovremeno održavanje i popravljivanje opreme,
- zaštitu od toplotnog udara u ljetnom periodu,
- pražnjenje farme-kupljenje i utovar utovljenih brojlera praznih želudaca i voljki na propisan način od strane stručne službe, da bi se izbjegla eventualna oštećenja prilikom utovara,
- da prilikom isporuke ne vrši utovar škart brojlera, težina ispod 1,4 kg/kom, u protivnom takvi pilići neće biti uračunati u ukupnu težinu isporučenih brojlera, a u skladu sa pravilima o klanju utovljenih brojlera,
- Kooperant može izraziti sumnju na kvalitet jednodnevnih brojlera i stočne hrane, pri čemu je obavezan obavjestiti stručne službe Organizatora proizvodnje ili stručne službe dobavljača jednodnevnih brojlera i stočne hrane i to u roku od 24 sata od momenta kada se sumnja na kvalitet uoči. Na taj način se stvaraju uslovi da se stanje pravilno isprati i evidentira i u slučaju da se zajednički od strane Kooperanta, Organizatora proizvodnje i dobavljača zapisnički ustanovi problem, može se koristiti kao predmet za obračun odštete.

ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 5.

Dokumentaciju koja će pratiti tov brojlera i koja će se koristiti pri konačnom obračunu sačinjavaju: otpremnica za jednodnevne brojlere, otpremnice i odvage za stočnu hranu i utovljene brojlere, proizvodno-tehnološki karton, izjava o prehrambrenom lancu, zapisnik o ulaznom kvalitetu na klaonicu koji je definisan u Prilogu 2. ovog Ugovora, kao i drugi zapisnici koji će se praviti po potrebi.

Član 6.

Kooperant je dužan isporučiti na klaonicu cjelokupnu useljenu količinu brojlera, umanjenu za procent uginuća i škartnih pilića, koji je predviđen proizvodnim normativima i iznosi maksimalno 3,9 % od useljenog broja pilića. Isporuka će se vršiti prema dinamici koja će biti određena od strane Organizatora proizvodnje,

a dodatne troškove prilikom transporta stočne hrane i utovljenih pilića će snositi Kooperant, u visini preračunate štete.

U slučaju kašnjenja kamiona na klaonicu iz razloga kašnjenja utovara na farmi u vremenu dužem od 15 min u odnosu na najavljeni termin, a da pri tome klaonica ne može organizovati proizvodnju na drugi način, Kooperant će plaćati štetu od 1500 KM za svaki sat stajanja.

Prosječna planirana težina pilića prilikom isporuke je 2,3 kg žive težine po komadu, što će i određivati dužinu tova, koja će se planirati na prosječno 40 dana tova.

U slučaju da se ukaže potreba na klaonici za isporukom pilića pri manjoj prosječnoj težini, Kooperantu će preostali dio pilića biti zadržan duže u farmi.

Član 7.

Veterinarski nadzor i troškovi preventivne zaštite su obaveza Organizatora proizvodnje (Član 3.), a ako se ustanovi da je do dodatnog troška liječenja došlo zbog nepoštivanja tehnoloških zahtjeva ili veterinarskih pravila od strane Kooperanta, sve dodatne troškove će snositi Kooperant.

Veterinarska služba Perutnina Ptuj S doo Srbac i Veterinarski institut „Dr Vaso Butozan“ Banjaluka su zaduženi i ovlašteni da daju nalaz i izvještaj o stanju u farmi, kao i o eventualnim oboljenjima.

Kooperant može nositi uzorak na analizu Veterinarskom institutu „Dr Vaso Butozan“ Banjaluka, prema vlastitom ubjedenju, ali će pri tome sam snositi sve troškove ukoliko se ne potvrde njegove sumnje na kvalitet.

OBRAČUN PROIZVODNJE I NAČIN PLAĆANJA

Član 8.

Ugovorne strane su saglasne da će se obračun proizvodnje izvršiti najkasnije u roku 5 dana od dana isporuke, a plaćanje 50% u roku od 7-10 dana od dana isporuke, a ostatak okvirno do 21-og dana, prema sljedećim uslovima:

- cijena usluge tova iznosi 0,32 KM/kg, što će zavisići od broja bodova koje Kooperant ostvari prilikom isporuke. Bodovnik se nalazi u prilogu broj 2. ovog Ugovora i odnosi se na oštećenja pilića koja su evidentirana od strane tehnološke službe Organizatora proizvodnje,
- ugovorena cijena usluge tova će se uvećati za 0,01 KM/kg za pojedinačnu isporuku kod prosječne težine brojlera koje su više od 2,35 kg/kom,
- ugovorena cijena usluge tova će se uvećati za 0,02 KM/kg za pojedinačnu isporuku kod prosječne težine brojlera koje su više od 2,60 kg/kom,

- cijena usluge tova će se umanjiti za 0,01 KM/kg za pojedinačnu isporuku kod prosječne težine brojlera koje su ispod 2,00 kg/kom,
- cijena usluge tova se neće umanjiti za 0,01 KM/kg u slučajevima da Organizator proizvodnje zahtjeva raniju isporuku pilića, pri čemu se ne ostvari težina 2,0 kg/kom, ali se to neće primjenjivati nakon 38 dana,
- za obračun konverzije će se primjenjivati tablica konverzije u prilogu broj 1. ovog Ugovora, pri čemu će se utrošak hrane vezati za prosječnu ostvarenu težinu,
- u slučaju većeg utroška stočne hrane od predviđenog normativom, Kooperant će nadoknaditi nastalu štetu Organizatoru i to po 0,90 KM/kg više utrošene količine stočne hrane, a u slučaju manjeg utroška Kooperant će naplatiti uštedu stočne hrane po cijeni 0,90 KM/kg,
- dozvoljeno uginuće i škart su maksimalno 3,90%, od useljenog broja pilića (osim škarta nastalog u prvih 7 dana tova), a eventualno isporučeni škart pilići neće biti uračunati u ukupno isporučenu težinu. U slučaju veće broja uginuća ili uštede koja je previđena normativom, cijena jednodnevnog brojlera će iznositi 0,80 KM/kom.

Obje strane su dužne voditi svu evidenciju u skladu sa zakonom i propisima.

PERIOD VAŽENJA UGOVORA

Član 9.

Ugovor se zaključuje na period od 01.03.2022. godine do 31.03.2032. godine. Svi predhodno zaključeni ugovori potpisom ovog ugovora se stavljaju van snage bez obzira u kojoj fazi tova se brojleri nalaze.

Ovaj Ugovor se primjenjuje od datuma definisanog u stavu 1. ovog člana.

Jednostrani otkaz Ugovora može napraviti svaka ugovorna strana, ako se ne ispunjavaju uslovi iz Ugovora, najmanje tri mjeseca prije prestanka ugovorenog tova i poravnanja dugovanja.

Otkaz se mora uložiti drugoj ugovornoj strani u pisanoj formi lično ili putem pošte.

U slučaju nemogućnosti ispunjavanja ugovorenih obaveza, dužnosti i obaveze se prenose na druge članove porodice ili pravne nasljednike, ukoliko su oni u mogućnosti da tove piliće.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Član 10.

Ugovorne strane međusobno dogovaraju za nastalu štetu, ako ne ispunjavaju svoje obaveze prema ovom ugovoru.

U slučaju ponovljenog pozitivnog nalaza na bakterije iz roda *S. Enteritidis* ili *S. Typhimurium* odnosno upućivanja na sanitarno klanje brojlera, Organizator tova ima pravo ne obračunati uslugu tova, kako bi se na taj način solidarno dijelila nastala šteta.

Za svu nastalu štetu, visina štete se određuje komisijski na način da obje ugovorne strane imenuju svoje članove komisije, o čemu se pravi zapisnik. U slučaju da se ne isporuči potrebna količina pilića i ustanovi se da je isporučena trećim licima, Kooperant će plaćati penale u visini od 3,00 KM po kg utovljenog pilića prema prosjeku isporučenih pilića.

Član 11.

Kooperant za neispunjenje obaveza iz ovog Ugovora odgovara svojom imovinom do iznosa štete prouzrokovane društvu zbog neispunjenja obaveza iz Ugovora. Naknada štete će se utvrditi komisijskim zapisnikom.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 12.

Potpisom ovog Ugovora prestaju da važe svi ranije potpisani ugovori između Organizatora proizvodnje i Kooperanta.

U slučaju spora po odredbama ovog Ugovora ugovorne strane će spor riješiti sporazumno, a ukoliko to ne bi bilo moguće, nadležan je stvarno i mjesno nadležan Osnovni sud u Gradišci.

Član 13.

Ugovor je sačinjen u 3 (tri) istovjetna primjerka, od čega Organizator proizvodnje zadržava 2 (dva), a Kooperant 1 (jedan) primjerak.

Datum: 01.03.2022.

Broj: 07-47/22

Datum: 01.03.2022.

Kooperant
ANDRIĆ-FARM doo
Andrić Predrag

Organizator proizvodnje
Perutnina Ptuj S doo Srbac
direktor Veljko Popović

PRILOG BROJ 1. UGOVORA O TOVU BROJLERA

kg/kom	konverzija
manje-1,80	1,65
1,81-1,90	1,68
1,91-1,95	1,7
1,96-2,00	1,72
2,01-2,05	1,73
2,06-2,10	1,74
2,11-2,15	1,75
2,16-2,20	1,76
2,21-2,30	1,77
2,31-2,40	1,78
2,41-2,50	1,79
2,51- više	1,8

Kooperant
ANDRIĆ-FARM d.o.o.
Andrić Predrag

Organizator proizvodnje
Perutnina Ptuj S doo Srbac
Direktor
Velibor Popović

PRILOG BROJ 2 UGOVORA O TOVU BROJLERA
BODOVNIK

ispod 15 bodova	0,24 KM/kg
15-19 boda	0,27
20-24 bodova	0,28
25-29 bodova	0,29
30-34 bodova	0,30
35-39 bodova	0,31
preko 39 bodova	0,32

Način obračuna bodova:

Kod obračuna bodova se vrši brojanje tri puta po sto pilića redom posmatranih, a nakon toga se uzima prosjek tih brojanja. Maksimalan broj bodova je 56.

1. Vanjski izgled pilića: 1 bod

0 bodova- loš vanjski izgled, zaprljani

2. Krila: maksimalno 20 bodova

- 20 bodova- do 17% oštećenja
- 16 bodova- do 18 % oštećenja
- 12 bodova- do 19 % oštećenja
- 8 bodova- do 20 % oštećenja
- 4 boda - do 21 % oštećenja
- 0 bodova- preko 21 % oštećenja

3. Batak: maksimalno 15 bodova

- 15 bodova- do 7,0 % oštećenja
- 13 bodova- do 7,5 % oštećenja
- 11 bodova- do 8,0 % oštećenja
- 9 bodova- do 8,5 % oštećenja
- 7 bodova- do 9,0 % oštećenja
- 5 bodova- do 9,5 % oštećenja
- 3 bodova- do 10,0 % oštećenja
- 0 bodova- preko 10 % oštećenja

4. Prsa: maksimalno 10 bodova

- 10 bodova- do 0,3 %
- 8 bodova- do 0,8 %
- 6 bodova- do 1,3 %
- 4 boda- do 1,8 %
- 2 boda- do 2,3 %
- 0 bodova- preko 2,3 %

5. Žutjevi: maksimalno 10 bodova

- 10 bodova- bez žutjeva
- 9 bodova- do 0,5 %
- 8 bodova- do 2,0 %
- 7 bodova- do 3,5 %
- 6 bodova- do 5,0 %
- 5 bodova- do 7,0 %
- 4 boda- do 9,0 %
- 3 boda- do 11,0%
- 2 boda- do 13,0%
- 1 bod- do 15,0%
- 0 bodova- preko 15,0 %

U slučaju napunjenosti više od 50% voljki će se odbijati 3% ukupne težine, a u slučaju napunjenosti želuca 1 % kod završne isporuke brojlera iz farme, redom uzetih uzoraka na liniji evisceracije. Po tovaru minimalno dva broja po minimalno 30 uzorka.

Kooperant

Velibor Popović

7. Ugovor o odvozu otpada kao i otpada animalnog porijekla

www.vienatour.net
vienatour@live.com
Tel: 054/859-110
Fax: 054/859-111
Mob: 065/511-211
065/402-900

UGOVOR broj 16-3 / 18

Zaključen dana 10.01.2018. godine, između sledećih ugovornih strana:

1. DOO „VIENA TOUR“ Lončari, Cara Lazara 26, koje zastupa direktor Ristančić Petar (u daljem tekstu vršilac usluga) i
2. ANDRIĆ-FARM DOO iz Orlovog Polja, Parići 34, Opština Pelagićevo, PDV: 403969770000, JIB: 4403969770000, zastupanog po direktoru Predrag Andrić (u daljem tekstu korisnika usluga).

PREDMET UGOVORA: Odvoz i neškodljivo saniranje otpada iz poslovnog prostora kao i otpada animalnog porijekla nastalog u živinarskoj proizvodnji Andrić-Farm d.o.o.

Član 1.

Korisnik usluga ustupa, a izvršilac usluga prihvata da vrši odvoz i saniranje otpada kontinuirano, u svemu kako je propisano i regulisano Odlukom o komunalnom redu i sanitarnom minimumu (Sl.glasnik Opštine Šamac 8/07).

Član 2.

Za izvršene usluge iz prethodnog člana korisnik ima obavezu plaćati iznos od 15,00 KM (slovima: Petnaest KM sa PDV-om).

Plaćanje usluge korisnik vrši do 10-tog u mjesecu za tekući mjesec.

Plaćanje se vrši gotovinski ili uplatom na račun broj Nova Banka A.D: 555-003-00163755-08 na ime VIENA TOUR d.o.o, Lončari bh.

Član 3.

Svaka odobrena promjena cijene usluga odvoza otpada će biti uredno primijenjena, odnosno automatski i iznos iz Člana 2. ovog ugovora računajući od dana promjene cijene, s tim da se o tome korisnik usluga pismeno mora obavijestiti.

Član 4.

Izvršilac usluga mora uslugu vršiti kvalitetno u protivnom korisnik stiče pravo na prigovor. Odvoz otpada porijeklom iz poslovnog prostora će biti vršen jednom nedjeljno a otpada animalnog porijekla po potrebi korisnika usluge uz dodatnu naknadu usluge.

Član 5.

U slučaju ne izmiravanja obaveza plaćanja 3 (tri) mjeseca uzastopno, vršilac usluga će smatrati ovaj Ugovor raskinutim i o tome obavijestiti Komunalnu inspekciju Opštine Šamac.

Član 6.

Korisnik usluge je obavezan obezbijediti da do odvoza otpad animalnog porijekla bude prikupljen i čuvan u skladu sa bio-sanitarnim zahtjevima.

Član 7.

Imalac poslovnog prostora je dužan u slučaju prestanka korišćenja, prodaje ili iz-najmljivanja istog da obavesti izvršioca usluga, u protivnom sam snosi obaveze po ovom Ugovoru.

Član 8.

U slučaju spora po ovom Ugovoru, isti će se rješavati sporazumno u protivnom spor rješava nadležan sud u Modriči.

Član 9.

Ovaj Ugovor je sačinjen u 2 (dva) istovjetna primjerka od kojih svaka strana zadržava po jedan primjerak.

Prava i onaveze iz ovog Ugovora počinju od dana potpisivanja.

KORISNIK USLUGA:

www.vienatour.net | E-Mail: vienatour@live.com | Tel: 054/859-110 | Mob: 065/511-211 | 76278 Lončari,
Ul.Cara Lazara 26 | Matični broj: 1308963 | Poreski broj: 4400416480004
PDV-broj: 400416480004
Nova banka A.D.: 555-003-00163755-08

Prilog br. 8

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.4.1-96-50/25

Датум: 28.05.2025. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, рјешавајући по захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину носиоца пројекта „Андрић-Фарм“ д.о.о. Пелагићево, о утврђивању обавезе спровођења процјене утицаја и прибављања студије утицаја на животну средину за пројекат изградње фарме за тов пилића, укупног капацитета 40 000 комада по турнусу, на к.ч. број 251 и дијела к.ч. број 252, К.О. Орлово Поље, општина Пелагићево, а на основу члана 66. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 3. став 1. тачка з) подтачка 5) алинеја 1) Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“ бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 115/18, 111/21, 15/22, 56/22, 132/22 и 90/23), д о н о с и

РЈЕШЕЊЕ

1. Носилац пројекта „Андрић-Фарм“ д.о.о. Пелагићево, није дужан спроводити процјену утицаја на животну средину, нити прибављати студију утицаја на животну средину за пројекат изградње фарме за тов пилића, укупног капацитета од 40 000 комада по турнусу, К.О. Орлово Поље, општина Пелагићево.
2. Носилац пројекта је дужан покренути поступак за издавање еколошке дозволе у Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију за пројекат из тачке 1. за активност одређену овим рјешењем и локацијским условима, у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине.
3. Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе морају бити усклађени са мишљењем Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завода за заштиту културно - историјског и природног наслеђа, те мишљењем Општине Пелагићево.
4. Ово рјешење важи двије године од дана доношења.
5. Ово рјешење се доставља свим странкама које су узеле активно учешће у предметном поступку и објављује на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију.
6. Административна такса за издавање овог рјешења обрачуната је и уплаћена у износу од 50,00 КМ.

Образложење

Дана 02.08.2024. године носилац пројекта „Андрић-Фарм“ д.о.о. Пелагићево, обратио се Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију, са захтјевом за претходну процјену утицаја на животну средину за пројекат изградње фарме за тов пилића, укупног капацитета од 40 000 комада по турнусу, К.О. Орлово Поље, општина Пелагићево. Уз захтјев су достављени Подаци о предметном пројекту, израђени од стране лиценцираног правног лица „УНИС“ Институт за екологијум заштиту на раду и заштиту од пожара, Источно Сарајево-Пале, а чији садржај је прописан чланом 64. Закона о заштити животне средине.

У достављеним подацима уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину наводи се да предметна фарма обухвата раван терен, погодан за изградњу траженог објекта, без могућности појаве клизишта и плављења. Предметне парцеле су неизграђене као и земљиште које окружује предметну фарму. У ширем окружењу присутни су стамбени објекти и пословно-економски објекти. Производни процес се састоји од довођења једнодневних пилића, те њиховог товења у циклусу од 42 дана до циљане тежине.

Саставни дио производног процеса су: анекс са просторијама за командну таблу-уређај и електроормар, просторије за надзор над товом, простор за смјештај уређаја за припрему воде, простор за испоруку пилића и слично. Непосредно пред улаз у објекат постављене су дезобаријере за дезинфекцију изграђене од бетона, најчешће од 1 % NaOH. Од средстава за биозаштиту у предметној фарми, користиће се средства за дератизацију, дезинфекцију и дезинсекцију, средства за одржавање хигијене. Улаз у фарму обезбјеђен је преко тријемова, и два улаза са чеоне стране директно у фарму. Са десног тријема се улази у командну собу која има и директан улаз на фарму. На бочним странама су клима коморе у које се улази са тријемова. Са једне стране уз клима комору предвиђен је силос за храну. Објекат фарме има улаз са бочне стране предвиђен за транспорт пилића. Додатно двоје врата служе за потребе евакуације.

Општи услови гајења током процеса производње обухватају: припрему објекта за насељавање, насељавање, успостављање евиденције, обезбјеђење и контрола амбијенталних услова, освјетљење објекта, систем храњења и појења. Због посебне осјетљивости једнодневних пилића, неопходно је поставити систем за загријавање, те ће се обезбједити температура ок 35 °C у периоду усељавања једнодневних пилића. Како пилићи расту, периодично се смањује и температура просторије за 2 °C седмично. Предвиђено је постављање одговарајуће вентилације, која се вршити измјену ваздуха и одржавање одговарајуће влажности ваздуха на нивоу нижем од 65 %. Простор ће се освјетлити вјештачким освјетљењем. Сваки од датих система је аутоматизован процес, који ће се контролисати путем командне плоче.

Простирка која се користи у подном систему, као топлотни изолатор и хидрофилна маса, а прави се од меканог дрвета, сјецкане пшеничне и ражене сламе, љуске сунцокрета, бундеве и сличног материјала, одржава се у растреситом стању и мијења се за сваки турнус, а дебљине је од 3-5 cm у љетњем и 5-8 cm у зимском периоду.

Технолошки поступак узгоја товних пилића одиграва се у фазама: транспорт и пријем једнодневних пилића, тов и испорука утовљених пилића. Једнодневни пилићи се усељавају у простор фарме, претходно очишћен, дезинфикован, са простирком од сјецкане сламе.

У првој фази ова пилића, примјењује се концентровано храниво, такозвани стартер, у периоду од 14 дана, све до достизања тежине пилића око 500 g. Наредни период траје 21 дан, а као храниво примјењује се гровер, до достизања тежине око 2,1 kg. Дата хранива у свом саставу садрже и примјесе, рибље уље, рибље брашно, месно-коштано брашно, које пилећем месу дају непријатан мирис, те се ради тога исхрана пилића у последњој фази заснива на такозваном финишеру, у којем долази до исчишћавања пилића у периоду око 7 дана.

Процес напајања и исхране је аутоматизован. Вода ће се обезбједити из бунара, а иста ће се контролисати. Напајање се одвија путем појилаца које се постављају на сваких 80 пилића. Обавезно је спровођење програма вакцинације у складу са прописаним програмом, а у сарадњи са надлежном ветеринарском службом.

У току разматрања и одлучивања о захтјеву Министарство је, у складу са чланом 65. Закона о заштити животне средине, доставило захтјев са документацијом на мишљење субјектима: Министарству здравља и социјалне заштите, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичком заводу за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и Општини Пелагићево.

Истовремено, о поднесеном захтјеву за претходну процјену утицаја на животну средину, Министарство је дана 16.04.2025. године обавијестило јавност и заинтересовану јавност објављивањем информација и постављањем података о предметном пројекту на службеној интернет страници Министарства. Заинтересована јавност могла је да изврши увид у садржину захтјева и достављене Податке, те да достави мишљење, примједбе и сугестије у року од 15 дана од дана објављивања овог обавјештења.

У остављеном року мишљење на захтјев и документацију доставили су: Министарство здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републички завод за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и Општина Пелагићево.

Министарство здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ „Институт за јавно здравство Републике Српске“ у стручном мишљењу број 500-3688-1/25, са јавно - здравственог становишта наводи следеће: „Увидом у достављену документацију се уочава да се ради о фарми за тов пилића „Андрић-Фарм“ у општини Пелагићево, око 5 km од центра, на ријеђе насељеном подручју, а у оближњем окружењу су пољопривредне обрадиве површине и домаћинство власника са другом фармом (87 m) са индивидуалним стамбеним објектима (око 439 m/432 m/443 m). Објекат је обухвату Просторног плана општине Пелагићево 2012-2032. година.

Подаци за претходну процјену су свеобухватни и у њој су разрађени потенцијални ризици, описани штетни утицаји на окружење и начин њиховог смањења на мјесту стварања, те предложене мјере смањења и превенције. Санитарне отпадне воде се одлажу на хигијенски начин у септичку јаму, а воде падавина са манипулативних површина у сусједне обрадиве површине власника. Депонија стајњака се врши на сусједној фарми на адекватан начин, а при манипулацији и транспорту до/од лагуне могућа је контаминација са извјесним количинама подземних вода и тла. Извршена индикативна мјерења квалитета ваздуха према захтјевима Уредбе о вриједностима квалитета ваздуха ("Службени гласник Републике Српске", број 124/12), указују да нема загађења и измјерене концентрације SO₂, CO, NO₂, NH₃ и суспендованих честица (PM₁₀) су значајно испод законски дефинисаних максималних вриједности, док бука која се повезује са радом вентилатора има измјерене вриједности (65 dB) које га сврстава у 4. зону (Подручја мјешовите намјене-подручја већинске пословне намјене: пословно-стамбена, трговачко-стамбена подручја) и подручја непосредно уз магистралне и главне саобраћајне саобраћајнице према Правилнику о граничним вриједностима интензитета звука ("Службени гласник Републике Српске", број 2/23). Квалитет воде из бунара са хидрофором који се користити у објектима није приказан, али оцјену квалитета воде за пиће која ће се користити у предметним објектима за пилиће треба вршити према Правилнику о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 88/17, 97/18 и 93/23), јер се неисправност воде повезује са стомачним тегобама код

пилића и слабијим напретком. У води за пилиће пратити следеће физичко-хемијске параметре: мутноћу, рН, оксидоредукциони потенцијал, оксидативност, садржај амонијака, нитрите, нитрате, гвожђе, манган, хлориде, садржај калцијума, магнезијума, електролитичку проводљивост, укупну тврдоћу воде, сулфата, цинка, бакра, олова, натријума, и микробиолошка исправност, који улазе у оцјену здравствене исправности воде која се користи на фарми пилића, а према међународним стандардима за воде ове намјене слаже са ЕУ захтјевима. Табела са категорисаним врстама отпада према Правилнику о категоризацији и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15, 79/18) је наведена и табеларно су приказане категорије опасних отпадних материје које ће се кроз уговорени одвоз за поједине врсте продукovanог отпада вршити са лиценцираним правним лицем и Ветеринском станицом која је надлежна за предметну фарму, али и извјештавају надлежних установа. Именовати лице одговорно за управљање отпадом, изградити План управљања отпадним материјама на простору предметне фарме и водити уредну дневну евиденцију о генерисаним врстама отпадних материја у складу са Каталогом отпадних материја и важећом законском регулативом. Потребно је спријечити контаминацију земљишта са азотним материјама и фосфором, односно стварање нитратних осјетљивих земљишта (Нитратна Директива 91/676/ЕЕЦ), због чега је мјесто за одлагање гуане потребно држати под контролом. Диспозиција отпадних технолошких вода (висок број фекалних бактерија и присуство дезинфекционих средстава) уклањати на хигијенско-санитарни начин, као и пилећи фецес са стељом након завршеног турнуса. Од стране Свјетске здравствене организације (СЗО) се наводи да је неопходно спречавати настајање осјетљивих нитратних подручја због тзв. „синдрома плавих беба“, када се умјесто оксидогеоглобина ствара метхеоглобин и процес ћелијске респирације не одвија на адекватан начин, па дјеца добијају плаву цијанотичну боју коже и слезницу.

Закључно мишљење:

Пошто су подаци за претходну процјену утицаја на животну средину покрили све сегменте заштите животне средине, рад фарме се може организовати уз минимално загађење те студију утицаја на животну средину није потребно израђивати. Проводити редовно ДДД мјере заштите здравља људи и животиња у оквиру противепидемијских мјера. За сусједне објекте око фарме поред буке вентилаторе предмет жалбе може бити неугодни мирис са фарме нарочито током љетних спарних мјесеци са високим температурама због чега се препоручује дезодорација и освјетавање ваздуха на изласку из тунских отвора вентилатора. Оцјену квалитета воде за пиће која ће се користити у предметним објектима за тов пилића према Правилнику о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 88/17, 97/18 и 93/23). У заштити јавног здравља потребно је слиједити смјернице политике Здравље 2020. Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске које као и СЗО заступа тезу да је здравље у свим политикама, те је потребан већи ниво одговорности свих сектора. Инвеститор је дужан за запослене на фарми поред личних и колективних мјера заштите обезбједити периодичне прегледе радника у надлежној установи.“

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у мишљењу број: 12.03.5-330-1031/25 наводи: “Прегледајући понуђене документе, пажњу смо усмјерили на рјешења која су дата за коришћење и заштиту вода и пољопривредног земљишта, а у надлежности су нашег Министарства. С обзиром на то да се ради о претходној процјени утицаја на животну средину, на основу доступних података, мишљења смо да је садржај документације прихватљив, с тим да се уобзире следеће: у наредним фазама понудити рјешење за одвођење и третман отпадних вода са радних површина, као и платоа за складиштење пилећег стајњака, а које ће бити у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема градске канализације („Службени гласник Републике Српске“, број 68/01). Осигурати да вода која се користи

за чишћење објеката прије испуштања испуњава критеријуме дате Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“ број 44/01).

С обзиром да ће изградњом објеката за тов пилића доћи до промјене намјене на предметном земљишту, те је потребно приступити прибављању пољопривредне агласности у складу са чланом 27. и 34. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, бр. 93/06, 86/07, 14/10, 5/12, 58/19, 119/21 и 106/22). Ефикасно планирање и спровођење мјера заштите вода и земљишта неопходно је континуирано спроводити, примјеном одговарајућих рјешења наведених достављеним документом, којим ће се штетни утицаји свести у законски прописане норме и на тај начин сачувати еколошки капацитет животне средине.“

Републички завод за заштиту културно - историјског и природног наслеђа у свом мишљењу број: 07/625-303/25 наводи: „Изградња објекта за узгој бројлера са пратећим садржајима планирана је на земљишту означеном као к.ч. број 251 и дијелу к.ч. број 252 К.О. Орлово Поље, општина Пелагићево. На сусједној парцели већ егзистирају и функционишу два објекта исте намјене. Увидом у Регистар заштићених природних добара и другу документацију Завода, утврђено је да се предметна локација не налази у заштићеном природном подручју или подручју планираном за заштиту. Такође је утврђено да у обухвату утицаја предметног пројекта нису евидентиране друге природне вриједности. Имајући у виду наведено, процјењујемо да се предметно постројење може изградити и пустити у рад, са становишта заштите природе уз обавезу придржавања свих мјера за спречавање, смањивање, ублажавање или санацију штетних утицаја на животну средину, прописаних претходном процјеном утицаја на животну средину. Поред наведеног, установљено је да се предметна фарма и шири приоизводни комплекс ни данас немају формиран зелени појас, у сврху смањења утицаја на животну средину, те поред мјера наведених у претходној процјени предлажемо сљедеће мјере:

- редовно одржавати зелене површине у кругу комплекса, како би се спријечило ширење инвазивних и страних врста;
- на мјестима гдје је могуће, у кругу комплекса и на његовим ободима потребно је формирати засаде дрвећа. Уколико због недостатка простора није могуће формирати вишередни засад дрвећа, а да би се постигла што боља функција заштите, приједлог је да се засади образују од што више врста дрвећа различитих особина (брзине раста, висине, густине и облика крошње) и изврши садња дрвећа што већег пречника крошње у једном реду и мањег у два реда. Да би се остварила заштита и у току зимског периода, поред лишћарских, потребно је учешће зимзелених и четинарских врста.

На основу прегледа документа и увида у документацију Завода, утврђено је да на предметном обухвату нису евидентирани археолошки локалитети нити објекти градитељског наслеђа. Обавеза носиоца пројекта је да у складу са чланом 53. Закона о културним добрима, уколико у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, одмах без одлагања прекине радове и обавјести Завод, те да предузме мјере да се налаз не уништи и не оштети и да се сачува на мјесту и у положају у коме је откривен.“

Одјељење за општу управу и просторно уређење, Општина Пелагићево у мишљењу број 03-96-1/25 наводи: „Мишљења смо да се пројекат може реализовати на назначеној локацији. Такође смо мишљења да није неопходно радити процјену утицаја на животну средину јер је капацитет фарме испод утврђених прагова и да је процјена утицаја на животну средину рађена за фарме у непосредној близини ове локације и истог власника, те је Министарство донијело Рјешење о одобравању исте. Мишљење се издаје у сврху претходне процјене за фарму за узгој бројлера у Орловом Пољу, општина Пелагићево.“

У законом предвиђеном року, а ни до дана доношења рјешења није било примједби, коментара и сугестија јавности и заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију достављену Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију.

Размотривши захтјев и Податке достављене уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину, као и благовремено достављена мишљења Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичког завода за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и Општине Пелагићево, а на основу одредби чланова 64. 65. и 66. Закона о заштити животне средине и члана 3. Правилника о пројектима за које се спроводи процјена утицаја на животну средину и критеријумима за одлучивање о потреби спровођења и обиму процјене утицаја на животну средину, Министарство је одлучило као у диспозитиву рјешења из следећих разлога:

У достављеним Подацима уз захтјев за претходну процјену утицаја на животну средину описани су утицаји пројекта на елементе животне средине. Оцјењено је постојеће стање просторног обухвата, мјерењем нивоа буке и индикативним мјерењем квалитета ваздуха, утврђен је степен зрачења, бонитет и намјена земљишта, приказани су подаци о заштићеним подручјима. Дефинисани су утицаји предметног пројекта на животну средину у виду очекиваних емисија у ваздух, могући утицаји буке, утицаји на воде и земљиште, могући утицаји при настанку чврстог отпада, утицаји на флору и фауну подручја, могући утицаји у ванредним ситуацијама и слично. Предложене су мјере за спречавање, смањење или уклањање штетних утицаја пројекта на животну средину.

У Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе приказане се подаци о количини и маси товних пилића према фазама узгоја, како би се утврдили оптимални услови узгоја пилића и избјегла пренасељеност, што може допринијети развоју негативних ефеката на производни процес и саму околину, уз појаву инфекције и угинућа јединки. Имајући у виду да приликом чишћења објекта фарме на крају турнуса настају велике количине ђубрица, неопходно је да се изради План коришћења и примјене кокошијег ђубрива и придржавати се основних принципа добре пољопривредне праксе у коришћењу ђубрива. Како би се утврдила оптерећеност животне средине датог подручја, идентификоваће се удаљености и међусобна дјеловања пројекта ове природе.

Овим Рјешењем се од носиоца пројекта тражи да се при изради Доказа уобзире и захтјеви приложени у мишљењима субјеката који су саставни дио овог рјешења. Неопходно је извршити анализу воде за пиће, чији квалитет мора испуњавати одредбе прописане Правилником о здравственој исправности воде намјењене људској потрошњи. У Доказима ће се понудити рјешења за одвођење и третман отпадних вода са радних површина и платоа за складиштење пилећег стајњака. Вода која се користи за чишћење објеката прије испуштања мора испуњавати критеријуме дате Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде.

Министарство је закључило да се све мјере заштите животне средине које укључују и усклађивање са мишљењима других надлежних органа достављених у поступку претходне процјене утицаја на животну средину, могу прецизирати у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе, а мјерама које садржи еколошка дозвола се утицаји на животну средину из активности предметних објеката могу смањити или свести на најмању могућу мјеру, због чега је и одлучено да спровођење процјене утицаја на животну средину није потребно.

Подаци достављени уз захтјев за претходну процјену су написани стручним техничким језиком, са текстуалним, нумеричким и графичким подацима како прописује члан 64. став 4. Закона о заштити животне средине, а мјерама које садржи еколошка дозвола се утицаји на животну средину из активности предметних објеката могу смањити или свести на најмању могућу мјеру, те је одлучено да спровођење процјене утицаја на животну средину и прибављање Студије утицаја није потребно.

У складу са чланом 66. став 1. тачка б) и став 4. Закона о заштити животне средине, рјешење којим се утврђује да спровођење процјене утицаја и прибављање студије утицаја на животну средину није обавезно, важи двије године од дана његовог доношења.

У складу са чланом 66. став 7. Закона о заштити животне средине ово рјешење Министарство доставља носиоцу пројекта и у складу са чланом 65. став 1. наведеног закона, Министарству здравља и социјалне заштите, Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичком заводу за заштиту културно - историјског и природног наслеђа и Општини Пелагићево. Рјешење се такође поставља и на службеној интернет страници Министарства, у периоду од 30 дана од достављања рјешења носиоцу пројекта.

У складу са Законом о административним таксама, а по тарифном броју 68. („Службени гласник Републике Српске“ бр. 100/11, 103/11, 67/13 и 123/20), уз захтјев је приложен доказ да је уплаћен износ од 50,00 КМ за издавање рјешења о претходној процјени утицаја на животну средину.

Ово рјешење је коначно у управном поступку и против истог није дозвољена жалба. Против овог рјешења може се покренути управни спор код Окружног суда у Бања Луци, тужбом која се подноси у року од 30 дана од дана достављања рјешења. Тужба се предаје у потребном броју примјерка таксирана са износом од 100,00 КМ судске таксе непосредно суду или му се шаље поштом препоручено. Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. „Андрић-Фарм“ д.о.о. Пелагићево
 Ул. Орлово Поље, Парић 34, Пелагићево,
2. Министарству здравља и социјалне заштите,
3. Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде,
4. Републичком заводу за заштиту културно - историјског и природног наслеђа,
5. Одјељењу за општу управу и просторно уређење, Општина Пелагићево
6. Евиденцији,
7. а/з.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ПЕЛАГИЋЕВО
Одјељење за привреду, пољопривреду и
заједничке послове

Број: 05/1-330.1-4/25
Датум: 08.04.2025.год.

Одјељење за привреду, пољопривреду и заједничке послове општине Пелагићево, рјешавајући по захтјеву инвеститора ДОО „АНДРИЋ-ФАРМ“ Орлово поље, улица Парићи бр.34. општина Пелагићево у предмету давања сагласности за промјену намјене пољопривредног земљишта, а на основу члана 34. и 36. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број: 93/06, 86/07, 14/10, 5/12, 58/19, 119/21 и 106/22), те члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/02; 87/07; 50/10 и 66/18) и члана 77. Статута општине Пелагићево („Службени гласник општине Пелагићево“ број: 02/17) д о н о с и :

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се пољопривредна сагласност инвеститору ДОО „АНДРИЋ-ФАРМ“ ЛИБ: 4403969770000, Орлово поље, општина Пелагићево да може извршити промјену намјене пољопривредног земљишта у грађевинско ради изградње фарме пилића за узгој бројлера. Предмет ове сагласности је парцела означена као **к.ч. број: 251 уписана у Посједовни лист број: 335, К.О. Орлово поље, звано "КРАТЕЉ", њива 2. класе у површини од 6.761 м² (шест-хиљада-седамсто-шесдесет-један м²).**

2. Висина накнаде за кориштење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе за њиву 2. класе утврђује се по цијени од 4,291 КМ по м² што укупно износи 29.011,45 КМ за предметну парцелу.

3. Подносилац захтјева **ослобађа се плаћања** накнаде за кориштење пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе у износу од **29.011,45 КМ**, на основу члана 33. и 34., а везано за члан 36. став (1.) тачка б) Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број: 93/06, 86/07, 14/10, 5/12, 58/19, 119/21 и 106/22) гдје се ради о изградњи пољопривредних објеката и изградњи производних објеката у којима се обављају дјелатности из области прерађивачке индустрије, прописане уредбом којом се уређује класификација дјелатности у Републици Српској.

Образложење

Дана 03.04.2025. године Одјељењу за привреду, пољопривреду и заједничке послове обратио се инвеститор ДОО „АНДРИЋ-ФАРМ“ Орлово поље, улица Парићи бр.34 општина Пелагићево, власник поменуте парцеле захтјевом за одобрење промјене намјене пољопривредног земљишта у грађевинско ради изградње фарме пилића за узгој бројлера, на парцели означеној као **к.ч. број: 251, уписаној у Посједовни лист број: 335, К.О. Орлово поље, звано "КРАТЕЉ", њива 2. класе у површини од 6.761 м² (шест-хиљада-седамсто-шесдесет-један м²).**

Уз захтјев за издавање пољопривредне сагласности достављени су:

NETEHNIČKI REZIME

U saglasnosti sa članom 64 Zakona o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS" br. 71/12) i Zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS" br. 79/15, 70/20) izrađena je **PRETHODNA PROCJENA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU** za planirani predmetni objekat - Farma pilića (za uzgoj brojlera) sa pratećim sadržajima, kapaciteta 40 000 brojlera po turnusu, na lokalitetu Orlovo Polje, opština Pelagićevo investitora d.o.o. "Andrić - Farm" Pelagićevo.

Lokacija predmetnog kompleksa objekata nalazi se oko 5 km sjeverozapadno od centra opštine Pelagićevo, u Orlovo Polje. Predmetni lokalitet smješten je u ruralnoj sredini, okružen poljoprivrednim obradivim zemljištem. Najbliži objekat predmetnoj lokaciji (cca 87 m) je Farma pilića koja je u vlasništvu istog investitora. Najbliži stambeni objekat je na cca 432 m vazdušne udaljenosti.

Na predmetnoj lokaciji, odnosno zemljištu označenom kao k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, opština Pelagićevo (kopija katastarskog plana u prilogu ovog dokumenta).

Namjena objekta je ekonomski objekat - farma pilića (za uzgoj brojlera) sa pratećim sadržajima. Objekat farme i prateći objekti su slobodnostojeći, trajnog karaktera. Planirani ukupni kapacitet farme je 40 000 brojlera po turnusu.

Odvodnja tehnoloških otpadnih voda od pranja objekta nakon svakog turnusa, kao i odvodnje fekalnih voda biće riješeno izgradnjom vodonepropusne septičke jame i lagune - taložnik - prečišćać za otpadne vode.

Teren na lokaciji je ravan i pogodan za izgradnju traženog objekta. Ne postoji rizik od plavljenja zemljišta niti pojave klizišta. Veličina i oblik parcele oblikom i dimenzijama zadovoljavaju potrebe za nesmetano održavanje i funkcionisanje predmetnog objekta.

Predmetna lokacija se nalazi u obuhvatu Prostornog plana opštine Pelagićevo (2012 - 2032). Za predmetnu lokaciju nije donesen niti jedan sprovedbeni dokument prostornog uređenja.

Objekat neće biti izgrađen u zoni zaštite prirodnog dobra i nije u koliziji sa planskom dokumentacijom višeg reda, a ima tendenciju prostornog razvoja naselja Orlovo Polje.

Na osnovu predhodno navedenog, a u skladu sa članom 96 stav 7 Zakona o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS" br. 71/12, 79/15 i 70/20) i članom 3 stav 3 tačka 5 Pravilnika o projektima za koje se sprovodi procjena uticaja na životnu sredinu i kriterijumima za odlučivanje o potrebi sprovođenja i obimu procjene uticaja na životnu sredinu ("Sl. glasnik RS" br. 124/12) investitor d.o.o. "Andrić - Farm" Pelagićevo, pokrenuo je proceduru predhodne procjene uticaja na životnu sredinu, za planirani predmetni objekat – farmu pilića (brojlera sa pratećim sadržajima), kapaciteta 40 000 komada, a koja se nalazi na zemljištu označenom kao k. č. 251 i dijela kao k. č. 252 K. O. Orlovo Polje - novi premjer, opština Pelagićevo, opština Pelagićevo.

U toku rada predmetnog objekta su mogući sledeći uticaji na životnu sredinu:

- Emisija materija koje utiču na kvalitet vazduha (prašina, SO₂, NO₂, CO, NH₃);
- Neprijatni mirisi;
- Buka koju proizvode uređaji i mašine, neispravna motorna vozila;
- Čvrst i tečan otpad (mogućnost zagađenja zemljišta usled neadekvatnog zrinjavanja otpada prilikom održavanja higijene radnog prostora);
- Mogućnost zagađenja zemljišta, odnosno podzemnih voda u slučaju neadekvatnog tretmana otpadnih voda;
- Zagađivanje zemljišta čvrstim otpadom (razne vrste plastične ambalaže, kartona...)

Uticaji na životnu sredinu, koji se javljaju kao posledica eksploatacije firme, imaju trajni karakter i predstavljaju uticaje posebno interesantne sa stanovišta odnosa farme-životna sredina.

Ono što posebno treba naglasiti je činjenica da aktivnosti, objekti i tehnološki postupak navedene proizvodnje u određenim okolnostima, može ugroziti životnu sredinu kako u redovnom radu, tako i u slučaju incidenata.

Imajući u vidu lokaciju, i procesa rada te mogućnost incidentnih i akcidentnih situacija potrebno je definisati maksimalne mjere zaštite radne i životne sredine.

Mjere za zaštitu vazduha

- Preduzeće je dužno da osigura provjeru kvaliteta vazduha na lokaciji preduzeća. Provjera i praćenje kvaliteta vazduha se vrše u cilju dokazivanja da postrojenje zadovoljava granične vrijednosti kvaliteta vazduha, parametre koje su određene Uredbom o vrijednostima kvaliteta vazduha („Službeni glasnik Republike Srpske“ br. 124/12), kao i u cilju dobivanja podataka za izradu katastra zagađivača, odnosno praćenja kretanja vrijednosti emisija određenog područja, jednom u tri godine.
- Kvasiti manipulativni plato u sušnom periodu i pažljivo rukovati sa hranom radi smanjenja emisija prašine od manipulacije sa hranom i prašine od transportni sredstava
- Izbjegavati zastoje u ventilacijskom sistemu čestim inspekcijama i čišćenjem cijevi i ventilatora;
- Posipati zeolitski preparat po podu farme, radi smanjenja neugodnih mirisa (snižavanje koncentracije NH₃ i CO₂)
- Zabranjuje se osnivanje stočnog groblja u krugu farme ili izvan nje, a bolesne životinje na vrijeme izdvojiti i postupati po preporukama veterinara.
- Investitor je dužan provoditi stalan higijenski i zdravstveni nadzor kako ne bi došlo do pojave bolesti koje su prenosive na ljude.
- Redovno vršiti otpremanje đubriva na poljoprivredno zemljište, rasturanje stajnjaka po zemljištu obavljati po hladnom vremenu i bez vjetrova, i odmah ga zaoravati.
- Oko objekta posaditi zaštitni zeleni pojas, odnosno zaštitnu barijeru od odgovarajućeg rastinja u dogovoru sa odgovarajućim stručnjacima.
- Koristiti tehnički ispravne uređaje i opremu kako bi se smanjile emisije zagađujućih materija u vazduh i spriječili incidenti.
- Stalno kontrolisati i obezbjediti odgovarajuće mikroklimatske uslove u objektima za tov pilića čime se emisije neprijatnih mirisa iz objekata svode na minimum.
- Za dovoz sirovina i odvoz gotovih proizvoda obezbjediti tehnički ispravna transportna sredstva koja koriste niskosumporna goriva kod kojih je sadržaj sumpora ispod 1%.

- Osigurati kvalitetnu klimatizaciju/ventilaciju za izvlačenje štetnih gasova iz peradarnika, uvođenje svježeg vazduha u peradarnike, kao i održavanje odgovarajuće temperature prostoraza tov pilića, bez obzira na spoljnu temperaturu.
- U ventilatore moraju biti ugrađeni filterski sistemi kako bi se spriječilo širenje mikroorganizama i neprijatnih mirisa u vanjsku sredinu.

Napomena: Zagrijavanje objekata za uzgoj pilenki će se obavljati preko vlastite kotlovnice na TNG za grijanje objekta su odabrana četiri kalorifera na toplu vodu režima 70/55C. Pored objekata predviđen je nadzemni rezervoar za plin kapaciteta 5 000 l.

TNG zbog svojih povoljnih karakteristika ima poseban značaj u zaštiti životne sredine, jer prilikom sagorjevanja ne oslobađa štetne gasove, nema dima, niti čađi i to je razlog da se na njegovoj primjeni baziraju programi sa ciljem zaštite i poboljšanja životne sredine.

Mjere za zaštitu voda

- Sistemi za odvodnju i skladištenje otpadnih voda trebaju biti izvedeni na način da ne zagađuju okolinu, a njihovo održavanje treba ugovoriti sa ovlaštenom komunalnom službom. Stoga je potrebno prepoznate vrste otpadnih voda sakupljati u zasebnu vodonepropusnu trokomornu septičku jamu, te po punjenju iste, prazniti od strane ovlaštenog preduzeća, a sve prema Pravilniku o ispuštanju otpadnih voda u mjestima gdje ne postoji javna kanalizacija (Sl. gl. RS br. 68/01).
- Zabranjuje se izlivanje otpadne vode u recipijent bez odgovarajućeg predtretmana u skladu sa Uredbom o klasifikaciji i kategorizaciji vodotoka (Službeni glasnik RS, br. 42/01),
- U skladu sa Zakonom o veterinarstvu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 42/08, 06/12) sredstva za dezinfekciju moraju se koristiti na način da ne zagađuju okolinu.
- Pri provođenju zdravstvenih i higijensko - sanitarnih mjera na farmi za tov pilića (brojlara), koristiti samo odobrena i dozvoljena sredstva uz nadzor nadležne veterinarske službe.
- Investitor je u obavezi da sprovodi mjere dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije na farmi, koje smiju obavljati samo pravne i/ili fizičke osobe koje posjeduju rješenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.
- Građevine internog sistema odvodnje otpadnih voda (kanali, cjevovodi, spremnici, otpadne vode od pranja objekata, septičke jame) projektovati i izgraditi u skladu sa tehničkim zahtjevima za građevine odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda.
- Sanitarne otpadne vode i otpadne vode iz dezinfekcijske barijere sakupljati u vodonepropusnu jamu za otpadne vode koje treba periodično kontrolisati i prazniti putem nadležne komunalne službe.
- Za čišćenje unutrašnjosti proizvodnih građevina i sl. i dezinfekciju vode iz dezbarijere koristiti biorazgrađiva sredstva.
- Redovno kontrolisati instalacije pitke vode radi izbjegavanja neželjenog proljevanja te voditi zapise o primjeni vode putem računa o potrošnji, te pravovremeno otkrivati i popravljati kvarove instalacija.
- Kontrolu građevina internog sistema odvodnje otpadnih voda na svojstvo vodonepropusnosti, strukturalnosti i funkcionalnosti obaviti prije puštanja farme u rad a nakon toga kontrolu obavljati svakih pet godina.
- Prostor u kome je smješten agregat održavati urednim, redovno kontrolisati eventualno prosute količine ulja u metalnoj posudi ispod agregata, a iste pokupiti upijajućim apsorbensom (piljevina, krpa), koji nakon toga, odlagati u kontejner za opasni otpad.
- U cilju prevencije mikrobiološke kontaminacije podzemnih voda ili vode za piće individualnih vodoopskrbnih objekata obližnjih mjesta, strogo se zabranjuje deponovanje,

odlaganje i skladištenje bilo koje vrste otpadnih materija na lokaciji i oko nje.

- Voditi evidenciju o održavanju septičke jame i vodonepropusne betonske jame (lagune) (datum i vrijeme čišćenja, količina očišćenog sadržaja, ime, prezime i potpis odgovornog lica za čišćenje, i ime, prezime i potpis lica koji je izvršio čišćenje).
- Kod čišćenja podova farme prvo detaljno provesti mehaničko čišćenje, kako se kasnijim ispiranjem voda ne bi opterećivala elementima i jedinjenjima sadržanim u đubrivu, posebno azotnim (N) i fosforim (P) jedinjenjima.
- Na ulazu na predmetnu lokaciju i ispred ulaza u objekat farme, u skladu sa Pravilnikom o zaštiti životinja za držanje i uslovima koje moraju da ispunjavaju objekti za držanje životinja („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj 136/10), izgraditi dezo barijeru.
- Upravlјati sadržajem iz dezo barijere tako da ne dolazi do prelijevanja. Dezo barijere redovno čistiti a sadržaj odlagati u septičku jamu.
- Lagunu redovno prazniti cisternom, a transport tog sadržaja izvoditi tako da se isključi svaka mogućnost prosipanja po saobraćajnicama i manipulativnom prostoru.

Mjere za zaštitu zemljišta

- Na odgovarajućim mjestima potrebno je postaviti kontejnere zatvorenog tipa za prikupljanje komunalnog otpada.
- Sva vozila i mehanizacija koja će se koristiti na farmi treba da bude na betoniranom ili asfaltiranom platou predviđenom za parking, obezbjediti absorbent (pijesak, piljevina) kojom bi se dijelovalo na eventualno prosutu naftu i naftne derivate, a nastali otpad ove vrste tretirati kao opasan u saradnji sa ovlaštenom službom.
- Redovno održavati i čistiti septičku jamu.
- Sačiniti i uspostaviti odgovarajući detaljan plan monitoringa zaštite površinskih i podzemnih voda, kao i poljoprivrednog zemljišta.
- Iako Investitor zahvata će sam aplicirati đubrivo na poljoprivredne površine, obavezan je upoznati u slučaju prodaje svoje ugovorne partnere s preporukama o pravilnoj upotrebi kokošjeg đubriva na poljoprivrednim površinama.

Glavne preporuke navodimo kako slijedi:

- preporučuje se kokošji đubrivo aplicirati na poljoprivredne površine nekom od uobičajenih agrotehničkih metoda (plitko ljetno oranje – tzv. prašenje strništa, konvencionalno oranje, drljanje i tanjiranje);
- preporučuje se kokošije đubrivo aplicirati na poljoprivrednim površinama na kojima se uzgajaju kulture koje “ troše ” dosta azota kao što su kukuruz, šećerna repa, krompir i djetelina;
- preporučuje se kokošije đubrivo aplicirati na poljoprivrednim površinama u što ranijoj fazi rasta biljaka s ciljem najvećeg prihvata hranjiva od strane usjeva i smanjenja opasnosti od onečišćenja, a izbjegavati ili minimizirati u razdoblju bez usjeva (uobičajeno od septembra do marta, ovisno o području). Na travnjacima, opasnost od opterećenja azotom nije toliko uvjetovana datumom primjene, jer je vrijeme usvajanja hranjiva od strane biljaka uobičajeno duže nego što je to slučaj za većinu ratarskih kultura;
- Izvršiti ozelenjavanje slobodnih površina unutar lokacije i podizanje zelenog pojasa rubnim dijelom parcele.

Mjere za sprečavanje i smanjenje čvrstog otpada

- Ugovore sa ovlašćenim institucijama za zbrinjavanje otpada, u skladu sa Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18).

- Nositelj zahvata treba voditi brigu o upravljanju otpadom sa životinjskim lešinama i otpadom životinjskog porijekla, otpad ključnog broja 02 01 02 – otpad životinjskog tkiva, što je propisano Zakonom o veterinarstvu (Službeni glasnik Republike Srpske, broj 42/08, 06/12), što je u skladu s *Direktivom 90/667/EEC o veterinarskim uslovima za odlaganje i postupanje s otpadom životinjskog porijekla*. Sav životinjski otpad proizveden u vlastitom objektu treba predati skupljaču životinjskog (organskog) otpada kojem su povjereni poslovi skupljanja na određenom epizootiološkom području. Potrebno je od strane nadležne veterinarske službe utvrditi uzrok uginuća.
- Upravljanje ostalim vrstama otpada mora se provoditi u skladu sa Zakon o upravljanju otpadom („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 111/13, 106/15, 16/18, 70/20 i 63/21) i Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18), kako slijedi:
- Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno skupljati i koristiti; svih nastalih vrsta otpada mora biti organizovano na lokaciji farme;
- Opasni otpad nastao liječenjem i prevencijom bolesti u životinja potrebno je odvojeno sakupljati u spremnike namijenjene za tu svrhu, te njihovo zbrinjavanje ugovoriti s ovlaštenim preduzećem koje posjeduje dozvolu za skupljanje, prijevoz i/ili zbrinjavanje opasnog otpada.
- Nabaviti namjenske, vodonepropusne kontejnere zatvorenog tipa i posude za zbrinjavanje komunalnog, opasnog, neopasnog i organskog otpada i iste postaviti na čvrstu podlogu na lokaciji, za bezbjedno privremeno odlaganje, zaštićenu od atmosferskih uticaja.
- Kontejneri - kante za skladištenje otpada moraju jasno biti označeni tipom i nivoom opasnosti otpada.
- Za sakupljanje otpada od papira i kartona obezbijediti poseban kontejner za odlaganje do konačnog zbrinjavanja.
- Zabranjuje se osnivanje stočnog groblja u krugu predmetne parcele ili izvan nje.
- U nedostatku vlastitih poljoprivrednih površina, sklopiti ugovor sa preduzećima, koja će uzimati kokošje đubrivo (organski otpad) sa farme i aplicirati ga na vlastitim površinama. Investitor ima obavezu da upozna ugovorne partnere s odredbama Nitratedirektive 91/676/EES, Aneks III, u vezi načina apliciranja kokošjeg đubriva na poljoprivredne površine;
- Za transport kokošjeg đubriva potrebno je obezbijediti namjenska vozila, osigurana od prosipanja i curenja sadržaja iz vozila.
- Vodonepropusnu betonsku lagunu za prihvrat otpadnih voda (iz procesa pranja podova farme) redovno prazniti nakon svakog proizvodnog ciklusa. Investitor je dužan vršiti vizuelnu kontrolu fizičkog stanja lagune i njene popunjenosti, s ciljem sprečavanja iscurivanja otpadnih voda u zemljište.
- Talog iz septičke jame redovno čistiti u saradnji sa institucijom ovlaštenom za zbrinjavanje ove vrste otpada, u skladu sa sklopljenim ugovorom.
- Vršiti uklanjanje otpada shodno Planu upravljanja otpadom uz obaveznu primarnu selekciju kojim se obezbjeđuje visok stepen zaštite javnog zdravlja u vezi sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 14/10), te prema Katalogu otpadnih materija voditi urednu evidenciju o produkovanim količinama uz napomenu da kada se radi o čišćenju i pranju nakon završenog turnusa otpad se ne smije zadržavati na lokaciji.
- Sve Ugovore za zbrinjavanje otpada zaključiti sa ovlašćenim institucijama u skladu sa Katalogom otpada („Službeni glasnik Republike Srpske", broj 19/15, 79/18) i Pravilnikom o uslovima za prenos obaveza upravljanja otpadom sa proizvođača i prodavača na odgovorno lice sistema za prikupljanje otpada („Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/05).

Mjere za zaštitu od buke

- Tokom rada farme za tov pilića, sam proces proizvodnje neće uzrokovati povećanje nivoa buke. Povremeno će se javljati buka od poljoprivredne mehanizacije (traktor i druga pomoćna vozila), ali uzimajući u obzir mali broj mašina te njihovo pojedinačno korištenje, taj uticaj nije značajan te stoga nije potrebno propisivati posebne mjere zaštite od buke.

Mjere za zaštitu pejzaža

- Po izgradnji pristupnih puteva neophodno je hortikulturno riješiti nasipe puteva kao i ostale slobodne površine, da bi se površinski slojevi vezali i spriječila erozija koristeći biljke iz šireg dijela ekosistema.
- Eventualno hortikulturno uređenje lokacija izvesti kao slobodno neparkovsko uz upotrebu isključivo autohtone flore.
- Ukoliko se u toku rada otkrije prirodno dobro o nalazu obavijestiti Republički Zavod za zaštitu kulturno-istorijskog i prirodnog nasljeđa Republike Srpske i preduzeti sve mjere kako se prirodno dobro ne bi oštetilo do dolaska ovlaštenog lica.
- Sačuvati sve vrste koje su u kategoriji zaštićenih vrsta (endemične, rijetke i ugrožene). Endemični i rijetki oblici među kopnenim organizmima predstavljaju baštinu kojoj se mora posvetiti posebna pažnja.

Mjere za sprečavanje akcidenta (ekološke nesreće)

Moguće akcidentne situacije u svakom proizvodnom pogonu, pa tako i na farmi za tov pilića su: požari, potresi, izlivanje otpadnih voda u okolinu, izbijanje bolesti na farmi, nezgode pri radu i druge nezgode.

Za zaštitu od požara primjeniti sljedeće mjere:

- Pristup vatrogasne tehnike u slučaju spašavanja ljudi i imovine osigurati preko prilazne saobraćajnice,
- U farmi osigurati dovoljne količine vode za gašenje požara,
- Tokom prometa osigurati dostupnost vatrogasne tehnike do svih dijelova farme,
- Zaštitu građevina od udara munje riješiti gromobranskim instalacijama,
- U slučaju iznenadnih onečišćenja voda, sanaciju provoditi putem ovlaštene pravne ili fizičke osobe.

U slučaju izbijanja zaraznih bolesti pozvati nadležnu veterinarsku službu koja propisuje mjere daljnjeg postupanja ovisno o vrsti i obimu zaraze:

- Do uticaja na životinje izvan kruga farme moglo bi doći u slučaju izbijanja bolesti. Stoga nije potrebno provoditi posebne mjere zaštite okoline osim onih predviđenih Idejnim rješenjem kojima se sprečava ulazak životinja u krug farme i same peradarnik, te se pridržavati zdravstvenih i sanitarnih mjera koje se provode kako je to prikazano kroz opis zahvata dan u Prethodnoj procjeni uticaja na životnu sredinu.
- U slučaju izbijanja bolesti potrebno je pozvati nadležnu veterinarsku službu koja propisuje mjere daljnjeg postupanja.
- Sve mjere koje treba provoditi u slučaju akcidentnih situacija propisane su važećim propisima. Potrebno je striktno provoditi ove mjere. Prije svega prilikom projektovanja treba postupiti u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara („Sl.Gl. RS“ br.94/19).

Mjere zaštite zdravlja stanovništva

- U cilju minimizacije uticaja na zdravlje radnika, okolnog stanovništva i resursa životne sredine, rad farme organizovati u strogo higijensko - sanitarnom režimu;
- Spriječiti nekontrolisano odlaganje otpada, koje je i dodatni uzrok narušavanja higijensko-epidemiološke situacije širih razmjera. U skladu sa zahtjevima Pravilnikom o kategorijama, ispitivanju i klasifikaciji otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 19/15, 79/18), zabranjeno je formiranje, deponovanje, odlaganje i skladištenje bilo kakvih količina pilećih fekalija na nehigijenski način, jer su ta mjesta dodatni izvor epidemioloških opasnosti po zdravlje ljudi, naročito tokom ljetnog perioda kada postaju leglom insekata i izvor nepodnošljivih neprijatnih mirisa;
- Mjere zaštite životne sredine planski provoditi u cilju sprečavanja akcidenata koji mogu imati trenutno negativno ili odloženo kumulativno dejstvo;
- U toku rada farme pratiti epidemiološku situaciju i u slučaju pojave bolesti izvršiti obavještanje, a za radnike provoditi preventivne preglede i redovne periodične preglede uslova radne sredine. Investitor je dužan provoditi mjere obavezne preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije;
- Higijensko - sanitarno uklanjanje otpadnih voda vršiti putem trokomorne vodonepropusne septičke jame u skladu sa Pravilnikom o tretmanu i odvodnji otpadnih voda za područje gradova i naselja gdje nema kanalizacije („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 68/01), i redovno pražnjenje od strane nadležne komunalne organizacije.
- Oko objekta investitor je dužan posaditi zaštitni zeleni pojas, odnosno zaštitnu barijeru od odgovarajućeg rastinja koje zadovoljavaju kriterijume kao što su brz rast, duži vegetacioni period i drugo u dogovoru sa odgovarajućim stručnjacima;
- Obezbjediti sertifikat o zdravstvenoj ispravnosti stočne hrane je zakonska obaveza investitora i pilećeg mesa prije izlaska na tržište;
- Obezbjediti higijensko - tehničke mjere zaštite radnika, radnu odjeću i druge mjere lične i kolektivne zaštite radnika.
- Upućivanje radnika na preventivne ljekarske preglede prije stupanja u radni odnos. Održavanje u ispravnom stanju i vršenje pregleda i ispitivanja sredstava za rad. Pregled i ispitivanje sredstava rada vršiti u skladu sa Pravilnik o postupku i rokovima preventivnih i periodičnih pregleda i ispitivanja opreme za rada i preventivnih i periodičnih ispitivanja uslova radne sredine ("Službeni glasnik RS", broj 66/08),
- Osposobljavanje zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad. Na osnovi Zakon o zaštiti na radu ("Službeni glasnik RS", broj 01/08) osposobljavanje radnika se vrši prije početka rada i ukoliko se radnik raspoređuje sa jednog radnog mjesta na drugo.
- Radi veće bezbjednosti i zdravlja zaposlenih, obezbjediti potrebnu zaštitnu opremu i korišćenje iste, a svakih 15 dana obavljati razgovor sa zaposlenim na njihovim radnim mjestima i ukazivati na neophodnost primjene zaštitnih mjera, kao i prihvatiti određene prijedloge u cilju poduzimanja određenih preventivnih mjera za otklanjanje rizika na radnom mjestu.
- Vršiti obuku radnika iz oblasti zaštite od požara (Zakon o zaštiti od požara "Sl. Glasnik RS" br.94/19) i redovan pregled PP opreme.

Na lokaciji farme je potrebno uspostaviti monitoring svih segmenata životne sredine koji mogu biti narušeni tokom izvođenja radova, kao i u toku eksploatacije, radi postizanja visokog nivoa zaštite životne sredine u cjelini.

Cilj monitoringa je da se utvrdi efikasnost predviđenih preventivnih mjera ublažavanja negativnih uticaja na kvalitet životne sredine, kao i da se identifikuje svaka promjena u novonastaloj životnoj sredini.

Monitoring imisije u vazduhu:

- mjerenje imisije štetnih materija u vazduhu (Sumporni oksidi: SO₂, Azotni oksidi: NO, NO₂, NO_x, O₃, Ukupne lebdeće čestice-ULČ), na ulazu i u krugu farme, vršiti **jednom tri godine**, prema Uredbi o vrijednostima kvaliteta vazduha ("Službeni glasnik RS", broj: 124/12) i Pravilnikom o mjerama za sprečavanje i smanjenje zagađivanja vazduha i poboljšanje kvaliteta vazduha ("Sl. glasnik RS", br. 3/15)

Monitoring emisije buke :

- monitoring emisije buke na lokaciji farme, vršiti **jednom tri godine**, u skladu sa Pravilnikom o dozvoljenim granicama intenziteta zvuka i šuma („Sl.list. BiH”br. 46/89).

Monitoring proizvodnje i nastanka otpada:

– voditi evidenciju u koju se upisuju podaci važni za odvijanje radnih procesa, a naročito o uticaju postrojenja na elemente životne sredine, kao što su: količina i način deponovanja otpada po vrstama, količina utrošenih sirovina i pomoćnih materijala, vode i električne energije (ukupno, kao i po jedinici proizvoda), podaci o godišnjoj proizvodnji i preduzetim mjerama po zahtjevima iz ekološke dozvole, inspekcije i nadležnih organa. Monitoring obavljati **mjesečno**.

Na osnovu pregleda lokaliteta, dokumentacije i uvida u situaciju na terenu konstatujemo da će se uticaj na životnu sredinu, nastao eksploatacijom predmetne djelatnosti moći potpuno svesti u Zakonom dozvoljene okvire, ukoliko se u narednom periodu sprovedu gore predložene mjere u tački đ. ovih *Dokaza*.

Ovi *Dokazi* za izdavanje ekološke dozvole se odnose na predstavljeni (opisani) proces rada i kapacitet predmetnog objekta, a u slučaju izmjene radnog procesa ili kapaciteta, potrebno je izraditi novu dokumentaciju od strane ove ili druge ovlaštene institucije.

Preduzimanjem ovog zahvata, nosilac projekta se opredijelio za obavljanje djelatnosti u skladu sa pozitivnim zakonima iz domena zaštite životne sredine i zaključcima koji će se utvrditi rješenjem nadležnog organa za izdavanje ekološke dozvole.

Na osnovu svih analiza relevantnih uticaja moguće je donijeti generalni zaključak da su uticaji predmetnog objekta, na životnu sredinu takvi da se, specificiranim mjerama mogu dovesti u prihvatljive granice, pa se eksploatacija predmetnog objekta može prihvatiti sa stanovišta mogućih uticaja na životnu sredinu.